

Η Νεοταία

Αρ. Φυλ. 2 (105)
12 ΟΚΤ. 1940. Ε'

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διακου-
μένου υπό της Α. Ε. του Ἀρχηγού της Κυβερ-
νήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὁστις καὶ τὸ
ἐκπρὸςῶν, ἀναπληρῶμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερ-
νητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ' - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωφάρου 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωφάρου 19

Ἀριθ. Τεύχ. 2-12 Ὀκτωβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μη-
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσπερικοῦ) Δρ. 160 - 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 - 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 - 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀπρ. Ἀγγλίας 1
» Ἀμερικῆς Δολ. 6
» Αἰγύπτου Ἀπρ. 1
Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητες),
Σχολικὰς Ἐφορέας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν
γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συναγματοῦρου ἐ. δ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὥπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντας τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντας ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσιν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύ-
θυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκρίτως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 28 Ἰουνίου 1940) » 10.680.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμὰς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν
Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχρῶ δημοσίων χρεωγρά-
φων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Εκμύ-
σθοι χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ Ἀγορά
ΗΜΕΡΟΜ. 24-10-81
ΑΡΙΘ. 30354

Η ΣΠΟΡΑ

Διὰ δευτέραν φοράν μετ' τὸ τελευταῖον διάγγελμά του,
μετ' τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπικείμενης περιόδου τῆς φθινοπωρι-
νῆς σπορᾶς τοῦ αἵτου, ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς δίδει τὸ σύνθημα
τῆς μεγάλης γεωργικῆς προσπάθειας. Καὶ ὅπως πέρυσιν,
ὁ κόσμος τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου ἐφιλοτιμήθηκε
νὰ ξεπεράσῃ τὸν ἑαυτό του, ὑπακούοντας μετ' πίστιν καὶ
μ' ἐνθουσιασμό στὸ κήρυγμά του, ἔτσι καὶ φέτο, - φέτο
ἀκόμη περισσότερο παρὰ πέρυσιν - θὰ ἐντείνῃ τὰς δυνά-
μεις καὶ τὰ μέσα του γιὰ νὰ φέρῃ εἰς ἀποτελεσματικὸ τέ-
λος τὴν ἐντολήν τοῦ Ἀρχηγοῦ. Θὰ τὸ κάμῃ πρῶτα - πρῶ-
τα γιὰτὶ ἕνας λαὸς ἀπὸ φύσιν φιλότιμος καὶ γεμᾶτος κατα-
νόησιν, ὅπως ὁ γεωργικὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος, δὲν εἶναι
δυνάτουν παρὰ νὰ τὴν αἰσθάνεται καὶ νὰ τὴν χαίρεται βα-
θεῖα, ὡς ἐὺλογίαν Θεοῦ, τὴν μεγάλην τύχην τοῦ νὰ μπορῇ
ἀκόμα, μέσα σὲ μιὰν Εὐρώπην ποὺ πυρπολεῖται ἕνα χρόνον
τώρα, νὰ συνεχίσῃ ἀσφαλῆς καὶ ἡσυχος τὰ εὐλογημένα
ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προκοπῆς. Θὰ τὸ κάμῃ ἔπειτα
γιὰτὶ εἶδε μετ' τὰ μάτια του πῶς μετ' τὸ νὰ ὑπακούσῃ πέρυσιν
πειθαρχικῶς στὸ σοφὸ κήρυγμα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡτῆς, ὡς
μ' ὅλο ποὺ οἱ καιροὶ τὸ περασμένο καλοκαίρι ἦρθαν τόσο
ἀνάποδοι, ν' ἀπολαύσῃ μιὰ καλὴ ἐσοδείαν. Τόσο καλὴ,
ὥστε μετ' τὰ μικρὰ συμπληρώματα ποὺ τὸ Κράτος προσ-
παθεῖ καὶ θὰ καταφέρῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπὸ ἔξω, νὰ εἶναι
βέβαιον ὅτι θὰ περάσῃ ὁ Τόπος μετ' ἐπάρκειαν καὶ τὸν δεύ-
τερον χρόνον τοῦ πολέμου. Θὰ τὸ κάμῃ γιὰτὶ βλέπει κα-
θαρὰ πῶς μετ' τὸ ἄπλωμα τοῦ πολέμου στὴ μεσογειακὴ μᾶς
περιοχὴ προστιθενταὶ νέες δυσκολίες στὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ
Τόπου μᾶς μετ' τὸν ἄλλο κόσμον καὶ γίνεται ὁλοτελὴς προ-
βληματικὴ ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ δυνατότητα τοῦ νὰ ἐφοδιασθῶ-
μεν ἀπὸ σιτάρη καὶ ἀπὸ τρόφιμα. Θὰ τὸ κάμῃ γιὰτὶ, γιὰτὶ,
ὡς ζωντανὸς λαὸς ποὺ ἔδειξε μετ' χίλιους τρόπους ὅτι εἶ-
ναι, ξέρεῖ πολὺ καλὰ ὅτι τὶς φοβερὲς αὐτὲς ὥρες, περισ-
σότερον ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά στὴν ἱστορίαν, ἡ αὐτάρκεια
του, ἡ ἐξασφάλισις τῶν μέσων τοῦ ἐπισιτισμοῦ του δηλ. εἶναι
καὶ αὐτὴ ἕνα μέσον καὶ ἕνα ὄπλον, τὸ πρῶτον καὶ τὸ ση-
μαντικώτερον, ποὺ θὰ βαρύνῃ πολὺ εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ
τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀσφάλειάν του καὶ νὰ κατορθώσῃ, ἂν
τύχῃ νὰ κινδυνεύσῃ, εἴτε τὸ ἕνα εἴτε τὸ ἄλλο, νὰ ὑπερα-
σπίσῃ ἄφοβα καὶ ἀποτελεσματικὰ τὴν τιμὴν του καὶ τὴν
ἀκεραιότητά τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος.

Θὰ τὸ κάμῃ γιὰτὶ εἶναι τόσο σύμφωνον μετ' τὴν δυνατὴν
καὶ ἀδάσαστὴν τοῦ ἀπόφασιν νὰ ζῇ ἐλεύθερος καὶ κύριος
στὸν Τόπον του. Θὰ τὸ κάμῃ ὡς πατριωτικὸν καθήκον. Θὰ
τὸ κάμῃ ὡς καθήκον ἀλληλεγγύης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς.
Ὡς χρέος τιμῆς καὶ ὡς χρέος ἀδελφότητος πρὸς τοὺς ἄλλους.
Ἑλλήνας, ποὺ ζοῦν εἰς τὰς πόλεις καὶ
ποὺ ἀπὸ αὐτὸν, ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς καὶ τοῦ ἰδρω-
τος του, περιμένουν τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς χρειάζονται γιὰ
νὰ ζήσουν αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιὰ των, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσιν
κι' αὐτοὶ, μετ' τὴν σειράν τους, νὰ ἐργάζονται γιὰ νὰ τοῦ
προμηθεύουν τὰ ἄλλα εἶδη, ποὺ τοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ
ζήσῃ ἀνετα μιὰ πολιτισμένη ζωὴ. Θὰ τὸ κάμῃ γιὰτὶ τὸ
ἔμαθε πᾶς καὶ τὸ ξέρεῖ καλὰ πῶς περνᾷ μαζί μ' ὅλο τὸ
ἔθνος μιὰ φοβερὴ καμπὴ τῆς ἱστορίας. Πῶς γιὰ νὰ τὴν
περάσῃ αὐτὴν τὴν καμπὴ καὶ νὰ σωθῇ μαζί μ' ὅλο τὸ
ἔθνος καὶ μετ' τὴν Ἑλλάδα ἀπρόσβλητον, ἀκεραίαν καὶ
τιμημένην, πρέπει νὰ ἐκπληρώσῃ ὡς τὸ τέλος, μετ' ὅλην
τὴν δύναμιν καὶ μετ' ὅλην τὴν ὁρμήν, τὴν κοινωνικὴν καὶ
τὴν ἐθνικὴν τοῦ ἀποστολῆ.

Ἡ ἐκκλήσις τοῦ Ἀρχηγοῦ, ποὺ τὴν ἄκουσε ὅλη ἡ
Χώρα ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν ἐδιάβασε ὅλος ὁ λαὸς
εἰς τὸν τύπον, τὸ λέγει ἀπλᾶ καὶ καθαρά τί περιμένει ἀπὸ
τοὺς γεωργοὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἐξηγεῖ θαυμάσια τὴν
ἀποστολὴν ποὺ χρωστοῦν νὰ ἐκπληρώσουν αὐτὴν τὴν στι-
γμὴν πρὸς τὸν ἑαυτό τους, πρὸς τὴν Ἑλλάδα, πρὸς τοὺς
Ἕλληνας. Δὲν εἶναι ὅμως καθόλου περιττὸ νὰ τὴν ἐνα-
ποῦμε πάλιν καὶ νὰ τὴν ἐξηγήσωμε. Ἀπὸ τὴν μιὰ μέραν
στὴν ἄλλη θὰ μποῦμε εἰς τὴν περίοδον τῆς σπορᾶς. Ὅσο
γρηγορότερα δώσῃ ὁ Θεὸς ν' ἀρχίσῃ ἡ περίοδος αὐτὴ
τόσο τὸ καλλίτερον. Ὅπως καὶ πέρυσιν, περισσότερο φέτο
παρὰ πέρυσιν, τὸ χρέος ὧν εἶναι φανερό. Πρέπει νὰ
σπαρῇ ὅσον εἶναι δυνατόν μεγαλειότερα ἔκτασις. Περισσό-
τερον ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἔκτασιν πρέπει νὰ δοθῇ προσοχὴ
εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τῆς καλλιέργειας. Ὁ σκοπὸς εἶναι
νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ μεγαλειότερα δυνατὴ ἐπάρκεια τοῦ Τό-

που εἰς τὸν πόρον καὶ κυρίως εἰς αἶτον διὰ τὸ τρίτον μέρος
τοῦ πολέμου, ποὺ ἂν δὲν δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ εἶναι καὶ τὸ τε-
λευταῖον, θὰ μᾶς φέρῃ πάντως κοντήτερα πρὸς τὸ τέλος.
Ὅλοι τὸ ξέρουμε πῶς ἡ σπορὰ εἶναι μόνον ἡ ἀρχὴ τοῦ
ἔργου καὶ πῶς ἀπὸ τὴν σπορὰ ὡς τὴν συγκομιδὴν μεσολα-
βοῦν πολλὰ στάδια, ποὺ ἡ εὐτυχὴς ἡ ἀτυχὴς τῶν ἐκβάσεων
κρίνει τὴν τύχην τῆς ἐσοδείας. Ὅμως γιὰ τὴν περίπτωσιν
τῆς σπορᾶς ἰσχύει περισσότερο παρὰ γιὰ κάθε ἄλλο
πράγμα αὐτὸ ποὺ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι, πῶς ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ
ἥμισυ τοῦ παντός. Ἡ πλουσία πείρα, ποὺ ἀπέκτησαν οἱ
γεωργοὶ μᾶς τὰ τελευταῖα ἀληθινὰ γόνιμα χρόνια, βεβαιώ-
νει αὐτὴν τὴν παρατήρησιν. Σήμερα τὸ ξέρουν πᾶς ὅλοι
πῶς οἱ ἀναποδιὲς τοῦ καιροῦ ἕως ἕνα μόνον σημεῖον ἀπο-
φασίζουν γιὰ τὴν τύχην τῆς ἐσοδείας καὶ πῶς, γιὰ τὸ σιτάρι
ἰδιαίτερος, ἡ καλὴ ἐκτέλεσις τῆς σπορᾶς ἐξασφαλίζει τοῦ-
λάχιστον κατὰ τὸ 50 % τὴν συγκομιδὴν. Γιὰ τοῦτο ὁ Ἀρχη-
γὸς εἰς τὴν ἐκκλήσιν του ἐπιμένει στὰ ὄργανα καὶ στὸν
τρόπον τῆς σπορᾶς. Τὸ βαθὺ ὄργωμα καταστρέφει τὰ πα-
ράσιτα ποῦ, ἂν τύχῃ καὶ μείνουν στὴ γῆ, θὰ κλέβουν ἀπὸ
τὰ φύτρα τοῦ αἵτου τὶς τροφὰς καὶ τὸ νερὸ ποὺ τοὺς χρειά-
ζεται γιὰ νὰ μεγαλώσουν καὶ νὰ δώσουν πολὺν καρπόν.
Ἐπίσης τὸ καλὸ ὄργωμα κάνει ἀφράτον τὸ χῶμα καὶ βοη-
θεῖ ἔτσι εἰς τὸ νὰ συγκρατῇ τὸ χωράφι περισσότερο νερό
γιὰ νὰ μὴν κινδυνεύουν τὴν ἀνοιξὶ τὰ σπαρτὰ ἀπὸ τὴν ξη-
ρασίαν, ποὺ εἶναι, γιὰ τὸ δικὸ μᾶς κλίμα, ὁ μεγάλος κιν-
δυνος τῆς ἐσοδείας. Ἡ σπορὰ κατὰ γραμμὰς εἶναι ἄλλη
μεγάλῃ ἀσφάλεια. Οἰκονομεῖ σπόρον. Βοηθεῖ τὰ σπαρτὰ
εἰς τὸ ν' ἀερίζονται καὶ νὰ ἡλιάζονται κανονικά. Κι' ὁ
ἥλιος εἶναι κι' ἐδῶ πηγὴ ὑγείας γιὰ τὸν βλαστὸν καὶ γιὰ
τὸν καρπόν, ἐνῶ ὁ κανονικὸς ἀερισμὸς φυλάει τὰ σπαρτὰ
ἀπὸ τὴν σκωρίασιν καὶ τὶς ἄλλες ἀρρώστειες. Ἀλλὰ καὶ
τὰ βοτανίσματα καὶ τὰ σκαλίσματα ποὺ κάμνουν τόσο
καλὸ στὰ σπαρτὰ μόνον σὲ γραμμικὰ σπαρμένο χωράφι
εἶναι εὐκόλως νὰ γίνουν.

Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια οἱ γεωργοὶ μᾶς δὲν τὰ ἤξεραν
καθόλου αὐτὰ τὰ συστήματα. Τώρα ὅμως τὰ ξέρουν. Καὶ
ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὰ ἐφήρμοσαν τὰ εἶδαν νὰ τὰ ἐφαρμόζουν
οἱ ἄλλοι, ὅπως εἶδαν καὶ τὰ λαμπρὰ τους ἀποτελέσματα.
Φέτο λοιπὸν τὰ ὄργανα πρέπει νὰ γίνουν καλλίτερα
παρὰ ὅλα τὰ ἄλλα χρόνια. Καὶ πρέπει ἀκόμα νὰ καλλιερ-
γηθοῦν σκαλιστικῶς πολὺ περισσότερα στρέμματα. Γιὰ
τὸν διαλεγμένο καὶ ἀπολυμασμένο σπόρον δὲν θὰ ποῦμε,
γιὰτὶ αὐτὴν τὴν φροντίδα τὴν ἔχει ἀναθέσει τὸ Κράτος
στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζαν καὶ ὁ ἀπολυμασμένος καὶ δια-
λεγμένος σπόρος δὲν θὰ λείψῃ. Ἀλλὰ καὶ μηχανήματα
γιὰ τὴν γραμμικὴν σπορὰ θὰ ὑπάρχουν φέτο περισσότερα,
παρὰ τὰ προηγούμενα χρόνια. Θὰ ὑπάρχουν καὶ λιπά-
σματα ἀρκετὰ καὶ αὐτὰ εἶναι ἐπίσης ἐφόδιο πολέμου, καὶ
εἶναι ἀληθινὸν εὐτύχημα γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς μᾶς,
ἅμα σκεφθοῦν μάλιστα πῶς πολλὰς προωδευμένες χώρες
τῆς Εὐρώπης δὲν θὰ ἔχουν φέτο λιπάσματα, ἐξ αἰτίας τοῦ
πολέμου. Τὴν καλὴ καθοδήγησιν ἔχουν ἐντολὴ νὰ τὴν ἀνα-
λάβουν οἱ γεωπόνοι καὶ ὅλα τὰ ἀρμόδια κρατικὰ ὄργανα.
Δὲν μένει λοιπὸν παρὰ ἡ ἐργασία. Αὐτὴν φυσικὰ τὴν
περιμένουμε ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς γεωργούς, ὧν τῶν
περιοχῶν τῆς Χώρας, γιὰτὶ ὅλες οἱ περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος
καλλιεργοῦν σιτάρη. Χρειάζεται ὅμως ἡ ἐργασία, ἐξαι-
ρητικὰ αὐτὴν τὴν χρονίαν, νὰ εἶναι περισσότερο φροντισμένη
ἀπ' ὅλα τὰ περασμένα χρόνια. Χρειάζεται ὅρεξι περισσό-
τερη καὶ θέλησις περισσότερη καὶ ἐνθουσιασμὸς μεγαλει-
τερος. Αὐτὴν τὴν ὅρεξιν, αὐτὴν τὴν θέλησιν, αὐτὸν τὸν ἐν-
θουσιασμό, ἔχουμε χρέος ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ καλλιερ-
γοῦμε καὶ νὰ τονώσωμε περισσότερο αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Ἡ
περίοδος τῆς σπορᾶς ποὺ ἀρχίζει πρέπει ν' ἀρχίσῃ καὶ
νὰ τελειώσῃ ὡς ἕνα πανηγύρι χαρούμενης ἐργασίας, ἀπὸ
τὴν μιὰ ἀκρὴν τῆς Ἑλλάδος ἕως τὴν ἄλλη. Πρέπει νὰ μαυ-
ρίσῃ ἀπ' ἀκρὴν σ' ἀκρὴν ὁ Τόπος ἀπὸ χωράφια σπαρμένα.
Πρέπει ὅλοι νὰ δώσουν τὸ νοῦ, τὰς γνώσεις καὶ τὰ χέρια
τους σ' αὐτὴν τὴν εὐλογημένην δουλείαν. Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς
Νεολαίας, τ' ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια, ποὺ ἡ παρουσία
τους δίνει τὸν τόνο τῆς δροσιάς, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς χα-
ρᾶς σὲ κάθε ἀρχίνημα ἑλληνικόν, πρέπει νὰ δώσουν τὴν
ἰδικὴν τους βοήθειαν πρῶτα καὶ καλλίτερα. Ὁ συναγεμῶς
γιὰ τὴν σπορὰ ἄς ἀρχίσῃ καὶ ἄς τελειώσῃ ὡς ἕνα μίαν μάχην
χαρούμενην καὶ νικηφόρον γιὰ τὴν ζωὴν ὧν, γιὰ τὴν
ἀσφάλειαν ὧν, γιὰ τὴν καλλίτερην αὐριον, γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Η ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

— Είναι ο Έλληνας λαός φυσιολάτρης; μ' έρωτοῦσε μὲ γράμμα του ὁ κρὸς φίλος τῆς «Νεολαίας». Δὲν νομίζω πὼς μπορεῖ νὰ χωρέσῃ ἀμφιβολία. Τὰ δημοτικά μας τραγούδια ἔχουν χιλιάδες στίχους παραστατικούς γιὰ νὰ ὑμνοῦν τὸ ἑλληνικὸ βουνό, τὴν ἑλληνικὴ θάλασσα, τὴν ἑλληνικὴ φύσι. Κι' αὐτὰ ὅμως νὰ μὴ ἦσαν καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη ἑλληνικὴ φιλολογία ἔχει θαυμάσιες περιγραφές καὶ θαυμαστὲς φυσιολατρικὲς εἰκόνες καὶ ἡ βυζαντινὴ καὶ ἡ νεώτερη ἑλληνικὴ λογοτεχνία. Ὁ Σολωμὸς χίλιες φορές ἀνατρέχει στὴ φύσι καὶ στὶς ἐκδηλώσεις τῆς γιὰ νὰ παραστήσῃ τὶς ψυχικὲς τρικυμίες καὶ ὁ Βαλαωρίτης πλησιέστερος στὴ λαϊκὴ ποίησι μᾶς δίνει ἀναρίθμητες καὶ ἐπιθλητικὲς εἰκόνες τῆς φύσεως. Ἄλλα καὶ ὁ Κρυσταλάης, ὁ ἀληθινὰ φυσιολάτρης αὐτὸς ποιητὴς, καὶ ὁ Ζαλοκώστας καὶ ὁ Παλαμᾶς καὶ ὁ Γρυπάρης καὶ ὁ Μαλακάσης καὶ ὁ Λάμπρος Ἀστέρης καὶ ὁ Ἀθάνας ἔχουν ἀφιερῶσει ἀπειραρίθμους στίχους στὴν ἑλληνικὴ φύσι.

Δὲν ξέρω γιὰτί ἔγραψα καὶ γράφεται κατὰ κόρον πὼς στὸν ἑλληνικὸ λαὸ δὲν ὑφίσταται τὸ ἀγνὸ αἴσθημα τῆς φύσεως. Νᾶναι τάχα ἀλήθεια πὼς ἄλλοι λαοὶ ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ τὸ βουνό, τὸν κάμπο, τὴ θάλασσα; Ἄν μὴ ἐπέτρεπε ὁ χάρος θὰ μπορούσα νὰ ἀναφέρω ζωντανὰ περιστατικὰ ποὺ διαδηλώνουν τὴν λατρεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴ φύσι καὶ ἀκόμη νὰ παραθέσω περιγραφὲς βουνῶν καὶ λόγων καὶ ἀκουσὰ ἀπὸ τὰ στόματα χωρικῶν καὶ ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν πρότυπα μιμήσεως στοὺς γράφοντες. Ὑπάρχει ὅμως ἓνα προχειρότερο μέσο νὰ διαδηλωθῇ ἡ φυσιολατρεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ: τὸ δημοτικὸ τραγούδι.

Τὸ δημοτικὸ τραγούδι σὲ κάθε τόπο εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, αὐτὸ ποὺ ἐκφράζει ὅχι ἓνα ἐπιπλαστοπολιτισμὸ, δημιουργημένο συμβατικῶς, ἀλλὰ τὴν ἀληθινὴ πίστι ἑνὸς λαοῦ καὶ ἐνὸς ἔθνους. Μὲ τὸ δημοτικὸ τραγούδι ἀνατρέπονται ὅλες οἱ ἀναλήθειες καὶ ὁρθότατα ὁ λόγιος Στίλπων Κυριακίδης ἐτόνιζε σὲ μιά του ὁμιλία: «Ἐπείσθη ὅτι τὸ αἶσθημα τῆς φύσεως εἰς τὸν λαὸν ὅχι μόνον ὑφίσταται, ἀλλὰ εἶναι ἔντονον καὶ ζωηρὸν καὶ πολλάκις πολὺ βαθύτερον καὶ ἀληθινώτερον ἀπὸ τὴν ρωμαντικὴν φυσιολατρίαν τῶν μορφωμένων».

Τραγουδᾷ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ ποιητοῦ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ:

Νᾶμαν τὸ Μάη μπιστικός, τὸν Αὔγου-
[στο δραγάτης
καὶ στὴν καρδιά τοῦ χειμωνιοῦ νᾶμου-
[να κρασοποῦλος.
Μὰ πλιὸ καλᾶταν νᾶμουνα ἀρματωλὸς
[καὶ κλέφτης
ἀρματωλὸς μέσ' στὰ βουνὰ καὶ κλέ-
[φτης μέσ' στοὺς κάμπους.
Νᾶχα τὰ βράχια ἀδέρφια μου, τὰ
[δέντρα συγγενάδια

νὰ μὲ κοιμοῦν οἱ πέρδικες, νὰ μὲ ξυ-
[πνοῦν τ' ἀηδόνια
καὶ στὴν κορφή τῆς Λιάκουρας νὰ
[κάνω τὸ σταυρό μου,
..... σκλάβο νὰ μὴ λένε.

Καὶ σ' ἄλλο τραγούδι:
Θέλετε, δέντρα, ἀνθίσετε, θέλετε μα-

στον ἴσκιο σας δὲν κάθομαι, μήτε καὶ
[ραθῆτε,
[στὴν ὁροσιά σας,
μόν' καρτερῶ τὴν ἀνοιξι, τ' ὁμορφο κα-
[λοκαίρι,
[λοκαίρι,
νᾶνοίξ' ὁ γαῦρος κι' ἡ ὀξυά, νὰ πιά-
[σουν τὰ λημέρια,
νὰ ζώσω τὸ σπαθακί μου, νὰ πάρω τὸ
[ντυφέκι.

Καὶ ἀκόμη μᾶς ἐκληροδότησε κι' αὐτό, στὸ ὁποῖο ὅσοι δὲν ἔμπορουν νὰ χαροῦν τὴν ἑλληνικὴ φύσι δὲν εἶναι εὐτυχισμένοι, καλὸς τοῦχο:

Ἀνάθεμά τα τὰ βουνὰ μὲ τὸ ζακόνι
[πούχουν,
τὸ καλοκαίρι κίτρινα καὶ τὸ χειμῶνα
[μαῦρα
καὶ τὴν πικρὴ τὴν ἀνοιξι πολυροδαμι-
[σμένα.

Κανένας δὲν τὰ χάρηκε μέσ' στὸν ἀ-
[πάνω κόσμο,
ἡ κλεφτουριά τὰ χαίρεται καὶ τὰ μι-
[κρὰ κλεφτόπλα
Πηδᾶνε, παίζουν καὶ γλεντοῦν καὶ ρί-
[χνουν στὸ σημάδι,
γυρίζουν καὶ στὴ σούβλα τοὺς τὰ πα-
[χουλά κριάσια,
ποτές οἱ Τοῦρκοι δὲν πατᾶν, φοβᾶν
[ταὶ τὰ κλεφτόπλα.

Οἱ λίγοι αὐτοὶ στίχοι ἀπὸ διάφορα δημοτικὰ τραγούδια πείθουν ὅτι ὁ ἑλλη-
νικὸς λαὸς ἔχει πλήρη συνείδησιν
τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ ἀληθινὴ γι'
αὐτὴ λατρεία. Θὰ ἦταν ὅμως μιά ἄλλη
ἀδικία ἂν ἀφήναμε νὰ πιστευτεῖται ὅτι
ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶναι κάτι τὸ καθα-
ρὸς ἐπιφανειακὸ, χωρὶς πνευματικώ-
τερο περιεχόμενο, χωρὶς ψυχικὴ ἁρμο-
νία, ἂν πιστεύαμε πὼς ὁ ἑλληνικὸς
λαὸς δὲν ἔχει τὴ δύναμι τῆς συλλή-
ψεως, τῆς παρομοιώσεως τῶν φυσικῶν
στοιχείων πρὸς ψυχικὰς καταστάσεις,
ὅπως βλέπομε στὸ Σολωμό, στὸ Βα-
λαωρίτη, τὸν Παλαμά, τὸν Καρκαβί-
τσα καὶ ἄλλους ποιητὲς καὶ πεζογρά-
φους.

Πρέπει νὰ βάλετε ἓνα κανόνα εἰς τὴν ζωὴν σας: Ἀγω-
νίζεσθε ὁ καθένας καὶ ἡ κάθε μιά σας διὰ τὸν βίον
σας, τὴν οἰκογένειάν σας καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ σπι-
τιοῦ σας, διὰ τὰς ἀτομικὰς σας ἀνάγκας. Μὴ περι-
ορισθῆτε ἐκεῖ. Νὰ βάλετε ἓνα ἀκόμη ποσοστὸν χρό-
νου καὶ προσπαθείας διὰ νὰ ἐργασθῇ ὁ καθένας
καὶ ἡ κάθε μιά σας διὰ τὸ σύνολον τοῦ ἔθνους.

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

Διερωτῶμαι, σ' ἀλήθεια, ἂν θὰ μπο-
ροῦσε λόγιος ποιητὴς νὰ γράψῃ ἀρ-
τιώτερους, συνθετικώτερους, παραστα-
τικώτερους σὲ περιεχόμενο ἀπὸ τοὺς
δυὸ αὐτοὺς στίχους, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ
τὸν καὶ μὲ ἑνὸς κοριτσιοῦ, στὸ πλαί-
σιο πάντα τῆς φυσιολατρίας:

Οὐλοὶ τὸν ἥλιο τήραγαν ποὺ πᾶει νὰ
[βασιλέψῃ
κι' ἡ κόρη ποῦχε τὸν καὶ μὲ τὸ πέλαγο
[ἀγναντεύει.

Ἀεῖζει ὅμως ν' ἀναφέρω ἐδῶ καὶ
τοὺς στίχους ἀπ' τὸ τραγούδι τῶν
Τζουμέρκων ποὺ παραβάλλουν τὴν ὁ-
μορφιά μὲ τὸν ἥλιο, ἀλλὰ καὶ μὲ πόση
ἐνάργεια:

— Αἱ μωρὲ φτωχὸ κορίτσι,
ποὺ ἦρες τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη;
— Ὁ πατέρας μου κουρσάρος
κι' ἀδερφός μου πρῶτος κλέφτης,
ἔκλεψαν τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη
κι' ἔλαχα σὴ μοῖρασί τους,
μ' ἔβγαλαν κι' ἐμὲ μερίδι,
μοῦδωσαν τοῦ ἡλιοῦ τὴ λάμψι
καὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη.

Λαὸς ποὺ δὲν ἔχει ἐμφυτὴ τὴν ἀγάπην
πρὸς τὴ φύσιν ἔμπορεῖ νὰ τὴν ὁμῇ ἔ-
τσι καὶ νὰ παραβάλλῃ πρὸς αὐτὴν τὰ
στοιχεῖα τῆς καθημερινῆς του ζωῆς.
Καὶ θὰ ὑπάρχῃ τάχα ποιητὴς, ὁσοδὴ-
ποτε μεγάλος καὶ ἂν νομισθῇ, ὁσο-
δήποτε μεγάλος καὶ ἂν εἶναι, νὰ ὑ-
μολογήσῃ λαμπρότερα τὴν ἀστροφώ-
τιστὴ νύχτα, ἀπὸ ὅ,τι ὑμνολογεῖται
σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ καὶ μόνο στίχους;

Ἀστροφεγγιά χ' ὁ οὐρανὸς κι' ὁ αὐγε-
[ρινὸς τὴ δόξα,
κανδήλα τῆς μητρόπολης εἶναι ἡ νύ-
[χτ' ἀπόφα.

Θὰ μπορούσα, βέβαια, ἐπ' ἀπειρον
νὰ παραθέτω στίχους, γιὰτί, κατ' εὐ-
τυχίαν, ὅλες οἱ ἑλληνικὲς χώρες ἔ-
χουν τὰ δημοτικὰ τους τραγούδια. Τι-
ποτε περισσότερο δὲν θάλεγα ἀπὸ ὅ,τι
εἶπα καὶ στὴν ἀρχή: Ὁ ἑλληνικὸς
λαὸς εἶναι φυσιολάτρης ὅσο λίγοι λαοὶ
στὴ γῆ.

Χρ. Ἐμ. Ἀγγελομάτης

Δευτέρα Σταυροφορία

Ἔτος ἀκριβῶς παρήλθεν, ἀφ' οὗτου δι' ἐγκυκλίου μου σὰς ἀπηύθυνα τὸ σύν-
θημα μιάς ὑπερτάτης προσπάθειας πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἑντάσιν τῆς καλλιέργειας
καὶ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς μας, ἰδίως εἰς δημοτικὰ καὶ μάλιστα εἰς σίτον.
Ἐλεγον τότε ὅτι οὔτε σπιθαμὴ γῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μείνῃ ἀκαλλιέργητος,
οὔτε χωρὸς αὐλῆς χωρὶς νὰ δύναται νὰ παραγάγῃ κάτι. Ἀντιλαμβάνεσθε πάν-
τες, καὶ τὸ ἐννοοῦν βέβαια ἰδιαιτέρως οἱ ἀγαπητοὶ μου ἀγρόται, ὅτι ἐφέτος ἡ
προσπάθειά μας πρέπει νὰ εἶναι ἀκόμη ἐντονωτέρα. Τοῦτο διὰ δύο κυρίως λό-
γους: Πρῶτον διότι λόγω τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν ἡ παραγωγή μας
δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος πρὸς τὴν καταβληθεῖσαν πέρυσι προσπάθειαν, καὶ δεύτερον, διότι ἡ
ἐπέκτασις τοῦ πολέμου καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον μᾶς φέρει περισσοτέρας ἀκόμη δυσκολίας ἵνα
ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἀπαραίτητα εἶδη πρὸς διατροφήν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν συγκρίσει μὲ τὰς καλλιεργησίμους εἰς τὴν χώραν μας ἐκτάσεις, αἱ διάφοροι καλλιέρ-
γεια καὶ ἰδιαιτέρως ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἔχουν ἀρκούντως ἐπεκταθῇ. Ἐφέτος ἐπισύρω
περισσότερον τὴν προσοχήν σας ὅχι μόνον εἰς τὸ νὰ σπεῖρωμεν περισσότερο, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ
γίνῃ ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς ὅσο τὸ δυνατόν τελειότερα. Ἰδιαιτέρως ὁ σπόρος, διὰ τὴν ἐξ-
ασφάλισιν τοῦ ὁποῖου εἰς ποσότητα καὶ εἰς ποιότητα τόσον ἐφροντίσαμεν, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέ-
πει νὰ πέσῃ εἰς γῆν μὴ καλλιεργηθεῖσαν προσεκτικῶς καὶ μὴ τελείως ἀππληγμένην ἀπὸ ζι-
ζανία. Μόλις ἐπιτρέψουν αἱ καιρικαὶ συνθήκαι πρέπει νὰ γίνουν τὰ πρῶτα ἐλαφρὰ ὀργώματα
διὰ νὰ καταστραφῶν κατόπιν, διὰ τοῦ πρὸ τῆς σπορᾶς ὀργώματος, ὅλοι οἱ βλαστάνοντες
σπόροι τῶν ζιζανίων. Ἔτσι καὶ τὰ βοτανίσματα μελλοντικῶς θὰ εἶναι εὐκόλα καὶ ὀλιγοδά-
πανα. Ἐπὶ πλέον οἱ ἀγρόται πρέπει νὰ ἐπιδοθῶν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο εἰς τὴν σπορὰν κατὰ
γράμμάς. Σκαλιστικὴ καλλιέργεια καὶ γραμμικὴ σπορὰ θὰ δώσουν ἀσφαλῶς πλουσίαν ἀνταμοιβὴν
τῶν κόπων τῶν ἀγροτῶν.

Ἡ ἐργασία εἰς τὴν ὑπαίθριον πρέπει νὰ εἶναι ἀκόμη πλέον ἐντατικὴ ἀφ' ὅ,τι ὑπῆρξε πέρυσι,
διότι αἱ σημεριναὶ περιστάσεις ἀποστεροῦν δυστυχῶς τὴν ὑπαίθριον μέρους τῶν ἀγροτικῶν τῆς δυνά-
μεων. Δι' αὐτὸ ὅχι ὥραν, ἀλλ' οὔτε λεπτόν πρέπει νὰ χάνουν οἱ δυνάμειοι νὰ ἐργασθῶν ἀπὸ τὸν
χρόνον ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει ἡ κατάστασις τῶν ἀγρῶν καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς καλλιέργειας καὶ τῆς σπορᾶς.
Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀνάπαυσις. Ὁφείλομεν μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐξασφαλίσωμεν
εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλειτέρας ποσότητας ἐκ τῶν εἰδῶν ἐκείνων, τὰ
ὅποια ἀναγκασιόουν πρὸς διατροφήν του.

Ζητῶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀ-
γρότας νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως, αὐτὴν τὴν σιγ-
μὴν, μὲ δρεξιν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὰς γεωργι-
κὰς τῶν ἐργασίας. Ἀπὸ σὰς τοὺς ἀντιπροσώ-
πους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς γεωπόνους μας ζη-
τῶ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δευτέρας αὐτῆς
σταυροφορίας ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐημε-
ρίας τοῦ ἔθνους. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεω-
ργίας διὰ τῶν γεωπόνων θὰ ἀναπτύξῃ ὅλην αὐ-
τοῦ τὴν δραστηριότητα, συνεργαζόμενον πρὸς
τοῦτο στενῶς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Συνε-
ταρισμῶν, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς
Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας. Οἱ δὲ καθηγηταί, δι-
δάσκαλοι καὶ τ' ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ε.

Ο. Ν. νὰ γίνουν οἱ ἐνθουσι-
ώδεις φορεῖς καὶ κήρυκες
τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς προσπα-
θείας πρὸς συντήρησιν καὶ
εὐζωίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ,
ζῶντος εἰς τὸ περιθώρι-
ον μιάς θυέλλης ἀνευ προ-
ηγουμένου. Περί τιμωρίας
τῶν ἀμελούντων ἢ ἀδρα-
νούντων εἴτε παρ' ὁμῶν, εἴτε
καὶ ἀπ' εὐθείας παρ' ἐμοῦ
δὲν θέλω νὰ ὁμιλήσω, διότι
ἀμέλειαν καὶ ἀδράνειαν εἰς
τὸ ἔθνος αὐτὸ ζήτημα
εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς τῶν
ἑλλήνων θὰ ἐπιδείξῃ.

Δώσατε εἰς τὴν παρούσαν
μου εὐρυτάτην διάδοσιν καὶ
τηρητὴ διαρκῶς ἐνήμερον
τῶν ἐνεργειῶν σας τὸ τε Πο-
λιτικόν μου Γραφεῖον καὶ τὸ
Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Εξαιρετικά

ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΗ

Η ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΙΣΑ Ε.Ο.Ν.

Από τον ώραϊον, παλμώδη και βαθυστάστον λόγον του Κυβερνητικού Έπιτροπότης Ε. Ο. Ν. εις την πυκνήν και ένδοξον συγκεντρώσιν του παρελθόντος Σεπτεμβρίου δια τον έορτασμόν της «Ημέρας των ένόπλων δυνάμεων», θα τονώσωμεν εδώ ιδιαίτερον έν σημείον: την πολυσήμαντον και πολύτιμον διαπίστωσιν, την οποίαν ο Κυβερνητικός Έπιτροπότης έκαμεν έκ της προσφοράς έπαφής του μέ πολλὰ μέλη και στελέχη της Οργανώσεώς μας υπηρετούντα εις τον ένδοξον Στρατόν. Παντού, όπου συνήντησεν ως στρατιώτας τα μέλη της Οργανώσεώς μας, όχι μόνον διεπίστωσεν ο ίδιος, αλλά και ήκουσε συγχρόνως όλους τους άρμους να διαδηλώνουν την εξαιρετικήν συμπεριφοράν, την θαυμασίαν πενθορχίαν, την βαθείαν αντίληψιν καθήκοντος και το φιλογερόν πατριωτικόν πνεύμα, το οποίον έκδηλώνουν οι έκ της Οργανώσεώς μας προσελθόντες στρατιώται μας έν τη έκτελέσει του καθήκοντος των. Η χαρά, ή ικανοποίησις και ή υπερηφάνεια, που εξέδηλωσεν ο Κυβερνητικός Έπιτροπότης εις τον λόγον του, δια την έμπρακτον και θυσιμασίαν αυτών έκδηλωσιν της πλήρους άποτελεσματικότητος της ψυχικής καλλιέργειας που ή Οργανώσις άσκει επί των μελών της, είναι συγχρόνως χαρά, ικανοποίησις και υπερηφάνεια όλου του λαού, ο οποίος με συγκίνησιν παρακολούθει τας θετικές αυτάς διαπιστώσεις της ήθικης και πνευματικής άναγεννήσεως της Ελληνικής Νεότητος.

ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Οι ένδέκατοι Βαλκανικοί άθλητικοί άγώνες, που έγιναν εις την Κωνσταντινούπολιν, άπετέλεσαν μίαν ώραϊαν και πολυσήμαντον διαδήλωσιν ειρήνης άνάμεσα εις την τρομεράν θύελλαν που μαστίζει τον κόσμον. Καθ' ήν στιγμήν πολλὰί άλλαι χώραι, επί της ίδιας στήλης ήπειρου και πέραν αυτής, διεξάγουν με έθροναν και μίσος μεταξύ των ένα φοβερόν έξονωτικόν άγώνα οι νέοι των Βαλκανικών χωρών, ήνωμένοι έν πνεύματι ειρήνης και άγάπης, ήμιλλώοντο εις το στάδιον της Κωνσταντινουπόλεως δια την κατάκτησιν της συμβολικής δάφνης. Εκδήλωσις ύψηλη και μεγάλη, ή οποία, υπερβαίνουσα υπό τας σημερινάς περιστάσεις το σύνθετον νόημα της εύγενούς άθλητικής αμιλλής, ύψούται εις ένα ύπεροχον δίδαγμα, δίδαγμα ειρήνης και πολιτισμού. Και ύπ' αυτό ακριβώς το πρίσμα ή Ελλάς προσάλλει εις την έπιτευχθείσαν και έφέντος έπικράτησιν των άθλητών της, άποδίδουσα εις αυτήν την έννοιαν ούχι μίας άπλης άθλητικής νίκης, αλλά της ειλικρινούς, έντόνου και άδιακόπου συμβολής της εις την κοινήν προσπάθειαν προς άνωτέρας και ευρύτερας πολιτικές κατακτήσεις δια της ειρήνης και της συναδελφώσεως των λαών.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Η πρώτη: Από τας άσκήσεις του στρατού μας.

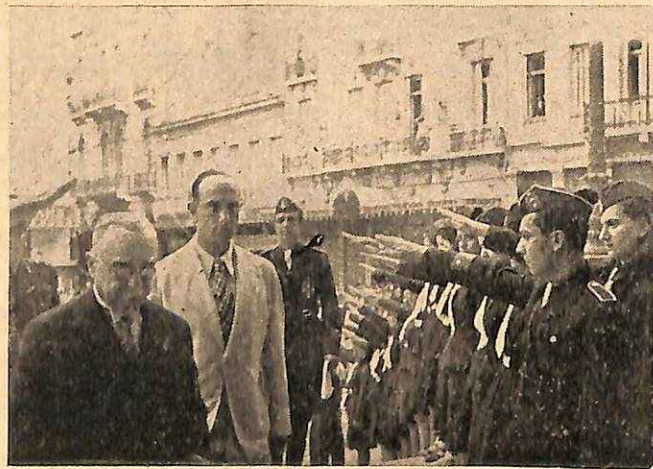
Η δεύτερη: Χωρική της νήσου Πάρου καθαρίζουσα σιτάρι έξω από την πόρτα του σπιτιού της. (Φωτογραφία Δορκοφική).

Διά μίαν ακόμη φοράν, την τελευταίαν, θα επανέλθωμεν εις τας συστάσεις μας δια την άπογραφήν. Χρειάζεται να έννοήσουν όλοι οι Έλληνες, ότι ή άπογραφή πρέπει, είναι άνάγκη να έπιτύχη. Και έπιτυχία εις τας άπογραφάς σημαίνει ένα πράγμα: Ακρίθειαν. Πρέπει τα στοιχεία και οι αριθμοί που θα συγκεντρώσιν να είναι σωστά. Από τα στοιχεία αυτά και τους αριθμούς θα δηγηθώ το Κράτος εις τα μέτρα του. Άλλά και ή Κοινωνία και όλοι ήμεις οι άλλοι, έχοντες ύπ' όψιν τα στοιχεία αυτά, θα ήμπορούμε με αυτά ως βάσιν να κατευθύνωμε κάθε μας προσπάθεια. Διότι δέν είναι μόνον κρατική αλλά και κοινωνική άνάγκη ή τελεία γνώσις της δημογραφικής εικόνας της Χώρας.

Το Κράτος υπεβλήθη εις δαπάνας μεγάλας δια να οργανώση την άπογραφήν. Ολόκληροι ύπηρεσίαί έργάζονται δια την προπαρασκευήν της από έτους και πλέον. Θα ήτο πραγματικόν δυστύχημα, όλη αυτή ή προπαρασκευή, όλη ή εργασία, όλαι αι δαπάναι να πάνε άδικα. Διότι θα έπήγαιναν άδικα εάν άπετύγγανεν ή άπογραφή.

Ας το ξέρουν καλά όλοι οι Έλληνες. Και άς κάμουν άναλόγως. Διότι όλοι οι Έλληνες χρειάζεται να βοηθήσουν δια να έπιτύχη ή άπογραφή. Ας μη παραλείψη κανείς ν' άπογραφής, και πρό παντός άς φροντίση να δώση ακριβή τα στοιχεία που του ζητούνται. Και εδώ πάλιν θα επαναλάβωμε την ύστασιν μας προς τα παιδιά και προς τους νέους. Ας το κάμουν έργον και άς βοηθήσουν με όλην την φλόγα του νεανικού των ένθουςιασμού εις την έπιτυχίαν της άπογραφής. Ημπορούν να το κάμουν με πολλούς τρόπους. Πρώτα—πρώτα έπιμένοντες και πείθοντες τους ιδικούς των να δίδουν ακριβή τα στοιχεία που τους ζητούνται. Δεύτερον προσφερόμενοι να συμπληρώνουν με εύσυνειδησίαν και ακρίθειαν τα δελτία των πολιτών που δυσκολεύονται να το κάμουν, είτε διότι δέν ξεύρουν γράμματα, είτε διότι δέν ήμπορούν να κατατοπίζονται εύκολα εις τας οδηγίας και εις τον τρόπον συμπληρώσεως των δελτίων.

Χρειάζεται να καταλάβουν καλά όλοι, ότι αυτό που ζητείται με την άπογραφήν είναι κυρίως το ν' άποκτήσωμε όλοι, και το Κράτος και οι πολίται, ακριβή γνώσιν της δυνάμεώς μας, διότι πρώτη και κυρία δύναμις μίας Χώρας είναι ο άνθρωπός της πληθυσμός. Να μάθωμε τί αντιπροσωπεύει ή δύναμις αυτή από άπόψεως ήλικίας, από άπόψεως μορφώσεως, από άπόψεως επαγγελματικής συνθέσεως και τεχνικού καταρτισμού. Η γνώσις όλων αυτών των στοιχείων θα μάς δηγήση εις το να κατευθύνωμε κατά τον καλλίτερον και τον τελειότερον προσαρμοζόμενον προς την σύνθεσιν και τας άνάγκας του πληθυσμού μας τρόπον την πολιτικήν του Κράτους εις όλα τα επίπεδα. Δια να είναι όμως άσφαλής αυτή ή κατευθυνσις της πολιτικής του Κράτους και δια να δώση το άποτέλεσμα που δικαιούμεθα όλοι να περιμένωμεν, άπαραίτητον είναι ή άπογραφή να έπιτύχη, να είναι δηλαδή ακριβής.

Ο Αρχηγός και ο Κ.Ε.Ν. κ. Αλέξ. Κανελλόπουλος κατά την «Ημέραν των Ένόπλων Δυνάμεων».

Εξαιρετικά

ΤΟ ΨΩΜΙ

Πολύ σωστές και πολύ δικαιολογημένες οι συμβουλές που δίδει το Υπουργείον Άγορανομίας γιά την οικονομία του ψωμιού. Είναι αλήθεια πως στην Ελλάδα και τρώωμε πολύ ψωμί—περισσότερο παρ' όσο πρέπει—και κάνομε σπατάλη στη χρήσιν του. Το μέτρον που έφήρμοσε το Κράτος, να μη δίδεται στην κατανάλωσιν παρά μόνον ψωμί της προηγούμενης ημέρας, είναι ένας πολύ πρακτικός τρόπος άναχαίσεως της σπατάλης, άσφαλής, άσφαλίστατος. Η περαιτέρω οικονομία δέν είναι βέβαια δυνατόν να έπιβληθώ μ' ένα γενικής ισχύος μέτρον, όπως το μέτρον που έπιτρέπει να πωλείται το ψωμί την δεύτερη μέρα έπειτα από το ξεφούρνισμα. Έδώ χρειάζεται όλοι οι Έλληνες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, να υποδεχθώ μόνον των, έκουσίως, χωρίς καταναγκασμόν και έπιβλήσιν, εις ώριμένους περιορισμούς χρήσεως. Όχι βέβαια να τρώγουν όλιγώτερον ψωμί από όσο συνήθιζον να τρώγουν—μ' όλο που κι' αυτό άν το έκαμναν ούτε γι' αυτούς θα ήτο κακό, ένώ το γενικόν όφελος θα ήτο μεγάλο—άλλά να προσέχουν περισσότερο, ώστε να μη χάνεται κατά το κόψιμο και το μοίρασμα του ψωμιού στα σπύτια και κατά τη χρήσιν του στα έστιατόρια κανένα άπόκομμα, κανένα ψίχουλο. Οι οδηγίες του Υπουργού είναι πολύ πρακτικές και άν όλοι τας εφαρμόσουν μεθοδικά, ή οικονομία που θα προκύψη θα είναι πραγματικά μεγάλη.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η Ε.Ο.Ν.

Πλήρης και άπόλυτος ψυχική συναισθησις μεταξύ Έθνικού Στρατού και Έθνικής Οργανώσεως έκδηλον έπηρεε το κύριον και μέγιστον χαρακτηριστικόν του έκ «Ημέρας των ένόπλων δυνάμεων» Τα Έλληνοπαιδιά της Ε.Ο.Ν., τα έπαισαν να έπισκεφθώ τον Στρατόν εις όλα τα σημεία της διαμονής του, έφεραν μαζί τους και έπρόσφεραν με όλη την άγνη καρδιά τους τα όφρα δώρα του ένθουςιασμού, του σεβασμού, της λατρείας και της άφοσιώσεως που ολόκληρη ή άναγεννημένη Έλληνική Νεότης τρέφει βαθύτατα προς τον Έθνικόν Στρατόν, τον άκούμητον και ήρωϊκόν φρουρόν της τιμής και της άκεραιότητος της Πατρίδος. Και ο Στρατός, άποδεχόμενος με βαθύτατην συγκίνησιν και ικανοποίησιν των άγνων αυτών φόρον τιμής της Νεολαίας της Ελλάδος, ανταπέδιδεν εις αυτήν την πιο θερμήν στοργήν και το πιο ζώηρόν ένδιαφέρον, που δέν έπαυσεν άλλως τε ποτέ να έκδηλόν έμπράκτως και διαρκώς ύπέρ της Έθνικής Οργανώσεως Νεολαίας. Η πλήρης και βαθύτατη αυτή ψυχική συναισθησις μεταξύ του Έθνικού Στρατού και της Οργανώσεώς μας άποτελεί τεράστιον ήθικόν κεφάλαιον, του οποίου την άνυπολόγιστον ήθικην σημασίαν έκτιμά και χαίρει με βαθύτατην ικανοποίησιν και έμπιστοσύνην ολόκληρος ο Έλληνικός λαός.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Σ' όλη την Ελλάδα, και πολύ περισσότερο στίς άκρικές περιφέρειες, ή έορτή της Νεολαίας προς τιμήν των ένόπλων δυνάμεων γιορτάστηκε μ' όλη τη δυνατή μεγαλοπρέπεια και λαμπρότητα!... Οι ώραϊες πραγματικά εικόνες που εξέδωσε και τοιχοκόλλησε σ' όλη την Ελλάδα ή Ε.

Οι στρατευμένοι λαός με εκείνον που παραμένει έξω από τις στρατιωτικές σημαίες, είναι μιά μάζα, είναι ένα, σάρξ έκ της σαρκός, ο ένας του άλλου, όστούν έκ των όστέων, μιά ψυχή και μιά καρδιά, μιά καρδιά που κτυπάει γιά μιά ιδέα... Να προασπίσουν όλοι την Έθνική άνεξαρτη-

τους τους κόπους, όλες τις ίσως τις στερήσεις της οίκογενειακής έστίας, αλλά είναι και υπερήφανοι διότι σ' αυτούς έλαχεν ο κλήρος να υπάξουν οι προαπισταί της Έθνικής τιμής, της Έλληνικής άκεραιότητος και άνεξαρτησίας.

Ο λόγος του Κυβερνητικού Έπιτροπότη, τον οποίον θα περιλάβωμεν αι στήλαι της Νεολαίας, υπήρξεν άκόμη μιά έκδήλωσις της συμμετοχής της Ε.Ο.Ν. στον μεγάλο έορτασμό. Τα χειροκροτήματα και αι έπαιφίαι που άκούστηκαν στα «Ολύμπια» το βράδυ του παρελθόντος Σεπτεμβρίου δέν άφωρούσαν τον όμιλητή!... Αφωρούσαν τον Έλληνικό Στρατό, το Έθνικό Ναυτικό, την Έθνική Άεροπορία, τον Άρχηγό τους, τον Βασιλέα, τον Υπουργό τους, τον Ιωάννη Μεταξά. Σ' αυτούς άνηλθον το χειροκροτήματα και αι έπαιφίαι. Γι' αυτούς όλη ή θερμότης της αίθουσής, γι' αυτούς όλη ή στοργή, όχι μονάχα του Πνευμάτος άκροατηρίου του Κ.Ε.Ν., αλλά και όλης της Νεολαίας, που αντιπροσωπεύονταν στο θέατρο «Ολύμπια»...

Η δοξολογία της Μητροπόλεως με την παρουσίαν των αντιπροσωπειών αν. Ό Ιεράρχης, που έχοροστάτησε κατά την δοξολογία, μόλις τελείωσε, με τα ιερά άμφια και το Σταυρό και το Εύαγγέλιο στα χέρια, έπλησίασε τον Άρχηγό της Κυβερνήσεως και του έδωσε με λίγα θερμά λόγια τις εύλογίες της Εκκλησίας, γι' αυτόν, γιά τη Νεολαία, γιά το Στρατό, γιά την τελική Νίκη της Έλληνικής πολιτικής, γιά την εύδωσιν των Κυβερνητικών έργων. Η μορφή του Άρχηγού στίς έκκλησιαστικές αυτές εύλογίες άκτινοβολούσε από χαρά και ικανοποίησι. Οι θείες εύλογίες τον άκολουθούν εις τον δρόμο που χαράσσει γιά τα Έλληνικά πεπραγμένα...

Και ύστερα ή κατάθεσις του στεφάνου στον Άγνωστο Στρατιώτη, σέ μιά ώραία και σεμνή τελετή... Ήταν ή άπότισις φόρου τιμής στους ήρωας των ένόπλων δυνάμεων. Ήταν ή τιμή στους παλαιούς άγωνιστάς, στα κόκκαλα των οποίων ή Νεολαία, ο λαός, ο Στρατός, μπορούν να όρκισθώ ότι οδηγούμενοι από τον Ιωάννη Μεταξά δέν θα προδώσουν τας Έλληνικές παραδόσεις...

Απ' όλες τις έπαρχίες καταφθάνουν τα μηνύματα του ώραιου έορτασμού που γίνηκε εκεί... Ας άποτε-

Σχηματισμοί της Ε.Ο.Ν. άποδίδουν τιμές εις τον Άγνωστο Στρατιώτην.

Ο.Ν. είχαν όλο το συμβολισμό της πίστεως των νέων και νεανίδων της Ελλάδος στον Έλληνικό στρατό, στο Ναυτικό μας και την Άεροπορία μας, το καύχημα αυτό της Πατρίδος, που είναι γι' αυτήν ή δύναμις της, ή ισχύς της, το βάθος, επάνω στο όποιον το Έθνος υπερέφηνο και γενναία, ήνωμένο σέ μιά ψυχή, είναι σέ θέσι να βροντοφωνήση σ' όλο τον κόσμο πως είναι έτοιμο, άν χρειασθώ, γι' άγώνες ύπέρ των Έλληνικών έστιών και βωμών...

Το σήμερα και το αύριο ήρθαν σέ άδελφική έπαφή γιά να ανταλλάξουν μεταξύ των τον ιερό όρκο πως ή μιά γενεά, ή παλαιότερη, είναι έτοιμη να πεθάνη γιά να διατηρήση την έλευθερία στη μικρότερη γενεά, και ή τελευταία ότι κι' αυτή έτοιμάζεται, σαν το πλήρωμα του χρόνου έπέλθη, να κάμω κι' αυτή το καθήκόν της, συνεχίζουσα την τιμία παράδοσι των Έλληνικών όπλων, που τόσες και τόσες δάφνες έδρεψαν δια μέσου της μακραίωνος Έλληνικής Ιστορίας.

Η σημερινή έθνική δύναμις με εκείνη που έκκολλάπτεται—την έθνική δύναμις της Ε.Ο.Ν.—συναντήθηκαν επί τώ αύτῳ γιά ν' άποδείξουν άλλη μιά φορά

σία, έστω και άν το Έλληνικό αίμα ρεύση εις ποταμούς, έστω και άν αι πόλεις και τα χωριά έρειπωθώ... Η Έλληνική τιμή, πάνω από τους ποταμούς των αιμάτων, πάνω ακόμη από τα έρείπια, εάν είναι άνάγκη, θα σταθώ γιά να άποτελέση παράδειγμα στους λαούς της Οικουμένης, ότι ή Ελλάς των Μαραθωνμάχων, των υπερασπιστών της Βασιλείας των Πόλεων, των άγωνιστών του Εικοσιένα, ζή πάντα ή ίδια, πάντα γενναία, που ξέρει πως είναι καλλίτερα να πεθάνη κανείς γιά την Πατρίδα, παρά να ζή άθλια, δοϋλος ξένων άσθεντών...

Η έορτή των ένόπλων δυνάμεων είχε την έκδήλωσιν της σέ ομαδικές έπιστάσεις Φαλαγγιτών και Φαλαγγιστών στα συντάγματα, το ναυτικόν και την άεροπορία, όπου πλέον ζωηράς έκδηλώσεως των νέων μας ύπέρ των ένόπλων δυνάμεων. Συναδελφωμένο το χακί με το μπλε της στολής του Έλληνος Φαλαγγίτου, άπετέλεσε τον ώραιότερο συμβολισμό: «Οτι δηλαδή οι στρατευόμενοι νέοι άκολουθούνται πάντοτε από τη μεγάλη στοργή του Έλληνικού λαού, γιά τον οποίον, την Πατρίδα και το Έθνος θα ύποστούν ή ύφίστανται

Από την τελετήν πρό του Μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτου κατά την «Ημέραν των Ένόπλων Δυνάμεων».

των ένόπλων δυνάμεων, του Άρχηγού και των Υπουργών του, έδωσε πάλι την εύκαιρίαν να έλθουν αι εύλογίαι της Εκκλησίας να έπιστέψουν την άρμονίαν των ένόπλων δυνάμεων μετά της Νεολαίας.

Άλλά ή δοξολογία είχε και άλλην εύτυχή συγκυρί-

λέση ο πανηγυρικός συναγεμός της περασμένης Κυριακής το κήρυγμα. Ο Έλληνικός Στρατός, το Έλληνικό Ναυτικό και ή Άεροπορία θα έχουν πάντα πίσω τους στο έργο τους τη στοργική ένδιαφέρον της Νεολαίας και του λαού... Αγγ. Μεταξάς

8.

(Συνέχεια)

Ός τόσο ή 'Αθηνά θέλει πρώτα νά τούς δείξη τὸ μέρος πού θά λατρεύονται καί θά δέχωνται προσφορές καί δώρα.

ΑΘΗΝΑ

Γειά καί χαρά σας, τώρα θά περάσω γιά νά σας δείξω πού θά κατοικήτε. Καί με τὸ φῶς πού ὀλόγυρα σκορπίζουμε τ' ἄγνόν τῆς συνοδείας μας οἱ λαμπάδες στὸν κάτω κόσμον κατέβητε, καί κείθε στείτετε ὅ,τι θάναί γιά καλὸ κί' ὅ,τι εἶναι βλαβερὸ μακριά κρατεῖτε. Ἐμπρὸς τοῦ Κρανοῦ παιδιά πού ἡ χώρα τούτη εἶναι δικιά σας, τίς ξενεὲς προσδοῦτε κί' ὁ Θεὸς σὺ σὼστέ πάντα νά φωτίξη τὴν καρδιά σας.

Ἡ προτροπή αὐτὴ τῆς θεᾶς συγκινεῖ ὅχι μονάχα τὸν πλῆθος πού βροῖσκειται ἀπάνω στὴ σκηνή μὰ ὀλόκληρο τὸ θέατρο... Οἱ χιλιάδες Ἀθηναῖοι πού παρακολούθησαν ὅλα τὰ φοβερά προηγούμενα γεγονότα δέχονται μ' ἀνακούφιση καὶ ἀγαλλίαση τὴ λύση αὐτὴ πού τὴ χροστάνε ὀλότελα στὴν ἐπέμβαση τῆς θεᾶς καί πού δοξάζει τὴν πόλη.

Ἀλήθεια μέσα ἀπὸ κάθε δοκιμασία ὁ ἄνθρωπος πού σέβεται τοὺς θεοὺς, κί' ἔχει μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐξασφαλίσμένη τὴν ἀγάπη καί τὴν προστασία τους, βγαίνει πάντα κερδισμένος. Ἀποδείξη: Σὲ μιὰ μέρα κί' ἀπὸ μιὰ ὑπόθεση ὅχι βέβαια εὐχάριστη οἱ Ἀθηναῖοι ἀκολουθώντας τὴς συμβουλές τῆς θεᾶς κέρδισαν τρία μεγάλα καλά:

Πρώτα-πρώτα ἀπόκτησαν ἓνα δικαστήριο σὰν τὸν Ἀρειο Πάγο, πού θά λύνη ἀπὸ τώρα καί εἰς τὸ ἐξῆς τίς φονικές διαφορές ἀνάμεσα στοὺς πολίτες' θά πάψουν λοιπὸν οἱ ἀλληλοσκοτωμοὶ καί θά βασιλέψῃ παντοῦ εἰρήνη καί ὁμόνοια. Ὑστερα ἔκαμαν ἓνα δυνατὸ φίλον... Ὁ Ὀρέστης φεύγοντας δὲν ὑποσχέθηκε τὴ φιλία καί τὴ συμμαχία του;

Καί τελευταῖο, οἱ Ἐρινύες, οἱ κόρες τῆς νύχτας, ὁ τρόμος καί ὁ φόβος κάθε ἐγκληματίας, ἀραδιάζοντες τίς καλλίτερες εὐκές γιά τὴν πόλη καί τοὺς κατοίκους τῆς... Καί ἡ εὐκή τους ὅπως καί ἡ κατάρα τους ἔχει μεγάλο βάρος γιά τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων.

Κῶμα χαρὰς κί' εὐγνωμοσύνης πλημμυρίζει τὰ στήθη τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ Ἀθηνά παρακινᾷ τοὺς Ἀθηναίους νά προσέξουν τὰ λόγια καί τίς εὐκές τους καί νά τίς τιμῇσουν ἀνάλογα. Πολλὰ μπορεῖ ὁ πολίτης, κατὰ τὴ γνῶμη τῆς, νὰ κερδίῃ γιὰ τὴν πόλη:

Ἀπ' τὸν καλὸ τὸ λόγον ὁ φρόνιμος βρίσκει τὸ δρόμον πού πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Γειά σου, λαὲ τῆς Ἀττικῆς, με τὰ πολλὰ σου πλοῦτη, γειά σου, πού κάθεται σὺ πλάι τοῦ Δία κί' ἡ Ἀθηνά ἡ Παρθένος σ' ἀγαπᾷ καί πάντα φρόνησι κρατεῖς μέσ' στὰ συλλοικὰ σου. Ἀλήθεια νοιάζεται ὁ πατέρας αὐτοὺς πού σκέπουν τῆς Παλλάδος τὰ φτερά.

Καί τώρα ἐξελιωμένες οἱ κόρες τῆς νύχτας ἐτοιμάζονται ν' ἀφήσουν τὴ φω-

τλούστη Ἀττικὴ καί νά κατεβοῦν πάλι βαθεῖα κάτω στὴ γῆ, στίς ὑπόγειες σπηλιές τους. Ἀνάβονται οἱ δάδες πού θά τίς φωτίσουν στὸ δρόμον.

Μέσα τὴν κόκκινη λάμψη τῶν δαδῶν οἱ καρδιές ἀναφτερουοῦν... τὰ μάτια λάμπουν κί' ἂν δὲν ἤθελαν ν' ἀκούσουν ὡς τὸ τέλος, ὅσα εὐχάριστα λέγονται ἀπάνω στὴ σκηνή, δίχως ἄλλο θά πετιόνταν ἀπάνω γιά νά φανερώσουν με ἀλαλαγμοὺς καί χειροκροτήματα τὸν ἐνθουσιασμό τους.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Γειά σας, καί τίς εὐκές μου δευτερεύω. Ὅσοι στὴν πόλιν τούτη κατοικήτε, γειά σας, Θεοὶ κί' ἄνθρωποι! Τὴν ξένη ἐμένα ἂν σεαυστῆτε ποτέ σας λύπη δὲ δά ὄητε.

ΑΘΗΝΑ

Χαίρουμαι γιά τὰ λόγια σας καί τίς εὐκές σας καί με λαμπάδες φωτερές στὸν κάτω κόσμον θά σας ξεπροδοῖσιν οἱ πιστὲς μου δούλες, πού ἀγρυπνεῖ νοιάζοντάς ἐδῶ πέρα τ' ἄγαλμά μου.

Τῆς Χώρας τοῦ Θησῆα, δοξασμένοι κάτοικοι παιδιά, γυναῖκες καί γερόντισσες μαζί γιορταστικά κοκκινοφορεμένοι, ἔλατε' τιμησετέ τίς μέσα στῆς φωτίας τῆς λάμψης, καλὸδούλη νάναί στὸν τόπον ἡ συντροφία τους, πού πάντα μ' ἀντρεῖα γενιά νά ξεχωρίζῃ.

Ἡ πομπὴ ἀργά, ἐπίσημα, κινεῖται. Μπροστά οἱ Ἱέρειες τῆς Ἀθηνᾶς κρατώντας ψηλά τίς δάδες, πίσω οἱ Ἐρινύες πού τὸ πρόσωπό τους δὲν φαντάζει πιά τόσο τρομερὸ ὅπως ὅταν ἦταν ὠργισμένο, καί πῶς πίσω ἀκόμα τὸ ἐπίλοιπο πλῆθος πού παρακολούθησε τὴ δική.

Κί' ἐξελιωμένες οἱ κόρες τῆς νύχτας ἐτοιμάζονται νά κατέβουν βαθεῖα κάτω στὴ γῆ...

Ὅλοι σηκώνουν τὰ χέρια, κατευοδώνουν... Ὁ καθένας θαρρεῖ πὺς εὐπνησε ἀπὸ ἓνα φριχτὸ βραχνᾶ. Κί' ὅπως ὅταν συμβῇ κάτι τέτοιο ἀνακαθίζει κανεὶς καί τρίβει τὰ μάτια, γιά νά πιστέψῃ πὺς ἦταν κακὸ ὄνειρο μονάχα, καί κοιτάζει τὴ φύση πού ἀπλώνεται ὅλο λάμψη κί' ὁμορφιά γύρω του καί τὴ βροῖσκει πὺς ὁμορφία ἀπ' ὅ,τι πρίν... ἔτσι κί' ἐδῶ ἡ πανηγυρική συνοδεία φαντάζει λαμπρότερη...

Μὰ μέσα ἀπὸ τὴ χλαλοὴ πού κάνει τὸ πλῆθος ξεχωρίζει ἓνας ὕμνος σεμνός... Οἱ Ἱέρειες τῆς Ἀθηνᾶς ψάλλουν... Γλυκεῖα καί λυγρὴ ἡ φωνὴ τους ὠφνέται καί σιγὰ-σιγὰ συναπαίρνει ὅλες τίς καρδιές κί' ὅλες οἱ φωνές σμίγουν μαζί τους καί συνταρίζονται ἀπαλά.

ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ

Με συνοδεῖαν εὐλαδική μεγάλες μου παρθένας σεαυστὲς τῆς νύχτας θυγατέρες σας ξεπροδοῖσιν. Ὅλοι μαζί τὸν ὕμνον ἄς τραγουδάμε. Βαθεῖα κάτω στὴ γῆ τραβᾶτε στίς παλῆς σας τίς σπηλιές με δάδες καί τιμή.

Ὅλοι μαζί τὸν ὕμνον ἄς τραγουδάμε. Καί κείθε ν' ἀνεβῇτε πίσω στὴ χώρα αὐτὴ καλὸκαρδὲς καί σπλαχνικές. Ἐλάτε σεαυστὲς καί με τὴ φωτερὴ λαμπάδα τὸ δρόμον θά φωτίσω. Μὰ τὸ σκοπὸ με δυνατὴ φωνὴ πάρτε τώρα.

Δὲ θ' ἀπολείψουν ποτές ἀπὸ τὸ σπιτικό σας τὰ χαρίσματά μας. Τὶ ὁ Δίας ὁ παντοδύναμος καί ἡ μάρα ἡ γαλήνη κατέβηκαν καλὸννομοὶ στὴ χώρα καί στάθηκαν σιμά μας...

Πάρτε τὸ σκοπὸ με δυνατὴ φωνή...

Με τὴν τελευταία τούτη παρακίνησι πού κάνει ἡ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πομπῆς ὅλο τὸ πλῆθος πιά τῶν Ἀθηναίων εἶτε πάνω στὴ σκηνή εἶτε κατὰ κί' ὀλόγυρα στὰ ἐδῶλια σὰ θεατῆς, ἤλεκτριζεται, θαρρεῖ, συναρπάζεται καί τὸ τραγοῦδι σὰ βροντὴ χύνεται κί' ἀντιλαλᾷ στὸν ἀνοιξιᾶτικο ἀγέρα...

Ὅλοι μαζί τὸν ὕμνον ἄς τραγουδάμε... Κί' ὁ πλοῦσιος κί' ὁ φτωχὸς καί τὸ παιδί κί' ὁ γέρος ξεχνοῦν πιά ὅ,τι ἰδιαιτέρο χωρίζε τὸν ἓνα ἀπὸ τὸν ἄλλον, δὲν εἶναι πιά ἄτομα μὰ σμίγουν στὸν ἴδιο καὶ καὶ στριφογυρίζουν στὴ δίνῃ τοῦ τραγοῦδι καί στὴ Διονυσιακὴ μέθῃ...

Ἐλάτε τὸ σκοπὸ με δυνατὴ φωνή.

Δὲν ἦταν πιά σκηνικὸ παίγνιδι τοῦ πού πέρασε μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τους, μὰ φοβερὴ πραγματικότητα πού ἔζησαν τὴν τραγικὴ τῆς στιγμῆς καί χαίρονται τώρα ὅλοι μαζί τὴ χαρούμενη λύση τῆς.

Ἀπὸ τὸ βασανιστικὸ συναίσθημα τοῦ φόβου πέρασαν στὸν οἶκτο καί κείθε σ' ἄλλα γλυκύτερα ἀκόμα πού χαρίζει ἡ πεποίθησι πὺς ἡ εἰρήνη καί ὁμόνοια ἔχει γερὰ στηρίγματα καί πὺς μιὰ παντοδύναμη θεὰ ἀγρυπνᾷ καί προστατεύει κί' αὐτοὺς καί τὰ σπῖτια τους καί τὴν πολιτεία.

Μ. Ἀναστασίου
ΤΕΛΟΣ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΑΦΙΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΕΙΡΩΜΕ ΣΙΤΑΡΙ

Τὸ σιτάρι θέλει καλοδουλεμένο χωράφι, ὅχι ὁ μὴς πάρα πολὺ τριμμένο ἢ με πολλὰ κενά. Σ' αὐτὸ πρέπει νά προσέχη ὁ γεωργός, ἂν θέλῃ νάχη καλὴ ἀπόδοσι.

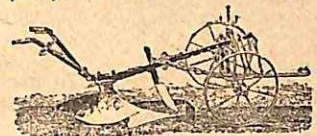
Ὅταν πρόκειται νά σπείρουν τὸ σιτάρι σὲ χωράφι ἔπειτα ἀπὸ ἀγρὰν (δηλαδή ὅταν ἔχωμε ἀμειψισπορὰ ἀγρὰν ἀπὸ σιτάρη) συνθηρίζουν στὰ μέρη μας, πολὺ ἄσχημα, ν' ἀφήνουν τὸ χωράφι ἔπειτα ἀπὸ τὴ συγκομιδὴ τῆς ἐσοδείας γιά βοσκή, δηλαδή τ' ἀφήνουν ἀκαλλιέργητο ἴσα με τὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοιξέως τὸ ἄλλου χρόνου, τότε τὸν φλεθάρη ἢ Μάρτη γίνεται τὸ πρῶτο ὄργωμα (τὸ ἀνοιγμα), ἐπειδὴ ὁ μὴς τὰ ζευγάρια τίς περισσότερες φορές εἶναι ἀδύνατα, γιὰτὶ δὲν τὰ ἔθρεψαν καλὰ τὸν χειμῶνα ἢ ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἀρκετὰ ζευγάρια ἢ καί γι' ἄλλα αἰτία, ἡ δουλειὰ αὐτὴ γίνεται πολὺ σιγὰ, τὸ ἔδαφος ξεραίνεται πολὺ γρήγορα κί' εἴτι δὲν μποροῦν νά ὀργώσουν ὅλα τὰ χωράφια πού ἦσαν σ' ἀγρὰν ὄργωσι, ἀλλὰ μένουν ἀρκετὰ ἀκαλλιέργητα. Αὐτὰ δὲ τὰ χωράφια δὲν μποροῦν νά ὀργωθοῦν οὔτε τὸ καλοκαίρι, γιὰτὶ τὸ ἔδαφος με τὴν καλοκαιρινὴ ξηρασία γίνεται ἀκόμη σκληρότερο καί τὰ ζευγάρια εἶναι τόσο ἀπασχολημένα σ' ἄλλες γεωργικὲς ἐργασίες. Ἄν βρῆξ πολὺ τὸ φθινόπωρο, τότε μόνο μπορεῖ νά γίνῃ ἓνα ὄργωμα προπαρασκευαστικὸ γιά τὴ σπορά.

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐργασίας εἶναι κακός. Ἡ ζημιά, πού ἔχομε ὅταν σπείρουμε σὲ χωράφια, πού δὲν ἔχουν ὄργωθῃ καλὰ ὅταν ἔπρεπε, εἶναι μεγάλη, γιὰτὶ τὸ χῶμα δὲν ἀερίζεται τελείως καί πρὸ πάντων γιὰτὶ δὲν μαζεῖται ἀρκετὸ νερό, ὥστε τὸ σιτάρι πού θά σπείρουμε, νά μπορῇ ν' ἀνθεῖ σ' ἐνδεχομένη ξηρασία ἢ ἀνομβρία τὴν ἀνοιξί.

Πρέπει λοιπὸν νά προπαρασκευάσουμε τὸ χωράφι ἔννοια, πὺς νά ὀργώσουμε ἔννοια καί γρήγορα τὴν ἀνοιξί, γιά νά προλάβουμε ὅταν θ' ἀρχίσουν ἡ

ζέστες τὴν ἐξάτμισι τοῦ νεροῦ, πού ἀπερρόφησε τὸ ἔδαφος ἀπὸ τίς βροχές τοῦ χειμῶνα καί γιὰτὶ τὰ χωράφια πού ὀργώθηκαν τὴν ἀνοιξί ἔχουν ἀρκετὴ ὑγρασία καί γι' αὐτὸ μποροῦν νά ὀργωθοῦν δεύτερη φορά τὸ καλοκαίρι. Αὐτὸ τὸ κατωρθώνομε ὅταν τὸ ὄργωμα τὴν ἀνοιξί γίνεται ἐλαφρὸ, ὥστε τὰ χῶμα νά μποροῦν νά ὀργώσουν μεγαλείτερον ἔκτασι.

Τὸ καλοκαίρι, ὅσο μποροῦμε ἐνωρίτερα, κάνουμε

Σχ. 1

τὸ δεύτερο ὄργωμα (δευτέρωμα ἢ δευτερίσμα). Τὸ ὄργωμα αὐτὸ πρέπει νά εἶναι βαθὺ 12 ὡς 18 πόντους, ὅσο βαθύτερο τόσο καλλίτερο, γιά νά γυρίζεται καί ν' ἀερίζεται μεγαλείτερος ὅγκος χῶματος. Γι' αὐτὸ καταστρέφεται ἡ ἀγριάδα, γιὰτὶ τὰ ριζώματά τῆς ξεραινόνται. Γιὰ τὸ ὄργωμα αὐτὸ καλλίτερα νά μεταχειριζώμαστε ἄροτρα, σὰν τὸ ἄροτρο τοῦ σχήματος 1 με μακρὺ ὄνι καί φτερό, γιὰτὶ μπαίνει εὐκολώτερα στὰ σκληρὰ ἐδάφη. Ἐπειδὴ στὸ ἔδαφος μένουν μεγάλοι σβῶλοι ἔπειτα ἀπὸ τὸ ὄργωμα, πρέπει νά σθαρνίζουμε γιά νά τρίβεται τὸ χῶμα.

Ὅταν βρῆξ τὸ φθινόπωρο κάνουμε τρίτο ὄργωμα ἐλαφρὸ με δύνον ἄροτρο, γιά νά γίνῃ γρήγορα καί νά καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια, πού θά ἐφύτρωναν ἔπειτα μάλιστα ἀπὸ τὴ βροχή. Ἐτσι τὸ χωράφι εἶναι ἔτοιμο γιά σπορά.

Ὅταν τελειώσῃ τὸ θέρημα τοῦ σιταριοῦ, κατὰ τὸν Ἰούνιον - Ἰούλιον, ἀφήνομε λίγον καιρὸ πρὸβάτα, γιά νά βοσκήσουν τὰ στάχυα πού μπορεῖ νά ἐμειναν καί τὰ χόρτα, ἔπειτα κάνομε ἐλαφρὸ ὄργωμα τῆς καλαμιάς. Ἐτσι κρατιέται ἡ ὑγρασία, καταστρέφονται τὰ ζιζάνια καί ἀρκετὴ ἀγριάδα καί τὸ ἔδαφος τὸ ὀργωμένο ἀπορροφᾷ εὐκολώτερα καί περισσότερο τίς

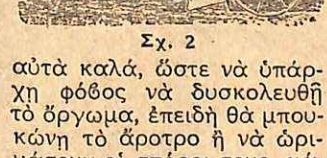
βροχές, πού μπορεῖ νά πέσουν τὸ καλοκαίρι. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ βροχὴ σθαρνίζομε καί τὸ χωράφι μένει χωρὶς κατεργασία, ἴσα με τὸ φθινόπωρο. Ὅταν τότε πεσοῦν ἀρκετὲς βροχές καί τὸ ἔδαφος γίνῃ ἀρκετὰ μαλακὸ κάνομε δεύτερο ὄργωμα, σ' ὅσο μποροῦμε μεγαλείτερο βάθος γιά νά μωρῇ τὸ χῶμα ν' ἀερίσθῃ πολὺ, ν' ἀπορροφήσῃ ὅσο μπορεῖ περισσότερο τὸ νερὸ ἀπὸ τίς βροχές τοῦ χειμῶνα (ἔχει ἀποδείξη πὺς τὸ ὀργωμένο ἔδαφος ἀπορροφᾷ περισσότερο νερὸ παρὰ τὸ ἀκαλλιέργητο), νά διευκολυνθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ριζῶν τοῦ σιταριοῦ, πού θά σπείρωμε τὸ ἄλλο φθινόπωρο καί γιά νά καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια. Ὅταν καλλιερῇται ἔτσι τὸ χωράφι, οὔτε ἀπὸ ξηρασία ὑποφέρουν πολὺ τὰ σπαρτά, οὔτε ἀπὸ υπερβολικὴ ὑγρασία, γιὰτὶ τὸ χῶμα εἶναι ἀφράτο καί δὲν ἀφήνει νά μὲν νερὸ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ χωραφιοῦ. Τὸ κρῦο τοῦ χειμῶνα σπάζει τοὺς σβῶλους καί τὸ χῶμα τρίβεται καλὰ. Τὰ ζιζάνια λιγοστεύουν πολὺ. Στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοιξέως γίνεται σθάρνισμα γιά νά ἰσοπεδωθῇ τὸ ἔδαφος καί νά φυτρώσουν καλὰ τὰ ζιζάνια. Ὅταν μεγαλώσουν

ν' ἀναπτυχθοῦν πολλὰ ζιζάνια κάνομε κί' ἄλλο ἓνα ἐλαφρὸ ὄργωμα με τὸ δύνον ἄροτρο. Ἀντὶ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ ἀνοιξιᾶτικο ὄργωματος μπορεῖ νά γίνῃ τὸν Ἀπρίλην ἢ Μάη ὄργωμα σὲ μέτριον βάθος 10 ὡς 14 πόντους, ἂν σ' αὐτὸ τὸ βάθος τὸ χῶμα εἶναι λίγο νωπὸ κί' ὅχι λασπερὸ καί ἔπειτα σθάρνισμα.

Ἐτσι τὸ χωράφι, ἐπειδὴ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἀρχίζει ξηρασία, μένει χωρὶς ζιζάνια, τὰ ὅποια ἀρχίζουν νά μεγαλώνουν ἔπειτα ἀπὸ τίς πρώτες φθινοπωρινὲς βροχές. Τότε, ὅταν παραμεγαλώσουν τὰ ζιζάνια, γίνεται τὸ τελευταῖο ὄργωμα ἐλαφρὸ με δύνον ἄροτρο. Ἐτσι τὸ χωράφι εἶναι ἔτοιμο γιά σπορά κί' ἂν ἡ ἐποχὴ εἶναι κατὰλληλῃ γίνεται ἡ σπορά κί' ὁ σπόρος σκεπάζεται με τοὺς γνωστοὺς τρόπους. Μπορεῖ ὁ μὴς κί' αὐτὸ τὸ τελευταῖο ὄργωμα νά χρησιμεύσῃ καί γιά τὸ σκέπασμα τοῦ σπόρου. Ἄν εἶναι πολὺ ἐνωρίς γιά σπορά, τότε πρέπει στὴν ἐποχὴ τῆς σπορᾶς νά γίνῃ πάλιν ἐλαφρὸ ὄργωμα γιά νά βρεθῇ ὁ σπόρος πού θά σπείρωμε σ' ἔδαφος ὅπου τὰ ζιζάνια δὲν θά προλάβουν ν' ἀναπτυχθοῦν πρὶν ἀπὸ τὸ σιτάρι.

Με τὸ σύστημα αὐτὸ ἡ ἀπόδοσις γίνεται σχεδὸν διπλάσια καί δὲν ἐπηρεάζεται τὰ σιτάρια ἀπὸ τὴν ξηρασία ἢ τὴν ὑγρασία.

Ἐχει βέβαια μικρὴ δυσκολία γιά τὸ ὄργωμα τῆς καλαμιάς, πού γίνεται ἔπειτα ἀπὸ τὸ θέρημα, γιὰτὶ τότε τὸ χωράφι εἶναι ξερο καί σκληρὸ. Ἐπίσης στερεῖ τὴν κτηνοτροφία ἀπὸ τίς καλαμίες. Ἀλλὰ τίς μεν δυσκολίες τῆς καλλιέργειας μπορεῖ κανεὶς νά ὑπερικήσῃ, ἔπειτα ἀπὸ τόσα πλεονεκτήματα πού ἔχει αὐτὸ τὸ σύστημα, με κατὰλληλο δύνον ἄροτρο ξηρασίας (Σχ. 2), τὴν δὲ κτηνοτροφία μπορεῖ νά τὴν βοηθήσῃ, ἂν ἐλαττωθῇ ἡ ἔκτασις αὐτῆς καί γιά νά φυτρώσουν καί μεγαλώσουν οἱ σπόροι τῶν ζιζανίων πού δὲν ἐφύτρωναν ἀκόμη. Ἄν τύχη νά πέσουν τότε βροχές καί

Σχ. 2

αὐτὰ καλὰ, ὥστε νά ὑπάρχη φόβος νά δυσκολεῖται τὸ ὄργωμα, ἐπειδὴ θά μπουκῶν τὸ ἄροτρο ἢ νά ὠρμάσουν οἱ σπόροι τους, κάνομε τρίτο ὄργωμα ἐλαφρὸ με δύνον ἄροτρο. Ἀμέσως ἔπειτα σθαρνίζομε γιά νά ἰσοπεδώσουμε τὸ ἔδαφος, νά καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια πού ἔκοψε ἡ ξηρασία τὸ ἄροτρο καί γιά νά φυτρώσουν καί μεγαλώσουν οἱ σπόροι τῶν ζιζανίων πού δὲν ἐφύτρωναν ἀκόμη. Ἄν τύχη νά πέσουν τότε βροχές καί

34.

(Συνέχεια)

Μά περισσότερο απ' όλους ο 'Αλέξανδρος πλησίαζε στην Αίγυπτο συγκινημένος. Θά πραγματοποιούσε επί τέλους τη μεγάλη επιθυμία της μητέρας του: Θά πήγαινε στο μαντείο του 'Αμμωνα, στην έρημο. Νά το ρωτήση. Κι' ο θεός θά το αποκάλυπτε ένα μεγάλο μυστικό. Τί μυστικό; Ο 'Αλέξανδρος δέν μπορούσε νά μαντέψη.

Υστερα από έφτα μέρες έφτασαν πιά στα πράσινα καλλιεργημένα χωράφια. Μισόγυμνοι μαυριδεροί χωριάτες έσκυβαν και δούλευαν τη γη. Ανασκήκωσαν το κεφάλι, είδαν ήσυχα, χωρίς νά τρομάζουν, το στρατό κι' έσκυψαν πάλι και ξανάπιασαν την τσάπα.

— Καλό σημάδι! ψιθύρισε ο Στέφανος. Έδω δέ θά μάς φέρουν αντί-στασι.

Στην είσοδο της πρώτης μεγάλης πολιτείας οι ιερείς, ντυμένοι κατάσπρα, έτρεξαν νά χαιρετήσουν τον 'Αλέξανδρο. Ο γεροντότερος από τους ιερείς προχώρησε και με βαθεία φωνή:

— Ω βασιλιά, είπτε, ο γέρο Νεκτανεβός ήταν ο τελευταίος μας βασιλιάς. Οι κατάρτοι οι Πέρσες τον έδιωξαν, μά ο μέγας θεός μας ο 'Αμμων, όταν πήγαμε νά τον ρωτήσουμε στο μαντείο του στην έρημο, μάς αποκρίθηκε:

«Ο βασιλιάς Νεκτανεβός θά γυρίση, μά όχι πιά με μορφή γέροντα, μά νέος, ώραιος, με ξανθά μαλλιά, με γαλάζια μάτια!».

— Ω, βασιλιά Νεκτανεβός, με τη νέα λαμπρή σου μορφή και το νέο όνομα, καλώς έγύρισες στην πατρίδα σου!

Ο 'Αλέξανδρος ευχαριστήθηκε πολύ ακούοντας τά λόγια του ιερέα. Κι' ή χαρά του έγινε ακόμα μεγαλύτερη όταν μπήκε στη μεγάλη πόλι κι' είδε όλο το λαό με βάγια στα χέρια νά τον υποδέχεται, ως λυτρωτή.

— Ζήτω ο βασιλιάς μας! Ζήτω ο βασιλιάς μας! φώναξαν.

Όλοι ήξεραν το χρησμό του θεού 'Αμμωνα και νόμιζαν πως έβλεπαν τον παλιό τους βασιλιά νά γυρίζη στο βασίλειό του, με άλλο, νεαρό κι' όμορφο σώμα. Και δέν τον έλεγαν πιά Νεκτανεβός μά 'Αλέξανδρο!

Κ ε φ. 49.

Έφτασε στην πρωτεύουσα της Αιγύπτου, στη Μέμφι, ο 'Αλέξανδρος, ανέβηκε στον ψηλό θρόνο των Φαραώ, οι ιερείς τον έντυσαν τη μεγάλη βασιλική στολή και τον ανακήρυξαν Φαραώ, δηλαδή βασιλιά της Αιγύπτου. Και του έδωσαν λαμπρούς έγκλημα-στικούς τίτλους: Τόν ώνόμασαν «Βασιλιά-Γεράκι», «Αρχοντα της νίκης», Τόν ώνόμασαν «Βασιλιά-Καλάμι»,

γιατί το καλάμι ήταν το σύμβολο της 'Ανω Αιγύπτου και «Βασιλιά-Σφήκα», γιατί ή σφήκα ήταν το σύμβολο της Κάτω Αιγύπτου.

Τέλος ο αρχιερέας του έδωσε τον πιο μεγάλο τίτλο: «Μερί-Αμμών-Σατέπ-εν-ρε» που θά πη: «Πολυαγαπημένο του 'Αμμωνα, έκλεκτέ του θεού 'Ηλιου!».

Βασιλιάς πιά της Αιγύπτου, Φαραώ, μπήκε ο 'Αλέξανδρος σ' ένα χρυσό καράβι ως στις έκβολές του Νείλου. Έκανε το γύρο της Μαρεώτιδας λίμνης, έφτασε στο νησάκι Φάρος, έβαλε τιμόνι αντίκρου στη στεριά. Τά μάτια του κοίταζαν γύρω τριγύρω σά ν' αναζητούσαν κάτι πολύ σπουδαίο. Οι πιστοί φίλοι που τον συνόδευαν τον ρώτησαν:

— Ω βασιλιά, είσαι ανήσυχος, τί ζητάς;

Μά ο 'Αλέξανδρος δέν άπάντησε. Κρατούσε το τιμόνι, έπλεε σιγά-σιγά και κοίταζε προσεχτικά την παραλία. Ένα φτωχό χωριουδάκι φάνηκε στην άκρη της άμμουδιάς ήταν χτισμένο σε μία γλώσσα της στεριάς, απέναντι στο Φάρο. Ο 'Αλέξανδρος άπλωσε το χέρι του:

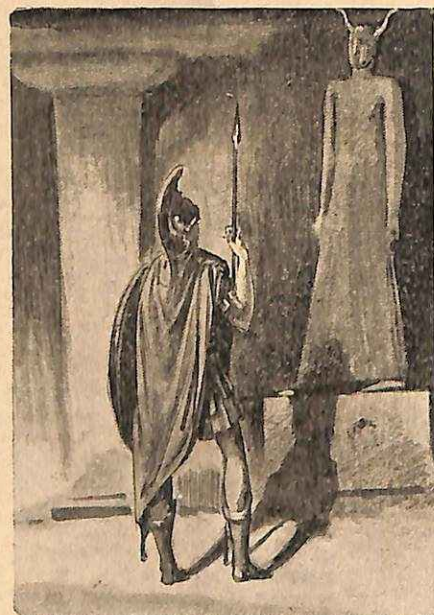
— Έδω! πρόσταξε.

Βγήκαν όλοι στη στεριά. Το μικρό χωριουδάκι σάστισε βλέποντας τέτοια πλούσια συνοδεία. Ο 'Αλέξανδρος κοίταξε γύρω.

— Έδω! είπτε πάλι. Μου άρέσει.

Τί τρέχει, 'Αλέξανδρε; ρώτησε ο 'Ηφαιστίων.

— Έδω θά χτίσω μία μεγάλη πολι-

Μέσα στο μεσόφωτο ο 'Αλέξανδρος ξεχώρισε καθαρά το πέτρινο ξόανο του θεού.

τεία. Τέλεια είναι ή τοποθεσία της. Από το βοριά ή θάλασσα, από το νότο ο Νείλος ποταμός, θά στέλνουν έδω τά καράβια τους. Θά γίνη μία μέρα το μεγαλύτερο λιμάνι της 'Ανατολής. Και θά χτίσω ναούς και παλάτια, θ' ανοίξω πλατείς δρόμους, θά ιδρύσω μεγάλες σχολές, βιβλιοθήκη και Γυμναστήριο και Θέατρα και θά φέρω μεγάλους σοφούς, καλλιτέχνες, έπιστήμονες, ποιητές, νά γίνη ή πολιτεία αυτή όχι μονάχα μέγα έμπορικό κέντρο παρά και μεγάλη πνευματική έστια.

— Ζήτω ή 'Αλεξάνδρεια! φώναξαν οι σύντροφοι του βασιλιά, που έβλεπαν κιόλας ν' άπλώνεται μπροστά τους τεράστια, πολυάνθρωπη, πλούσια ή νέα πολιτεία. Τόσο τους είχαν συνεπάρει τά φλογερά λόγια του 'Αλέξανδρου.

Ο 'Αλέξανδρος φώναξε άμέσως τους αρχιτέκτονες και τους μηχανικούς του. Κάλεσε το μεγάλο αρχιτέκτονα, τον Μακεδόνα Δεινοκράτη, που έχτιζε τότε στην Έφεσο τον καμένο ναό της 'Αρτεμης. Στρατολόγησε χιλιάδες εργάτες, πρόσταξε τά πλοία νά φέρουν μάρμαρα, ξύλα, μέταλλα για τη νέα πολιτεία. Χάραξε μόνος του τά σχέδια, τά τείχη, τις λεωφόρους, τις αγορές, τους δρόμους.

— Θέλω νά γίνη, είπτε, ή ωραιότερη πολιτεία του κόσμου.

Άμα τελείωσε καλά όλες τους τις έτοιμασίες κι' έβαλε τά θεμέλια της αγαπημένης του 'Αλεξάνδρειας, ο βασιλιάς πήρε έφτά, τους πιο αγαπημένους του συντρόφους, πήρε και το γέρο Καλλιθένη για νά γράψη ό,τι έπρεπε, και κίνησε για την έρημο. Πήγαινε νά προσκυνήση το ξακουστό μαντείο του 'Αμμωνα και νά ρωτήση το θεό για τη μοίρα του.

Το μικρό καραβάνι μπήκε στην έρημο. Άπέραντη άμμουδα άπλώνονταν μπροστά τους. Τά πόδια των άλόγων βούλιαζαν στην άμμο και δέν μπορούσαν νά τρέξουν. Την τρίτη μέρα άνεμος σφοδρός σηκώθηκε, σά θάλασσα τρικύμισε ή άμμουδα, οι όδηγοί έχσαν το δρόμο. Μά το βράδυ κοίταξε ο 'Αλέξανδρος τά πουλιά που γύριζαν στις φωλιές τους.

— Άς τ' ακολουθήσουμε, είπτε. Θάχουν τις φωλιές τους μέσα στα δέντρα, κοντά σε νερό. Και σε όλη αυτή την έρημο, μου λέν, νερό δέν υπάρχει και πρασινάδα παρά στην άσπι του 'Αμμωνα. Τά πουλιά λοιπόν μάς δείχνουν το σωστό δρόμο.

Πήγαιναν, πήγαιναν. Ο 'Ηφαιστίων είχε άρχισει νά κουράζεται. Άνυπόφορη ή ζέστη τη μέρα και το κρύο τη νύχτα. Δέν είχαν πιά νερό, διψούσαν. Ο Περδίκκας κι' ο Κρατερός, που

XVI

Ο ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΦΙΛΩΝΟΣ.

Έκτός από την καθέρωσι της θρησκείας του μεγάλου θεού Σαραπίδος, τη μεγαλουργία αυτή προσάβει των Πτολεμαίων, για τη θρησκευτική συγχώνεσι των λαών της 'Ανατολής, μεγάλως συνέβαλε και ο έξελληνισμός των 'Ιουδαίων της Αιγύπτου. Η επί Πτολεμαίου του Β' συντελεσθείσα μεταφρασσις της εβραϊκής Βίβλου από τους 72 έλληνίζοντας 'Ιουδαίους μεταφραστάς δέν χρησιμοποιήθηκε μονάχα από τους 'Ελληνες άναγνώστες, που είχαν την περιέργεια νά πληροφορηθούν για τις θρησκευτικές δοξασίες των διαφόρων άλλων συνοίκων λαών, μά κι' απ' αυτούς τους 'Ιουδαίους της Αιγύπτου που έξελληνίζοντο διαρκώς είχαν αποβάλει πλέον τη γλώσσά τους. Η σημασία του γεγονότος αυτού όηπρ'ε τεραστία, όχι μονάχα για την τύχη του έν διασπορά 'Ιουδαισμού, αλλά και για την ιστορία και την πνευματική εξέλιξη όλκληρου του 'Ελληνισμού. Πλήθος έκτοτε 'Ιουδαίον άναγνώσαν που γράμμεν στην 'Ελληνική κι' άρχοληθήκανε με τη φιλοσοφία, ιδίως δε στην 'Αλεξάνδρεια που συνεκέντρωνε με το Μουσείο της την πιο πολυμορφη πνευματική — φιλοσοφική, έπιστημονική και θρησκευτική — δραστηριότητα. Καύχημα του έξελληνισμού του τούτου 'Ιουδαισμού της Αιγύπτου, όπου εύρισκαν πρόσφορο έδαφος τά 'Ιουδαϊκά έθιμα και τά κηρύγματα του Μωσαϊκού μονοθεϊσμού, όηπρ'ε κατά τους χρόνους του Χριστού ο φιλόσοφος 'Ιουδαίος Φίλων (25 π. Χ.— 40 μ. Χ.), που ζητώντας νά συμβείση την 'Ελληνική και 'Ιουδαϊκή θρησκεία με την αλληγορική άφ' ενός έρμηνεία των Γραφών και την ανάπτυξη άφ' έτέρου των Πλατωνικών Ιδεών, απέδω ο εισηγητής της φιλοσοφικής

είχαν πληγωθή στη Γάζα, υπέφεραν πολύ! είχαν ανοίξει οι πληγές τους και πονούσαν.

Ο Κλείτος πήγαινε μπροστά, κατάμαυρος, μ' ένα άσπρο σαρίκι στο κεφάλι για τον ήλιο! βαρέθηκε τόσες μέρες νά μη βλέπη παρά άμμουδά κι' άρχισε νά τραγουδάη για νά ξεσκάση. Ο Πτολεμαίος δίπλα του τον κοίταζε και γελούσε. Τελευταίος πήγαινε ο Φιλώτας και συλλογίζονταν τον αγαπημένο του αδερφό που πέθανε κι' ή καρδιά του ήταν άπαρηγόρητη. Τίποτα πιά δέν του άρεσε ό'λα του φαίνονταν μαύρα.

Στράφηκε στον άρχηγό των Κρητικών, τον Κλέαρχο, που κάλπαζε δίπλα του.

— Ο πατέρας μου έχει δικιο, είπτε: δ' 'Αλέξανδρος κάνει σαν τρελλός. Έπρεπε νά δεχτή την πρότασι του Δαρείου. Για φαντάσου! Νά του δίνη δέκα χιλιάδες χρυσά τάλαντα, νά του δίνη τη θυγατέρα του κι' όλη την άπέραντη χώρα από τον Εύφρατη ποταμό ως τά παράλια της 'Ιωνίας! Και νά μη δεχτή! Έσύ τί θάκανες στη θέσι του, Κλέαρχε;

— Μήτε εγώ θά δεχόμουν! άποκρίθηκε ο περιφανερός Κλέαρχος. 'Η δ'ελα ή τίποτα!

Βαρύς στεναγμός ακούστηκε πίσω τους. Οι δυο στρατηγοί στράφηκαν κι' είδαν τον γέρο φιλόσοφο καθάλα σ' ένα κοκκαλιάρικο άλογο, νά κουνά ή κεφαλή άπελπισμένος.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

θρησκείας και όποκινητής εύρυτάτης και σπουδαιότατης φιλοσοφικής και θρησκευτικής κινήσεως. Η φιλοσοφία του, συντεθειμένη από διάφορα φιλοσοφικά συστήματα και θρησκευτικές δοξασίες, που έν μέρει μέν παραδέχεται έν μέρει δέ άπορριπτ, άποτελεί ένα έιδιότυπο φιλοσοφισμό, που έμελλε νά επηρεάση βαθύτατα όχι μόνο τη φιλοσοφική σκέψη αλλά και την ανάπτυξη και διαμόρφωσι του τότε μόλις άναφανεύοντος Χριστιανισμού. Κατά τη φιλοσοφία αυτή, μέσα στον κόσμο δρουν δύο αντίθετες δυνάμεις, ο Θεός, ως άγάπη και ποιητική άρχη, και ή ύλη ως άρχη του κακού, όπως συμβαίνει και με την ψυχή — πνοή του Θεού, και τη σάρκα, το θνητό, παροδικό και πονηρό στοιχείο της ανθρωπίνης φύσεως. Η ουσία του Θεού είναι άπρόσιτη από τον άνθρωπο, που μονάχα την υπερεί του μπορεί νά συμπεράνη από τη θεώρησι των δημιουργημάτων του. Μεσίτης άνάμεσα του Θεού και του κόσμου ή των ανθρώπων και του Θεού είναι ο Λόγος — που έξεπορεύθη από το Θεό πρό της δημιουργίας — ο δεύτερος Θεός, υιός του Θεού και της Σοφίας, και που διακρίνεται από τον Φίλωνα σε πρεσβύτερο, που άποτελεί τον κόσμο το νητό και περιλαμβάνει τον πνευματικό κόσμο των Ιδεών, και νεώτερο, που άποτελεί τον όρατο κόσμο που περιεβλήθη ο Λόγος ως Ιμάτιο. Είναι ο δημιουργός, όργανο του Θεού, με το όποιο έδημιούργησε τον κόσμο. Μέσα στον κόσμο είναι ο δεσμός που συνέχει τά πάντα και συνάμα ο τομέας που διαχωρίζει τά πάντα σε γένη και

είδη. Πρό παντός είναι το φώς, ο πνευματικός ήλιος, που καλείται και Πόημη, άρχιερέας και Παράκλητος. Ο άνθρωπος όμοιούται με το Θεό καθ' όσον μετέχει του Λόγου — πατρός και υιού της ψυχής, δικαστού και φορέως της συνειδήσεώς του. Είναι επί τούτοις ο αίτιος της δράσεως και της μυστικής έκστάσεως της ψυχής, διά της γονιμότησεως της ψυχής από των σπερματικών λόγων — των πλατωνικών Ιδεών, που στο Φίλωνα παίρνουν τη μορφή άργέλων ή ανθρωπίνων ψυχών. Όπως ο ελόγος που παίρνει έτσι όλες τις ιδιότητες του 'Ανέυματος των στωικών, το ίδιο και ή ήθική του είναι στο βάθος της στωικής. Ο ήθικός βίος θεωρείται ως άγώνας άνάμεσα σε τέσσερες άρετές και τέσσερα πάθη, που τ' αντιπαράθεσι άκριβώς όπως και ή στωά. Σκοπός της ήθικής προσπάθειας είναι και κατά τούτον το όμολογούμενός τη φύσει ζείν, κι' έπειδή με τη φύσι ύπονοεί το ζείν, άρα το εκάτα Θεόν ζείν. Ο σκοπός αυτός συμπιπτει έπομένως με την πλατωνική γνώμη περί άφομοιώσεως του ανθρώπου προς το Θεό! 'Ακριβέστερα ή άποστολή του ανθρώπου έγκείται ες την άπελευθέρωσι του από τά δεσμά του σώματος, την έξαρσι της ψυχής μέχρι της θεωρήσεως του κόσμου και τέλος της θεωρίας του όντως όντος, ήτοι του Θεού. Είς το «περί άφθαρσίας του κόσμου» άναπτύσσει τά έπιχειρήματα των περιπατητικών για την αλωνότητα του κόσμου καταπολεμώντας τη δοξασία των στωικών περί περιοδικής έκπυρώσεως του σύμπαντος, προφανώς για νά στηρίξη τη διδασκαλία της Παλαιάς Διαθήκης περί της

εφάπαξ δημιουργίας και της άλωνιότητος του κόσμου. Από άναλόγο πνεύμα έμφορούνται και τά βαρυσήμαντα για την Χριστιανική θεολογία και την Χριστιανική τέχνη ύπομνήματά του, που περιέχουν την άλληγορική έρμηνεία του Μωσαϊκού νόμου. Κύριος σκοπός του είναι νά καταδείξη και έδώ το βαθύτερο νόημα των Γραφών, που είναι προσίτο μόνο στους μεμυημένους, ακολουθώντας την άλληγορική μέθοδο που έφιλοτέχνησαν πρό πάντων οι στωικοί για τη συμβολική εξέγηση των μύθων και των χωρίων των ποιητών με σκοπό και τούτοις νά συμειδίσουν την ποιητικοθρησκευτική 'Ελληνική ή μυθολογία με τη φιλοσοφική ήθική. Από τά όπολογητικά του έξαιρετική έπίσης σπουδαιότητα έχει το «περί βίου Μωσέως», 'Ελληνικής μορφής βιογραφία, όπου ο Μωυσής περιγράφεται ως ο τέλειος τύπος του σοφού, του βασιλέως, του νομοθέτου, του άρχιερέως και του προφήτου, που είναι προαρτισμένος ν' άποβή το όργανο του Θεού και της αποκαλώσεως του και του όποιου ή προφητεία είναι άόρροια από το από του θέλου πνευματικό ένεργούμενο ένδυσιασμού και της έκστάσεως που παραδέχεται και ή μυστικιστική θεολογία των 'Ελλήνων. Το πολυσύνθετο τούτο έργο, όπου οι πλατωνικές, πυθαγόρειες και στωικές Ιδέες συμμingleυται με θρησκευτικά στοιχεία παρμένα από την μυστηριακή θεολογία της Διονυσιακής, 'Ορφικής και Καθαλοιστικής παραδόσεως, του Παρισκού δισμού και του Μωσαϊκού μονοθεϊσμού στήθερα πραγματικά βαρυσήμαντο για την κατεύθυνσι της όλης φιλοσοφικής σκέψεως και συνέβαλε ες την διαμόρφωσι κάθε φιλοσοφικού και θρησκευτικού συστήματος — άπ' τη Γνώσι μέχρι τον Νεοπλατωνισμό — άμεσα και έμμεσα, την πορεία και τη διαμόρφωσι του Χριστιανισμού κυρίως κατά τους χρόνους και έν τη γένεσιν νειάρας άκόμη θεολογίας του.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

Κ ε φ. 50.

Τέλος ένα πρωί, πέρα, στην άκρη της άμμουδας, διέκριναν δέντρα και μία μικρή λιμνούλα κι' ένα κατάσπρο ναό.

— Φτάσαμε! Φτάσαμε! φώναξαν οι όδηγοί και κίνησαν τ' άλογά τους.

— Σταθήτε! τους φώναξε ο 'Αλέξανδρος. Θά μπό έγώ μπροστά.

Μπήκε μπροστά ο 'Αλέξανδρος και σε λίγη ώρα έφτανε στην καταπράσινη άσπι του θεού. Οι ιερείς με τις μεγάλες στολές τους, όρθιοι στην είσοδο του ναού, τον περίμεναν. Προχώρησε ένα βήμα ο γεροντότερος ιερέας, ο «προφήτης», και καλωσώρισε τον 'Αλέξανδρο.

Τη στιγμή εκείνη έφταναν κι' οι έπιλοιποι σύντροφοι του βασιλιά.

— Μονάχα ο βασιλιάς έχει το δικαίωμα νά μπη μέσα στο ναό! όλοι οι άλλοι θά μένουν έξω, στον περίβολο, είπτε ο προφήτης ύψώνοντας το χέρι.

Ο 'Αλέξανδρος ακολουθήσε άμίλητος τον προφήτη! δρασκέλισε το ιερό κατώφλι κι' οι σύντροφοί του τον έχασαν μέσα στο σκοτάδι. Ποτέ στη ζωή του, όμολογούσε άργότερα ο 'Αλέξανδρος, δέν ένοιωσε τόσο ιερή συγκίνησι.

«Σά νά μην ήμουν άνθρωπος, έλεγγε. Σάν νάμουν θεός!»

(Ακολουθεί)

ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΚΑΙ ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΕΣ

Πόσες παραδόσεις, πόσοι μύθοι, πόσες διηγήσεις, που ζούν από στόμα σε στόμα ανάμεσα στον ελληνικό λαό σήμερα, είναι όμοιες με τις αρχαίες! Θάλεγε κανείς ότι δεν επέρασαν δυο ή τρεις χιλιάδες χρόνια στο μεταξύ. Πέρασαν μέσα από τους αιώνες οι παραδόσεις αυτές κι' έφθασαν έως την εποχή μας χωρίς να σβήσουν. Έζησαν μαζί με την φυλή μας κι' αυτές άφθαρτες και αιώνιες.

Κι' άλλη φορά διηγηθήκαμε πως ο λαός μας πιστεύει ότι οι αρχαίοι Έλληνες ήταν υπεράνθρωποι και είχαν υπερήφανο ανάστημα. Μάλιστα ανάμεσα στους αρχαίους ξεχωρίζει τους Γιγάντες, τους Σαραντάπηχους, τους τρομερούς άντρωμένους. Έτσι κι' οι αρχαίοι Έλληνες έπιστευαν πως πριν απ' αυτούς έζησαν στη γη οι Γιγάντες που πολεμούσαν με τους Θεούς των. Είναι περίεργο ότι και οι νέοι Έλληνες, όπως και οι αρχαίοι, πιστεύουν ότι το περασμένο είναι ανώτερο από το σύγχρονο και οι παλαιότεροι πιο δυνατοί και πιο μεγάλοι στο ανάστημα από τους νεώτερους.

Διηγούνται λοιπόν και οι σημερινοί άνθρωποι για Έλληνικούς υπαίθρου ιστορίες για Γιγάντες, όπως και οι αρχαίοι είχαν δόκλινη μυθολογία για τους Γιγάντες και τις γιγαντομαχίες.

Οι Γιγάντες στις παραδόσεις των Ινδοευρωπαϊκών λαών προσομοιοποιούν τις καταστρεπτικές δυνάμεις της φύσεως, αντίθετα με τους αγαθούς Θεούς, που προσομοιοποιούν τις εύεργετικές εκδηλώσεις της. Στην αρχαία Ελλάδα στην άρχη οι Γιγάντες έσυμβόλιζαν την όργη της θάλασσας και τις τρικυμίες της. Και μάλιστα ο βασιλιάς των Γιγάντων είχε το όνομα Εϋρμέδων (δηλαδή που έχει έξουσία στην άνοιξη θάλασσα), που ήταν ένα από τα έπιθετα του Ποσειδώνος. Αργότερα οι Γιγάντες έσυμβόλιζαν γενικότερα τις δυνάμεις της καταστροφής κι' έγιναν θη- καν οι μύθοι της πάλης τους με τους Θεούς: της γιγαντομαχίας.

Ο Όμηρος στην «Οδύσσεια» και ο Ήσιόδος στη «Θεογονία» του αναφέρουν τους Γιγάντες. Ο Ήσιόδος τους παρουσιάζει ως ανθρώπους με τεράστιο ανάστημα και όπλισμένους με ανάλογα όπλα και μ' άλλον όπλισμό που άστραφτε στο φώς. Άλλα και ο Πίνδαρος, ο Αισχύλος και ο Σοφοκλής αναφέρουν τους Γιγάντες και τα έργα τους. Ο Απολλόδωρος όμως διηγείται τον μύθο των Γιγάντων στην όριστική του μορφή.

Οι Γιγάντες, όπως γράφει ο Απολλόδωρος, ήταν παιδιά του Ουρανού και της Γης, που γέννησαν και τον Κρόνο και άλλους Θεούς. Ήταν, όπως διηγείται, άφθαστοι στο μέγεθος του σώματος και άνίκητοι στη δύναμή τους. Μά είχαν και φοβερή μορφή, γιατί έτρεφαν μακρία μαλλιά και μακριά και πυκνά γένεια. Είχαν και φίδια αντί για πόδια. Έτσι παριστάνονται και σε αρχαία ανάγλυφα.

Οι αρχαίοι μύθοι διηγούνται ότι έγιναν άγώνας μεταξύ των Όλυμπίων Θεών και των Γιγάντων. Σ' αυτόν έλασαν μέρος όλοι οι Θεοί του Όλύμπου, εκτός της Δήμητρας. Αυτή δεν άνακατέθηκε γιατί στους αρχαίους μύθους παρουσιάζεται πολλές φορές ως η ίδια με την Γαίαν, που γέννησε τους Γιγάντες. Στον άγώνα έλασαν μέρος και δυο θνητοί: Ο Ήρακλής και ο Διώνυσος.

Στη Γιγαντομαχία λοιπόν ο Ζεύς ρίχνει τους κεραυνούς του έναντιον του βασιλέως των Γιγάντων και ο Ήρακλής τοξέει όμοίως τον βασιλέα των. Η Άθηνά πετά έναντιον του Έγκέλεδου την Σικελία και σκοτώνει τον Πάλλαντα με το δόρυ της. Ο Ποσειδών κόβει κομμάτι από το νησί Κω και το ρίχνει έναντιον του Πολυδάτου κι' έτσι σχηματίζεται το νησί Νίσυρος και χτυπά με την τριάντα τον Πορφυρίωνα. Ο Απολλών τοξέει στο άριστερό μάτι τον Έφιάλτη. Ο Ήρακλής τοξέει τον Πορφυρίωνα και τον Έφιάλτη στο δεξιό μάτι. Ο Διώνυσος σκοτώνει τον Εϋρτο. Η Έκάτη και ο Ήφαιστος με μύδρους καίουν τον Κλυτίον. Ο Έρμης φονεύει τον Ίππολύτον, η Άτρεμς τον Γρατίωνα και οι Μοίραι τον Άγριον και Θώνα. Έτσι με τα όνόματά τους οι αρχαίοι μύθοι αναφέρουν τους Γιγάντες και τους Θεούς που τους εξέπα- στρεψαν.

Ωστόσο ο μύθος των Γιγάντων έπαβε πολλές αλλαγές και κάθε ποιητής και μυθογράφος τον διηγείτο αλλιώς στις λεπτο-

μέρειες. Σ' άλλους μύθους παρουσιάζονται στη γιγαντομαχία και οι Διόσκουροι, καθάλληδες, ή Περσεφόνη με σπαθί στο χέρι και η Άφροδίτη με τον Έρωτα και άφοπλίζουν τους Γιγάντες μονάχα με την εμφάνισή τους! Σ' άλλους πάλι μύθους οι Θεοί έχουν άλλα όπλα και σκοτώνουν άλλους Γιγάντες.

Οι Γιγάντες, κατά τους αρχαίους μύθους, πολεμούν με άναμμένους κορμούς από δένδρα, που τους κρατούν στα χέρια ή με μεγάλους βράχους, που τους κόβουν από τα βουνά. Για ν' ανθεθούν στον ούρανό σωρεύουν βουνά άπάνω σ' άλλα βουνά.

Όταν γίνεται η Γιγαντομαχία τόσος θόρυβος γίνεται και τόση φασαρία, ώστε όλη η φύσις συγκλονίζεται. Ολόκληρες χώρες αλλάζουν θέσι. Νησιά εξαφανίζονται και άλλα ξαναφαίνονται. Ποταμοί ξηραίνονται ή αλλάζουν κοίτη.

Ο μύθος αυτός της τρομερής γιγαντομαχίας από γενεά σε γενεά έφθασεν έως την εποχή μας και γι' αυτό ο Έλληνικός λαός συχνά διηγείται ιστορίες για Γιγάντες, για άνδρειωμένους και για Σαραντάπηχους.

Σ' όλη την Ελλάδα υπάρχουν τέτοιες παραδόσεις. Διηγούνται σε διάφορα σημεία της Ελλάδος ότι οι Γιγάντες στα παλιά χρόνια έρριχναν μεγάλες πέτρες έναντιον των Θεών στον ούρανό και ανέδασαν το ένα βουνό πάνω στο άλλο για να φθάσουν στα ούρανα. Μά οι Θεοί τους έρριχναν άστροπελέκια. Στην Ζάκυνθο ιδιαίτερος σώζονται τέτοιες παραδόσεις.

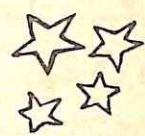
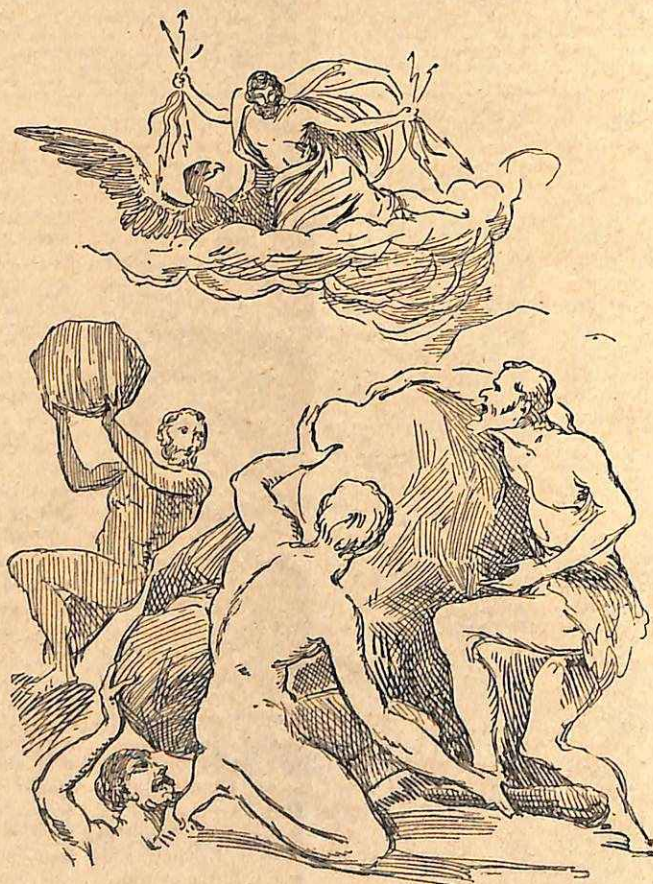
Άλλοι μύθοι την τοποθετούν στη Φλέγρα της Θράκης, άλλοι στην Κεμπανία της Ίταλίας κοντά στο ήφαιστείο Βεζούβιο κι' άλλοι στην Παλλήνη. Άλλα Παλλήνη υπάρχει και στην Χαλκιδική και στην Άττική και στην Άχαία. Ο Πανσάνιος όμως αναφέρει ότι στην Άρκαδία έπιναφέν ότι η Γιγαντομαχία έγινε στο Βαθύ, κοντά στην πηγή Όλυμπιάδα, όπου έδωσαν φωτιά από την γη. Ήταν δηλαδή εκεί κάποιο ήφαιστείο.

Έξ άλλου οι κάτοικοι της Μεγισσίας της Μικράς Ασίας έπιστευαν ότι ο άγώνας της Άθηνας και του Γιγάντος Έγκέλεδου έγινε στον τόπο τους. Η Κρήτη, η Άζος και η Κως έπιστευαν κάθε μία πως στον τόπο τους έγινε ο άγώνας Ποσειδώνος και Πολυδάτου. Μά και οι κάτοικοι της Εύβοιας, της Χίου, της Άργολίδος, της Θεσσαλίας, της Άττικής και άλλων μερών έπιστευαν πως έγινε και στον τόπο τους κάποιο έπεισόδιο της Γιγαντομαχίας.

Μά και σήμερα στις παραδόσεις του λαού το ίδιο συμβαίνει. Σε κάθε τόπο, σε κάθε νησί, σε κάθε βουνό, οι κάτοικοι διηγούνται ότι σε ώρισμένο σημείο γίνθηκε πάλη Γιγάντων και άνδρειωμένων, Σαραντάπηχων και Έλλήνων. Σε άλλα σημεία δείχνουν τά ίχνη από τα πέταλα των άλλων των στα βουνά και σ' άλλα λένε ότι υπάρχουν οι τάφοι των Γιγάντων και των άντρωμένων. Κι' έτσι και σήμερα όπως και στην αρχαιότητα κάθε γωνία της Έλληνικής γης άγωνίζεται ν' άποδείξει ότι κι' αυτή ήταν πεδίο μάχης μεγάλων και υπεράνθρωπων άγώνων.

Ο Ζεύς ρίχνει τους κεραυνούς του έναντιον των Γιγάντων.

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

13^ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ευαγγέλιον (Λουκά η' 5-15)

Απόστολος (Πρὸς Τίτον γ' 8-15)

Είπεν ο Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τὸν σπείραν τὸν σπείραν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ καταπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτόν· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φὺν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμ- φυεῖσαι αὐτὸν ἀκανθὰι ἀπέπνιξαν αὐτόν· καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φὺν ἐποίησε καρπὸν ἑκατοντάπλασιον. Ταῦτα λέ- γων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπερώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἰς ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπείρων ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούσαντες, εἰτα ἔρχεται ὁ διά-βολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεῦ-σαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρὰς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὐτοὶ ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καρπὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκαν-θὰς πέσον, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὅδε μεριμνῶνται καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνιγόμενοι καὶ οὐ τελεοφροῦνται. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν ἐπι-στολή του πρὸς τὸν Πρίντον, ἀναμέσας ἀπ' τὴς τόσας πρὸς αὐτὸν συμβουλῆς του, τοῦ λέγει καὶ τὸν τρόπον σύμφωνα με τὸν ὅποιον πρέ-πει νὰ διδάσκη τοὺς νεοφίτους Χριστιανούς. Τοῦ λέγει δηλαδὴ νὰ διδάσκη εἰς αὐτοὺς τὰς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ στερεώσῃ τόσο στήν Χριστιανικὴ πίστι τοὺς Χριστιανούς, ὥστε αὐτοὶ νὰ πει-σθῶν ἀπολύτως καὶ νὰ ἔχουν βε-βαιότητα γὰρ τὰ πράγματα τοῦ πνεύματος. Ἐπιθυμία τοῦ Παύλου ἦ-ταν νὰ μάθουν ἀπόλυτα οἱ Χρι-στιανοὶ τὴν πίστιν. Διότι μόνον ἄνθρωποι, ποὺ γνωρίζουν τὴν πίστιν καὶ τὴν πράξιν καὶ κάνουν εἰς αὐτὸν νὰ γίνωνται τέλει Χριστι-ανοί. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο δὲ οἱ πρῶ-τοι Χριστιανοὶ πρὸς τὸ βαπτισθῶν, εἰδόμενοι πρῶτα εἰς ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀντὶ τὸ τέλος ἐγίνονταν ἀξιοὶ καὶ πραγματικὰ ἐπίστευαν σ' αὐτὲς, τότε καὶ μόνον ἐβαπτίζοντο, δηλαδὴ ἐγίνονταν τέλει Χριστιανοί. Ἀλλὰ καὶ ἔ-πειτα ἀπ' τὸ βάπτισμα ἔπρεπε νὰ διδάσκονται καὶ νὰ γνωρίζουν νὰ βεβαιώσῃ τὰς ἀληθείας καὶ τὴς ὑποχρεώσεως τους, καὶ νὰ προ-σπαθῶν νὰ προσελκύουν ὅσο το δυνατόν περισσότερους στὸ Χριστιανισμὸν.

Σήμερα διὰς δυστυχῶς ἔλειπε ἀπ' τοὺς Χριστιανούς ἡ συστημα-τικὴ διδασκαλία καὶ ἡ κατήχησις. Μετὰ λύτης τοῦ δὲ βλέπει κανεὶς Χριστιανούς ἑλκισμένους ποὺ δὲν ξέρουν τί διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς δὲν ξέρουν ποῖα διαφορά ἔχει ἡ θρη-σκεία μας ἀπ' τὴς ἄλλες. Μὲ τὴν προϋπόθεσιν δὲ αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι κανεὶς σταθερὸς στην πίστιν του. Μὲ τὴν μεγαλύτερην ἐνόχλησιν ἕνας προπαγανδιστὴς ἢ ἐχθρὸς τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἢ ἀπὸ τὴν μὴ καμὴ νὰ ἀλλο-λοποιήσῃ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προσέτι συνιστᾷ εἰς τὸν Πρίντον νὰ ἀποφύ-γη κάθε συζήτηση καὶ λογομαχίαν μετὰ τοὺς ὁπαδούς τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, γὰρ τότε στήν Κρή-την ζοῦσαν πολλοὶ Ἑβραῖοι. Τοῦ κάνει δὲ τὴς συστάσεις αὐτὲς γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχαν τόσο τυ-φλωθῇ ὥστε καθε ἀποπειρά διδα-σκαλίας καὶ νοουθεσίας τῶν ἀνθρώ-πων αὐτῶν ἦτο μάταια, ἦτο κατα-πῆξ τὸν δὲν τοὺς ἀκούει. Ὁ ἐγω-ισμὸς τους δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ ἀ-κούσουν τὰς μεγάλας ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ μήπως καὶ σὴ-

μερα δὲν βλέπομε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐξ οἱ ἐγωισμοῦ; Ὅσα καὶ ἂν τῆς σὸν ἐγωισμὸν, ὅτιδήποτε ἐπι-χείρημα καὶ ἂν τοῦ φέρῃς γὰρ τὴν πλάνην του, αὐτὸς εἶναι ἀδύνα-τος νὰ ἀλλάξῃ γνώμην. Τοῦλάχιστον ἀπ' τὸν ἐγωισμὸν νομίζει πως μονάχα αὐτὸς σκεπτεται σωστά. Μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἀδύνατον νὰ συνεννοηθῇ κανεὶς. Διαισθάνεται τὰ πράγματα γὰρ νὰ μὴ φανῇ πως αὐτὸς σκεπτεται σωστά. Στὴν αἰτία αὕτη ὀφείλεται καὶ ἡ διαί-ρεσις ποὺ βλέπομε σήμερα στὴν Χριστιανικὴ θρησκεία. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο πρέπει καθε ἐκδήλωσις ἐγω-ιστικὴ νὰ χτυπιέται ἐνῶρρι, μολὶς φανερωθῇ, γὰρ ἂν τὴν ἀφήσωμε νὰ μεγαλώσῃ θάξῃ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα καὶ θὰ εἶναι ἀδύ-νατον νὰ ὑποχωρήσῃ.

Στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ οἱ Παῦλος λέγει στὸν Τίτον νὰ διαβι-βάσῃ τοὺς χαιρετισμούς του στοὺς Χριστιανούς μόνο, γὰρ ἀγάπη ἁ-ληθινή καὶ δεσμοὶ ἀνώτεροι μόνον μεταξὺ Χριστιανῶν ὑπορεῖ νὰ ὑ-πάρξουν. Βέβαια ὁ Παῦλος ἐγνώρι-ζε ὅτι δὲν ὑπάρχον μόνο Χριστι-ανοὶ στὴν Κρήτην. Ἡμέρες οἱ οἱ Τί-τος καὶ οἱ ἄλλοι Χριστιανοὶ τῆς Κρήτης εἶχαν ἀκομὴ συγγενεὶς καὶ γνωρίμους ἐιδωλολάτρων. Ἀπο-φύγει διὰς νὰ διαβιβάσῃ καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς χαιρετισμούς του. Ἡ αἰτία αὐτοῦ τοῦ πρὸς αὐτοὺς ἦταν ὅτι ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ συστη-σῇ στὸν Τίτον καὶ τοὺς λοιποὺς Χρι-στιανούς νὰ ἀποφεύγουν καθε δε-σμὸ μ' ἄνθρώπους ποὺ δὲν πιστεύ-ουν στὴς μεγάλες ἀληθείες τοῦ Εὐ-αγγελίου. Δὲν παρεγνώριζε βέβαια ὁ Παῦλος τὴν ἀξίαν τῶν συγγενι-κῶν δεσμῶν, ἀλλὰ ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ σταθεροποι-οῦνται καὶ ἔχουν ἀξίαν μόνον ὅταν βασιλεύουν στὴν Χριστιανικὴ πίστιν. Τότε μόνον γίνονται ἀδιστάστοι καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ χαλαρωθῶν. Ὅταν δὲ ἄνθρωποι εἶναι συγγενε-εῖς καὶ φίλοι καὶ συγχρόνως συν-δέονται μαζί τους με τὴν πίστιν πρὸς τὸ Χριστὸ, τότε ζοῦν ἀναμε-ταξύ τους μ' ἀρμονίαν καὶ ἀγάπην ἀξιοθαύμαστην.

Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἔχοντες στὸ νοῦ μας τὴν τελευταία αὕτη σύστα-σιν τοῦ Παύλου πρὸς τὸν Τίτον, ἂς φροντίσωμε ὅπως αἱ φίλιαί μας, αἱ σγήμες μας καὶ οἱ δεσμοὶ μας μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων βασι-λεύονται μόνον ἐπάνω στὴν Χριστι-ανικὴ πίστιν καὶ ἀπ' αὐτὴ καὶ μόνον ἂς ἐμπνέωνται καὶ ἂς καθοδηγούν-ται.

★ Η ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙ ★

Στὴν ἡσυχὴ ἀκρογιαλιά τῆς Γεννησαρὲ ἕνα πρωτὸ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, οἱ δυὸ ἀδελφοὶ, δέ-χτηκαν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μεγά-λου Ἐπισκόπου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιὸ πέρα ἄλλοι δυὸ ἀ-δελφοί, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκω-βος, ψαράδες καὶ ἐκεῖνοι, τακτο-ποιούσαν τὰ δίχτυα τους, ὥστε-ρα ἀπὸ τὸ νυχτερινὸ ψάρεμα. Στὸς τέσσερις αὐτοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀπλοῖκους ἀνθρώπους ὁ Κύ-ριος (Ἰησοῦς) ἔρχεται νὰ κάμῃ τὴν μεγαλύτερην, τὴν πιὸ τιμητικὴν πρόσκλησιν. Τοὺς λέει: «Δεῦτε ὁ-πίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλι-εῖς ἀνθρώπων». Ἐλάτε μαζί μου καὶ θὰ σᾶς κάμω ψαράδες ἀν-θρώπων. Ἀντὶ νὰ πιάσετε ψάρια στὸ δίχτυα, θὰ πιάσετε λογικοὺς ἀνθρώπους μετὰ τὸ θεῖο δίχτυ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Τὶ ἔκαμαν ἐκεῖνοι τότε; Ἐδει-ξαν μιὰ θαυμαστὴ συμπεριφορά. Τὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον μᾶς πληρο-φορεῖ: «Ἀφέντες ἅπαντα, ἤκο-λούθησαν αὐτῷ». Τὰ ἄφρονες ὁ-λα. Καὶ τὴ ψάρια καὶ τὰ δι-χτυα. Καὶ τὴς βάρκες καὶ τὴ θά-λασσα. Καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὸν φίλον. Καὶ ἔτρεξαν κοντὰ στὸν Ἰησοῦ. Τὸν ἠκολούθησαν. Ἐγίναν ἀφωσιωμένοι μαθηταὶ του, ἐπίσημοι φίλοι του, ἀπόστο-λοι του. Ἀπὸ τὴ στιγμή ἐκεῖνη ἀφίερωναν σ' αὐτὸν ὁλόκληρο τὸν ἑαυτοὺς τους. Κι' ἔμεναν δι-κοὶ του γὰρ πάντα, γὰρ ὅλη του τὴ ζωὴ.

Τὸ φωτεινὸ τοῦτο παράδειγμα τῶν ἀποστόλων πρέπει νὰ τὸ μι-μηθῶμε καὶ ἡμεῖς. Ὁ Κύριος ἡ-μῶν ἀπευθύνει καὶ σ' ἡμᾶς μιὰ πρόσκλησιν. Δὲν μᾶς καλεῖ βέ-βαια νὰ γίνωμεν ἀπόστολοι. Μᾶς καλεῖ διὰς νὰ γίνωμεν μαθηταὶ του, νὰ γίνωμεν ὁπαδοὶ του. Λέει καὶ σ' ἡμᾶς: Δεῦτε ὀπίσω μου. Ἐλάτε κοντὰ μου. Τὸ λέει στὸν καθέναν ἀπὸ μᾶς, καὶ σὲ ὅλο τὸν

κόσμο. Δὲ ζητᾷ βέβαια καὶ ἀ-πὸ μᾶς νὰ ἐγκαταλείψωμε τοὺς δικούς μας, τὴν τέχνη, τὴ δου-λειά μας, προκειμένου νὰ πάμε μαζί του. Ἄν τὰ ζήτησε αὐτὰ ἀπ' τοὺς ἀποστόλους, τὸ ἔκαμε γιὰ τὸ ἔργο ποὺ θὰ ἔκαμναν ἐκεῖνοι ἦταν κατὰ τὸ ἐντελὸς ἐ-ξαιρετικόν.

Ἀπὸ μᾶς ὅμως τί θέλει ὁ Χρι-στός; Θέλει ν' ἀπαρνηθῶμε καθε κακὸ ποὺ ὑπάρχει στὸν χαρα-κτῆρά μας. Κάθε ἐλάττωμα καὶ κάθε ἀμαρτία ποὺ ἀσχημίζει τὴν ψυχὴ μας. Οἱ ἀπόστολοι ἄφρονες τὰ δίχτυα ποὺ ψάρευαν. Ἐμεῖς θὰ σπάσωμε τὰ δίχτυα τοῦ κα-κοῦ ποὺ μᾶς ἔχουν κυκλώσει. Ἐκεῖνοι παρήσαν τὸ πλοῖο καὶ τὴ θάλασσα. Ἐμεῖς θὰ πηδίσω-μεν ἐκὼ ποὺ ἔχουν ἐνταλμένη θά-λασσα τῆς ἀντιχριστιανικῆς ζωῆς, καὶ θὰ μποῦμε στὸ πλοῖο τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἐκκλησίαν, μαζί με τοὺς ἀληθινούς Χριστι-ανούς. Ἐκεῖνοι ἄφρονες τὰ ἀγαπη-μένα των πρόσωπα, τοὺς γονεῖς, τοὺς συγγενεῖς των. Ἐμεῖς θ' ἀ-φήσωμε τὴν κακὴ συναναστρο-φὴν, ἂν ἔχουμε. Ἐκεῖνοι ἄφρονες τὸ ἐπάγγελμά τους. Ἐμεῖς θ' ἀ-φήσωμε ἀπὸ τὴν ἐργασία μας μόνον ὅτι δὲν συμβιβάζεται μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ: τὸ ψέ-μα, τὴν ἀδικίαν, τὸ παράνομο κέρδος.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ μιμη-θῶμε καὶ ἡμεῖς τὸν ὁπέρωχο πα-ράδειγμα τῶν ἀποστόλων. Καὶ καθὼς ἐκεῖνοι, κοντὰ στὸν Ἰη-σοῦ Χριστὸ, βρῆκαν τὴν εὐτυχί-αν ποὺ καὶ πῆραν δόξα αἰώνια καὶ ἀθάνατη, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἀκο-λουθώντας τὸν Κύριον στὴ ζωὴ μας, ἐφαρμόζοντας τὸ νόμο του, θὰ βροῦμε τὴν γαλήνη τῆς ψυχῆς, τὴν ἱκανοποίησιν τῶν εὐγενῶν μας πόθων.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΛΣ

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Κατά τὰ χρόνια πού οἱ πρόγονοί μας ἐπύρην τὸ τουφέκι, ἀποφασισμένοι νὰ ἐλευθερωθοῦν ἢ νὰ πεθάνουν, μίαν μόνον σκέψιν τοὺς ὠδήγούσε, ὁ πόλεμος. Φυσικὸ λοιπὸν ἦταν νὰ μὴ προσέξουν στὰ γράμματα. Ἀλλ' ὡς τε καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι, κατὰ ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ, πολὺ λίγο εἶχαν ἀναπτύξῃ τὰ γράμματα, ὥστε πολὺ λίγοι ἦσαν οἱ γραμματισμένοι. Ἀπὸ τοὺς ἥρωας τῆς Ἐπανάστασεως οἱ περισσότεροι ἦσαν τέλει ἀγράμματοι, μόλις ζωγραφίζοντας τὴν ὑπογραφή των. Ἀλλὰ κ' ἐκεῖνα τὰ λίγα σχολεῖα πού ὑπάρχον προ τῆς Ἐπανάστασεως νεκρώθηκαν μόλις ἄρχισε τὸ τουφέκι. Τὰ βιβλία σὲ ἕνα μόνον σκοπὸ χρησίμευαν, γιὰ γέμισμα τῶν καρυφυλλίων καὶ πολλὰς ἀπὸ τὶς βιβλιοθήκες ἐθυσιάσθησαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Νεκρώθηκε λοιπὸν ἡ ἐκπαίδευσις σχεδὸν ἐντελῶς. Οἱ δάσκαλοι ἄρπαξαν τὸ τουφέκι κ' οἱ μαθητὰ γέμιζαν τὰ τουφέκια τῶν γονέων των.

Κι' ὅμως δὲν ἄργησαν νὰ ἀισθανθοῦν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐκπαίδευσως. Γι' αὐτὸ, τὸ 1822, ἡ Συνέλευσις τοῦ Ἀστρους ἐψήφισε «νὰ ὀργανωθῇ συστηματικῶς ἡ ἐκπαίδευσις καὶ νὰ ἐισαχθῇ καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν ἡ ἀλληλοδιδασκατικὴ μέθοδος», ἡ δὲ Πελοποννησιακὴ Γερουσίᾳ ἐβγάλε προκήρυξιν στὴν ὁποία ἐτόνισε τὴν ἀνάγκη ἐκπαίδευσως. Ἐννοεῖται ὅτι κ' οἱ δύο προκηρύξεις ἔμεναν στὸ χαρτὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τοῦ ἀγρίου ἀγῶνα.

Τὸ 1824 ἔγινε σκέψις νὰ ὀργανωθοῦν συστηματικὰ σχολεῖα. Ἡ κυβερνήσις ἐδῆχθ' ἐπὶ τὸ σχέδιον πού ὑπέβαλε μίαν πενταμελῆ ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σοφοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραψε τὸ ὑπόμνημα τὰ ἑξῆς:

«Τρία εἶδη σχολείων νὰ συστηθοῦν. Τὸ πρῶτον νὰ ἐμπεριλάβῃ τὰ σχολεῖα τῆς προκαταρκτικῆς καὶ δημώδους ἀγωγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ μαθητὴς νὰ διδάσκαται μόνον νὰ διαβάσῃ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ λογαριάζῃ. Τὸ δευτέρον νὰ ἐμπεριλαμβάνῃ τὰ Λύκεια, τῶν ὁποίων ἡ σύστασις νὰ γίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκάστης ἐπαρχίας, ἢ κἂν τῶν σημαντικωτέρων. Εἰς ταῦτα νὰ διδάσκαται ὁ μαθητὴς μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτούμενην γραμματοκριτικὴν ἐντέλειαν εἰς τὴν προπαιδευτικὴν μὲς γλῶσσαν, νὰ σπουδάζῃ τὰ λατινικά καὶ τὴν γαλλικὴν καὶ νὰ ἀκροάζεται στοιχειώδη μαθήματα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας. Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον, ἐν τούτοις ὅσον Πανεπιστήμιον, ἐμπεριλαμβάνον τούς τέσσαρας μεγάλους κλάδους τῆς ἐπιστημονικῆς παιδείας, ἥγουν τῆς θεολογίας, φιλοσοφίας, νομικῆς καὶ λατρικῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον σχέδιον δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ βαλῇ εἰς πρᾶξιν καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίον του, νὰ περιορισθῶμεν εἰς μόνον τὸ πρῶτον εἶδος, τὴν ἀλληλοδιδασκαλίαν, ἀναγκασιωτάτην καὶ κοινωφελεστάτην καὶ

ἀνέξοδον διὰ τὸν μαθητὴν. Διὰ τοῦτο νὰ συστηθῇ ἐν Ἀργεῖ ἐν πρότυπον Διδασκαλεῖον, ἐν ᾧ νὰ ἐκπαιδεύωνται νέοι ἄξιοι καὶ χρηστοὶ, οἵτινες τελειοποιούμενοι, νὰ διδάξωσιν εἰς τὰ χωρία. Καὶ οὕτω τὸ πρότυπον σχολεῖον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μεγάλη πηγὴ ὅθεν θέλουσιν ἐκρεῦσαι τὰ νάματα τῆς ἀλληλοδιδασκαλίας».

Ἡ κυβερνήσις, μ' ὅλας τὰς πολεμικὰς ἀπασχολήσεις καὶ κινδύνους, ἐν τούτοις ἀπεδέχθη τὸ ἀνωτέρω σχέδιον καὶ διώρισε τὸν σοφὸν Γεώργιον Κωνσταντίνου ἑφορον τοῦ σχολείου πού ἐμελλε νὰ ἰδρυθῇ εἰς τὸ Ἀργεῖ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὕρισκετο εἰς τὸ Ναύπليون, ἐπαυλῶν ἀπὸ τὴν Ρωσίαν, ὅπου εἶχε πλουτίσει, ὁ ὁμογενὴς Ἰωάννης Βαρβάκης, ὁ ὁποῖος μόλις ἄκουσε τὴν ἀπόφασιν ὅπως συστηθῇ σχολεῖον ἐνεθουσιάσθη καὶ ἔδωσε τὸ σημαντικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ποσὸν τῶν τριακοσίων χιλιάδων ρουβλίων διὰ νὰ συντηρῶνται μὲ τούς τόκους τὰ σχολεῖα. Δυστυχῶς ὁ Βαρβάκης ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ἔτσι ἐδόθη πολὺ ἀργότερα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὸ ποσὸν αὐτό, μὲ τὸ ὁποῖον ἰδρυθῇ τὸ καὶ σήμερον ὑφιστάμενον Βαρβάκειον Λύκειον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε κατεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἀγγλος φιλέλληνας Ἐδουάρδος Μάσσον διὰ νὰ βοηθῇ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν του ἱκανότητα τὴν μαχομένην Ἑλλάδα. Εἶδε τὴν μεγάλην ἀγραμματοσύνην τοῦ λαοῦ καὶ ἐσκέφθη νὰ παραδίδῃ δωρεὰν πέντε φορές τὴν ἐβδομάδα δημόσια μαθήματα πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ φιλοσοφίας εἰς τὴν ἔδραν τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπεινούσε, ἠγωνίζετο, ἐμαστιζέτο ἀπὸ ἐπιδημίας καὶ ἀγωνιούσε διὰ τὸ μέλλον του, δὲν εἶχε συνεπῶς καμμίαν

Τὰ βιβλία χρησίμευαν στὸ γέμισμα τῶν καρυφυλλίων.

διάθεσιν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του. Κι' ἔτσι ἡ εὐγενικὴ προσφορά τοῦ Μάσσον ἔμεινε ἀπραγματοποίητη.

Πρῶτὴ τέλος ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τῆς Τροιζήνης, τὸ 1828, ἔλαβε ριζικώτερα μέτρα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, συστήσασα μάλιστα καὶ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τῶρα πλέον πού ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἔφθανε εἰς εὐτυχισμένον τέλος. Ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησις τοῦ σχεδίου αὐτοῦ ἔμεινε εἰς τὸν Καποδίστριαν, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγου ἔφθασε ὡς κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

Πρὶν ἀκόμη κατεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Καποδίστριαν ἀντελήφθη τὴν μεγάλην ἀνάγκην ὅπως ὀργανωθῇ ἡ ἐκπαίδευσις. Ἀπὸ τὸ 1827, εὕρισκόμενος εἰς τὴν Εὐρώπην, ἦτο εἰς συνεχὴ ἐπικοινωνίαν μὲ διαφόρους πλουσίους Ἑλληνας ἐμπόρους τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐζήτησε τὴν οἰκονομικὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἀνοίγῃ σχολείων. Ταυτοχρόνως ἐμάθαινε πού εὕρισκοντο εἰς τὴν Εὐρώπην Ἑλληνες μορφωμένοι καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ μορφώσουν τὸν λαόν. Γνωρίζων ὅτι μεγάλη ἀμάθεια ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶχε σχεδιάσει νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὸ Μόναχον, τὴν Βενετίαν, τὴν Τεργεστήν καὶ τὴν Ἐλβετίαν διάφορα Ἑλληνόπαιδα, τῶν ὁποίων τὴν ἀνατροφὴν ν' ἀναλάβουν οἱ ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι ὁμογενεῖς. Οἱ νέοι δὲ αὐτοί, ὅταν θὰ γύριζαν εἰς τὴν πατρίδα των, θὰ ἐμόρφωναν τὸν λαόν. Ἐγραφε λοιπὸν πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν κοινοτήτων:

«Ἀξίω νὰ ταυτίζεται ἡ ἐθνικὴ ἀγωγή πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν νοητικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ἵνα γίνῃ δευτέρα φύσις. Πρέπει νὰ μάθουν καλῶς ὅτι ὁλόκληρος ὁ βίος των ἀνήκει εἰς μὴν τὴν πατρίδα, ὅτι ἡ πατρίς ἐπιβλέπει αὐτοὺς ἀγρυπνῶν, ὅτι εἰς τὴν πατρίδα ὀφείλουν τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀνατροφῆς των καὶ εἰς τὰ πρὸς τὴν πατρίδα τροφεῖα ὀφείλουν ν' ἀποδώσουν ὑπηρετούντες αὐτήν»!

Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ὡς κυβερνήτης, ἐπέδωκε μὲ ἐξαιρετικὸν ζῆλον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ δὲν ἔπαυε ἐπισκεπτόμενος τὰ σχολεῖα καὶ ἐνθαρρύνων διδασκάλους καὶ μαθητὰς ὅχι μόνον μὲ λόγια ἐπαινετικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ βραβεῖα καὶ μὲ αὐτογράφους του ἐπιστολάς. Ἐφθανε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀπευθύνῃ ἐνθουσιώδεις ἰδιογράφους ἐπιστολάς πρὸς τοὺς ἐπιμελεστέρους τῶν μαθητῶν.

Διὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς μέχρι ποίου σημείου ἐνδιέφερετο ὁ Καποδίστριαν διὰ τὴν παιδείαν, θὰ παραθέσω ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τῆς ὁποίας ἔγραφε πρὸς τὸν φίλον του Ἀνδρέαν Παπαδόπουλον - Βρεττόν, διευθυντὴν τοῦ ἐν Πόρῳ σχολείου:

«Στέλλω σοι ἐνδύματα διὰ τὰ ὑπὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 64)

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΑΣ

Πέντε χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὸ Βελεστίνο, τὸ φημιζόμενον χωριὸν τοῦ Ρήγα Φεραίου, μέσα στὸν ἀτέλειωτο, φλογερὸ, θεσσαλικὸ κάμπο, ἀνταμώθηκε τὸν περασμένον Ἰούλιον ὅλη ἡ Ἑλλάδα. Φαλαγγίτες καὶ φαλαγγίτισσες, Ἡπειρώτες, Μακεδόνες, Θεσσαλοὶ, Πελοποννήσιοι, Κρητικοί, Νησιώται! Ἐνα μωσαϊκὸ ἀπὸ φυσιογνωμίας καὶ γλωσσικὸς ἰδιωματισμὸς. Ἐκίνησαν ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἑλληνικῆς γῆς κ' ἦρθαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν στὴν ἀνεμοπορία. Ἦρθαν ὅλοι ἀπογεωμένοι ἀπὸ τὴν ἀγὼν-προσφυγικὴν ζωὴν καὶ προσγεωμένοι σταθερὰ στὸ στέρεο μεταγωγιστικὸν ἐδαφος.

Οἱ σκηνὲς στήθηκαν γρήγορα σὲ μίαν πλαγιά κ' ἀπὸ κει ἀγνάντευαν πέρα ὡς πέρα τὸν κάμπο. Ἡ σημαία μὲ τὸ διπλὸ πέλεκυ, καθὼς φύσκαε ὁ ἀέρας, χαίρετο ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς πότῃ τῇ Μακεδονίᾳ καὶ πότῃ τῷ Μωρητῇ. Κι' ἐμείς χαίρετούσαμε καθεπρῶτον τὸν Ἑλληνικὸν κοσμογονικὸν ἥλιον, πού φλόγιζε τὸν θεσσαλικὸν κάμπο καὶ χρύσιζε τὴν εὐφορίαν τῶν ἐξανδρῶν σταχυῶν. Ὅλο τὸ στρατόπεδον, μὲ τὴν κυκλικὴν τοπότην τῶν σκηνῶν, ἔμοιαζε μ' ἕνα βουρὸ μελισσοκηπο γεμάτο κυμέλες, ὅπου προετοιμαζόταν ὁ αὐριανὸς γλυκύς καρπός.

Κάποτε σύγνεφα ἀπὸ κουροῦ-

λογαριάζουν καθόλου. Φαλαγγίτες, ἐπαναστατημένοι πρῶτα ἐναντίον τοῦ αὐτοῦ τους, πού εἶχαν παλίσαι μ' ἕνα ἄλλο φονερότερο λύκο: τὸ λύκο καθεπαλῆς ἀδυναμίας πού τὸν ἔχουν πιά κατὰσάλει.

Τὸ βράδυ ἐκείνο οἱ νυχτερινὲς βάρδιες, μὲ τὶς κρεμαστὲς λάμπες στὰ χέρια, περιπολοῦσαν κ' ἐξῶ ἀπ' τὸ στρατόπεδον γιὰ πρώτη φορὰ... «εἰς ἐνδείξιν ἐσχάτης περιφρονήσεως» πρὸς τὸν κίνδυνον.

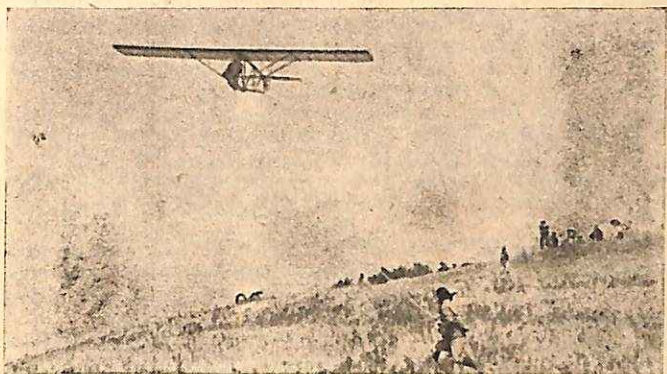
Τὴν ἄλλη μέρα ἕνας συναγωνιστὴς ἀπ' τὰ Γιάννενα, πού τίς ὥρες τῆς ἀναπαύσεως διάβαζε φιλολογία, μοῦπε τοῦτα τὰ λόγια:

— Ἡ ζωὴ δὲν ἀξίζει χωρὶς κίνδυνον. Χθές, στὴ βάρδια μου, ἄκουσα τὴ μακρινὴ φωνὴ ἑνὸς τσακαλιῦ καὶ χάρηκα ὅσο ποτέ. Καὶ λυπήθηκα ὅσο ποτέ, γιατί ἦταν ἕνας μακρινὸς κίνδυνος πού δὲ μπορούσα νὰ δοκιμῶ γιὰ νὰ δῶ πόσο ἀνέθηκε δὲ πέρα ἡ δύναμις μου.

Γέλασε ἐγκάρδια κ' ὕστερα προσέειπε:

— Μακάρι νὰ ἐρχόντανε λύκοι. Θὰ τοὺς κάναμε πρόβατα!

Ἡμερώνει. Μία ἐλαφρὰ ὀμίχλη ἀκίνηται πάνω ἀπὸ τὸν κά-

νὸ Ἰσκιωναν τὸ στρατόπεδον κ' ἄλλοτε κοπάδια ἀπὸ λελέκια ἔκαναν τιμητικὴς πτήσεις.

Λίγα μέτρα πέρα ἀπὸ τὸ στρατόπεδον οἱ ἀνεμοπόροι ἀνηφόριζαν καὶ καταφρόνιζαν τοὺς λόφους, ἀνεβοκατεβάζαν τ' ἀνεμόπτερα καὶ πετοῦσαν στὴ θεσσαλικὴ αὐτὴ γωνίᾳ γιὰ νὰ κατακτήσουν αὐτὸ τοῦς Ἑλληνικοὺς αἰθέρες.

— Βάδην... τροχάδην... ἔα!

Πίσω ἀπὸ τὴν μιά πτῆσιν ἡ ἄλλη. Καὶ ν' ἀκούεται πάντα τὸ ἴδιο χαρούμενον ἐξορμητικὸ τραγούδι: «Ἀνεμοπόροι θὰ γινῶμεν»...

Σήμερα ἀνεμοπόροι κ' αὐριο ἀεροπόροι θὰ χαίρετον καὶ θὰ προστατεύουν ἡρωικά ὁλόκληρὴν τὴν Ἑλλάδα!

Ἐνα βράδυ, τὴν ὥρα τοῦ συσσιτίου, ὁ ἀγροφυλάκας τῆς περιφέρειας μᾶς ἔφερε μίαν ἀπροσδόκητην εἰδήσιν. Δυὸ λύκοι ροδολοῦσαν, τὴν περασμένην βραδίαν ἀπ' τοῦ βουνοῦ σὲ μίαν κοντὴν στέρναν γιὰ νὰ πῶν νερό.

— Προσέχτε π' διά μ', εἶπε.

— Ἀπάνω τους! φώναξαν ὅλοι γελῶντες.

Τὸ ὑπόστεγο βούϊξε. Οἱ καρᾶνες καὶ τὰ κύπελλα ἀρχίσαν νὰ χορεύουν πάνω στὰ τραπέζια. Ἡ δόλη κ' ἡ εἰρωνομένη ὑποδεχόνταν ἕνα κίνδυνον πού οἱ ἀνεμοπόροι μᾶς δὲν ἤθελαν νὰ

πο. Ὅσοι ἔχουν χορτάσει τὸν ὕπνον ἀρχίζουν μὲς τὶς σκηνὲς τοὺς τὰ πρῶτα τιτίδιασμα, σὺν πουλιά πού δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ κλουεὶ τους. Κανεὶς δὲν σηκώνεται ἂν δὲ σημάτῃ τὸ ἐγερτήριο. Ὁ σαλπικτής ταυνίζεται δυὸ-τρεις φορές καὶ τρέχει γρήγορα νὰ πλυθῇ. Κάτω ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο τοῦ μαγειρείου κινεῖται θαμπὰ στὸ πρῶτον μισόφωτο οἱ «παραμάγειροι» τῆς ὑπηρεσίας. Βράζουν τὸ πρῶτον γάλα κ' ἐτοιμαζοῦν τὶς μερίδες τοῦ ψωμιῦ. Ὁ κάμπος σὰ νὰ τεντώνεται βαρὺς ἀπὸ τὸν βραδινὸν ὕπνον.

Ὁ σαλπικτής σαλπίζει ἐγερτήριο. Οἱ σκηνὲς παίρνουν ἀμέσως ζωὴ κ' ἡ πρῶτη σιωπὴ φεύγει κυνηγημένη ἀπὸ τὶς ζωντανὲς φωνὲς πού ὤψωνον τὰ φαλαγγίτικα νεύματα. Σύνταξις. Προσκλητήριο! Ἐπάρσις σημείας. Πρῶτον ρόφημα. Πλάι τὰ ἀνεμόπτερα περιμένουν ἀνυπόμονα τὰ χέρια τῶν συναγωνιστῶν γιὰ νὰ τὰ ὠδηγήσουν εἰς τὸν κορυφὸν τῶν λόφων. Περιμένουν στὴ σειρά τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, σὰ νὰ κρατοῦν χερί-χερί, μὲ τὴν ἴδια τρυφερὴ ἀγάπὴ καὶ ἀλληλεγγύη πού κρατοῦν τὰ χέρια τοὺς οἱ ἀνεμοπόροι τοῦ στρατοπέδου. Σὲ λίγο τὰ ἀνεμόπτερα τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ χαίρετον ἀπ' τὴν ὕψος τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Οἱ φαλαγγίτες, μὲ διπλὰ φτερά, θὰ πάρουν γερὰ στὰ χέρια τοὺς

τὰ «στικ» καὶ θὰ ὠδηγήσουν τὰ «σκάφη» ἀπὸ τὶς κορυφὰς κατὰ τὴν πεδιάδα. ***

Τὰ ἀνεμόπτερα ἦταν γιὰ ὅλους ὅ,τι πῖο ἀγαπημένο. Δὲν θὰ ξεχάσω μίαν νύχτα τοῦ περασμέ-

λανὸ οὐρανὸ, σὰ νὰ μὴν εἶχ' οὐμὴ τίποτε!

Μὲ τὸ ζιμῆρωμα τὰ συνεργεῖα τρέσανε στὰ ὑπόστεγα.

Καμμιὰ ζημία! Ὁ στρατοπεδάρχης στὸ πρωῒνὸ προσκλήτηρι τοὺς ἐσφίξε

νο Ἀυγούστου, πού ξέσπασε μίαν ἀναπάντεχην καταιγίδα. Θάταν ἡ ὥρα δυνάμει τὸ πρωῒ. Κοιμῶν-τοὺσαν ὅλοι. Πικνὲς θέμεες νεροῦ κατακυλοῦσαν ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν οὐρανόν. Ὁ ἀγέρας σήκωνε σχεδὸν τὶς σκηνὲς καὶ κοπού μακριὰ σφυροκοποῦσε ἀνάμεσα στὰ κλαδιά τῶν δέντρων. Ποτὰ μὰ τὰ νερά περνοῦσαν ἀπ' τὰ κράσπεδα τῶν σκηνῶν. Κάθε τό-σο βροντοῦσε κ' ἀστραφε. Κά-που, ἐσκασαν χιλιόμετρα πῖο πέ-ρα, ἐσκασαν δυὸ κερανοὶ. Τὸ στρατόπεδον βούϊξε.

— Σκοπός! Ἀκούστηκε μὲς τὴν θύελλα ἡ φωνὴ τοῦ στρατοπεδάρχου. — Παρών! Ἀποκρίθηκε ὁ σκοπὸς κ' ἡ φωνὴ του ἐσῆσε μὲς τὴν βοῇ τῆς καταιγίδας.

— Σαλπικτής! Ἀκούστηκε μίαν τρίτη φωνή. Μὰ οἱ συναγωνιστές, χωρὶς νὰ περιμένουν τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ, βρέθηκαν στὸ πόδι. Ἡ ἴδια φωνὴ ἀκούστηκε ἀπ' ὅλες τὶς σκηνές.

— Στὰ ὑπόστεγα! Ναι! Κάτω ἀπὸ τὰ ὑπόστεγα τὰ ἀνεμόπτερα ἀναπαύονταν. Ὁ χαίμαρρος τῆς βροχῆς μπορούσε νὰ τὰ παρασύρῃ κ' ἡ ὀρμὴ τοῦ ἀγέρα θὰ τὰ γυρίξ' ἀνάποδα.

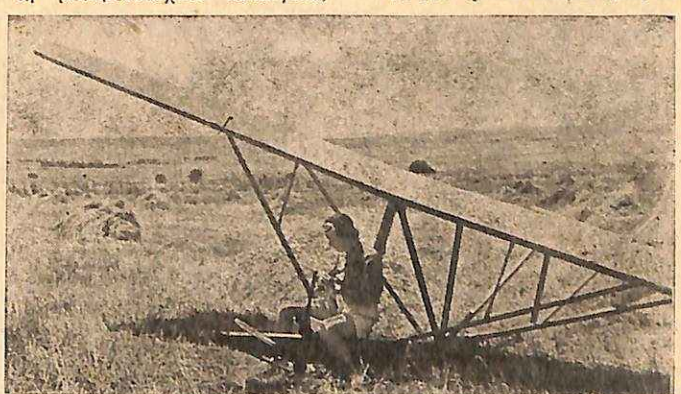
Κι' εἶχαν ψυχὴς κ' αὐτὰ, γιατί οἱ ἀνεμοπόροι μᾶς τοὺς εἶχαν δώσει ὁλόκληρὴν τὴν ψυχὴν τους. Ρίξανε περὶ ἑαυτῶν τὰ χιτῶνια στους ὤμους των κ' ἀψήφώντας τὴν μεταμεσονύχτια καταιγίδα,

ἔκατον εἴκοσι χέρια πλεγμένα γύρω ἀπὸ ἐξήντα λαμποῦς δὲν ἐννοοῦσαν νὰ χωριστοῦν. Τὸ τραῖνον σφύριξε κ' αὐτοὶ ἀγκαλιασμένοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ λένε τὰ στερνά τους λόγια. Τὰ μάτια δάκρυζαν. Οἱ καρδιὲς σφιγγόνταν. Ἡ Ἑλλάδα δὲν ἦ-θελε νὰ χωρίσῃ.

Τὸ τραῖνον σφύριξε. — Λαμπροπούλε, Πανταζή, Φιλίππιδι, Σανθάκη, Ἀποστολό-πούλε, γειά σας, γειά σας, νὰ μᾶς γράφετε, μὴ μᾶς ξεχνάτε, ζήτω ὁ Ἀρχηγός!

Ἦταν οἱ τελευταῖες φωνές. Τὸ ἕνα τραῖνον κίνησε πρὸς τὸ

Βορρὰ καὶ τᾶλλο πρὸς τὸ Νότο. Χωρίζανε, μὰ οἱ καρδιὲς ἐξακο-λουθοῦσαν νὰ πηγαίνουν ὅλες μαζί πρὸς τὴν ἴδια κατεθῶναι. Αὐτὲς δὲν εἶχαν χωριστῇ!

Τ' ἄλλο πρωῒ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε καθαρὸς καὶ λαμπρὸς στὸν γα-

Π. ΣΤΥΛΙΤΗΣ — ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΔΑΚΗΣ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

30.

(Συνέχεια)

Κάποτε, ξεθεβαίνανε, βγήκε και η Τ-
δια ή Αυγούστα Έλένη από το μονα-
στήρι. Γύρισε το βραδάκι... Από μα-
κριά την άκολουθούσαν μερικοί ά-
ξιωματικοί... Άμα έφτασε στην
πόρτα, γύρισε, τους κοίταξε, σά να
τους έκανε νόημα να φύγουν, κι' αύ-
τοι φύγανε εύτως... .

«Ώστε λοιπόν είναι άνακατεμένοι
σέ τούτη την υπόθεση και στρατιωτι-
κοί...» σκέφθηκε ο Μιχαήλ.

— Γνωρίζεις κανένα απ' αυτούς; ρώ-
τησε... .

— Όχι, άφέντη μου, δέν έχω μεγά-
λες γνωριμιές... . μά έξδον αυτό ήταν
και πολύ σκοτεινά πιά... .

— Τι σημασία έχει, παρατήρησε ο
Μιχαήλ γελώντας. Ένας τυφλός, σάν
έσένα, μπορεί νά βλέπη και τή νύχτα
άκόμα... .

Ο ζητιάνος σοβαρεύτηκε... .
— Δέν είναι σωστό νά γελάς μέ τή
δυστυχία μας, άφέντη» είπε.

Όταν όμως ο Μιχαήλ τούς έδωσε
δλόκληρο τό χρυσό νόμισμα, τέτοιο έν-
θουσιασμό έδειξαν, πού του υποσχέθη-
καν πώς, άν ήταν πρόθυμοι νά ξανα-
κάνη την ίδια γενναία χειρονομία, θά
μπορούσαν ίσως νά μάθουν και τ' όνο-
μα κανενός άξιωματικού από κείνους
πού συντροφίεψαν την Αυγούστα... .

— Πώς είναι δυνατό... . Τώρα πιά;
— Θά ζετάσουμε... . Θά ρωτήσουμε
τους συντρόφους. Δέν τους είδαμε μο-
ναχά έμείς κείνο τό βράδυ.

Ο Μιχαήλ τούς υποσχέθηκε δυο
χρυσά νομίσματα... .

— Και πού θά σέ βρούμε άφέντη;
ρώτησε ο παράλυτος.

— Θάρθω νά σάς συναντήσω έγώ...
άπάντησε ο Μιχαήλ, πού άρχισε νά
γίνεται πολύ προνοητικός... .

— Πάμε τώρα στή θέση μας, συμ-
βούλεψε ο τυφλός... . Δέν είναι σωστό
νά μείνουμε περισσότερο... . γιατί κι'
οί άλλοι άρχόντοι ίσως νάχουν άν-
θρώπους δικούς των έδω πέρα... . Τόση
ώρα πού κρυφοκουβεντιάσουμε μπορεί
νά τους βάλη σέ ύποψια.

Έτσι ξαναγύρισαν πίσω μπροστά
στην πόρτα του μοναστηριού όπου
τους βρήκε ο Βλαδίμηρος.

Ο Μιχαήλ, πού τόν είδε από μα-
κριά, τού έκαμε νόημα νά μήν πλη-
σιάσ' μ' αυτός, χωρίς νά δώση καμ-
ιά σημασία, ταραγμένος καθώς ήταν
άπό τίς πληροφορίες πού είχε, τού έ-

δειξε βάζοντας τό δάχτυλο στά χείλη,
πώς έχει κάτι νά τού πη, κι' αυτός,
καταλαβαίνοντας πώς τρέχει κάτι
σπουδαίο, σηκώθηκε και τράβηξε κου-
τσάινοντας κατά τό ίδιο δρομάκι πού
και πριν είχε συναντηθ' μαζί του. Ο
Βλαδίμηρος τόν άκολουθήσε... .

— Τι τρέχει; τόν ρώτησε σά βρέθη-
καν μόνοι.

Τού διηγήθη τά καθέκαστα.

Η περίπτωση ήταν δύσκολη. Πώς νά
βοηθήσ' τούς φίλους του; Μπορούσε
και ή ζωή τους άκόμα νά κινδυνεύη
και φυσικά έπρεπε τό γρηγορώτερο
νά κάμη ό,τι θά κάμη. Νά προσπα-
θήσ' αυτός μέ τή βοήθεια του Βλα-
δίμηρου μονάχα; Ανόητο... . Γιατί σέ
κάθε άρχοντικό, είτε του Βασιλείου
Πετείνου, είτε του άλλου Βασιλείου,
θά βρίσκονταν πολλοί δοϋλοι βέβαια
κού τό άποτέλεσμα θάταν νά τους πιά-
σουν κι' αυτούς και νά χαθ' έτσι κάθε
έλπίδα.

— Τι προστάζει ο άφέντης; ρώτησε
ο Βλαδίμηρος πού στεκόταν στά νύ-
χια γιά φασαρίες.

Τι νά προστάξ'! Μόνος καθώς ή-
ταν ένοιωθε τόν έαυτό του άδύνατο
νά σκεφθ' και ν' άποφασίσ' . Όταν
βρισκόταν μέ τούς φίλους του μο-

Δέν είναι σωστό νά γελάς μέ την δυστυχία
μας, άφέντη.

ρούσε ν' αναλάβ'η τό κάθε τί μέ την
πεισίθησ' πώς θά τά βγάλη πέρα
Τώρα... . Θαρρείς κι' οί τρείς άποτε-
λούσαν ένα πράγμα πού συνταίριαζε
και φρονιμάδα και δύναμη και τόλμη,
μά όποιο κι' άπό τά τρία τούτα νά
διάλεγε γιά χαρακτηριστικό δικό του,
δέ φελοϋσε σέ τίποτα σάν έλειπαν τά
έπιλοιπα... .

Τό κακό ήταν πώς έπρεπε ή ά-
ποστολή του Δημήτρη νά μείνη μυ-
στική... . είδεμ'... . Ω, βέβαια, θά
πήγαινε ν' αναφέρ'η τά καθέκαστα στό
στρατηγό του τό Λέοντα και κείνους
πιά θά τού έδινε και συμβουλή και
δύναμη ή θ' αναλάβαινε ό ίδιος, όπως
είναι και τό πιθανώτερο, την ύπό-
θεση... .

— Τι προστάζει ο άφέντης; Ξαναρώ-
τησε ο Βλαδίμηρος.

Η έρώτηση τούτη του βαράγγου
άπό καιρό σέ καιρό, ξερή, άπαράλ-
λαχτη, τόν έξενεύρισε... . Για πρώτη
φορά ένοιωθε τή φοβερή εύθύνη του
άρχηγού τού προστάτη στην κρίσιμη σι-
γή... . Περίπλοκο τό πρόβλημα στέ-
κει μπροστά, σά μιά Σφίγγα πού τόν
κοιτάζει ειρωνικά και χαμογελά... .
κι' άπό τ' άλλο μέρος χιλιάδες μάτια
στηλώνονται έπάνω του μέ άγωνία
και περιμένουν άπό τά χείλη του νά
βγ' ή μιά λέξη, τό πρόσταγμα, πού
θά φέρ'η τή σωτηρία ή τό χαμό... . «Τι
προστάζει ο άφέντης;» ρωτάει τό πλη-
θος και ο άρχηγός, σάν προφήτης,
χωρίς άργητα πού δείχνει διαταγμό,
πρέπει νά σηκωθ'η ανάμεσά του και
μέ δυνατή φωνή, καθαρά και ξάστε-
ρα ν' άπαντήσ'.

— Έμπρός, πάμε. Είπε κι' όμως δέν
είχε ξεκαθαρίσει μέσα του πού... .

Καθώς πήγαινε σκεπτόταν:

«Νά πάω στόν ίδιο τό Βρίγγα; Μά
μέ τί μούτρα! Οί έχτροί φάνηκαν π'ό
δυνατοί άπό μας... . Νικηθήκαμε. Κι'
είναι καλλίτερα νά πεθάν'η κανείς πα-
ρά καλός και γερός νά παρουσιάσ'η
και νά όμολογήσ'η έτσι ξερά κι' αδιάν-
τροπα τή ντροπή του... . Όχι».

Ο Μιχαήλ καταλάβαινε πώς ή ζωή
γιά τόν άντρα πρέπει νάβει πάντα ένα
έπικίνδυνο παιχνίδι... . Η άκριβή νίκη
και ο θάνατος τόν άκολουθούν κι' εί-
ναι οί μόνοι σύντροφοι πού τού ται-
ριάζουν... . Κανένας συμβιβασμός,
καμιά δικαιολογία!

Είχαν μ'η τώρα στους μεγάλους
κεντρικούς δρόμους... . Τό πλήθος πού
χάζεψε μπρός στις πραμάτειες ή πο-
λιτικολογούσε καταμεσής στο δρόμο,
τους έμπόδιζε νά προχωρουν γρή-
γορα... .

Ο Μιχαήλ στράφηκε: «Βλαδίμηρε,
είπε, πήγαινε νά φέρ'ης δυο άλογα...
Βρές τα, όπου θέλεις, μά γρήγορα...
Σέ περιμένω έδω πέρα».

Ο Βλαδίμηρος έτρεξε σ' ένα ξενώ-
να πού βρισκόταν εκεί κοντά... . Πάν-
τα εύρισκε κανείς σέ τέτοια μέρη, πού
κατέφευγαν οί ξένοι άγωγιάτες και οί
ταξιδιώτες, ζωά και μέσα μεταφορικά
και μπορούσε πληρώνοντας κάτι νά
νοικιάσ'η άλογα, μουλάρια, καμήλες ή
και βοδάμαξες, άπό κείνες πού μετα-
χειρίζονταν γιά νά κουβαλάνε λαχα-
νικά άπό τά περίχωρα.

Στό μεταξύ ο Μιχαήλ πήρε την ά-
πόφασή του. Θά πήγαινε στό Λέοντα
Φωκά. Δέν μπορούσε αλήθεια νά κα-
ταλάβ'η, γιατί ο παρακοιμώμενος έμ-
πιστεύτηκε μιά ύπόθεση τόσο σοβαρή

ΙΑ. Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Ο Πίνδαρος, ένας από τούς
μεγαλύτερους λυρικούς ποιητάς
της αρχαιότητας, σ' ένα από
τους πολλούς ύμνους του, τούς
αφιερωμένους στις αρχαίες πό-
λεις, λέγει γιά την Σπάρτη:

«Όπου βουλαί γερνόντων
και νέων άνδρών αιχμηά ά-
ριστεύουν,
όπου μουσα και χοροί και
εύθυμία».

Μά και ο Τέρπανδρος, ο άρ-
χαϊός ποιητής και μουσικός, σ'
ένα από τά τραγούδια του λέγει
γιά τούς Λακεδαιμονίους:

«Όπου άκάμζει αιχμή των
νέων
και γλυκύθογγος μουσα
και ή μεγαλόδορος δίκη».

Πραγματικά στή Σπάρτη ή
μουσική και ή ποίηση έκκαίρι-
γοϋντο εύρύτατα. Πολλοί μάλι-
στα συγγραφείς, έχοντας όπ' ό-
ψιν τούς την άυστηρότητα και
την λιτότητα της Σπαρτιατικής
άγωγής, δίδουν την έξηγησι πώς
ή μουσική στή Σπάρτη δέν είχε
χαρακτήρα ψυχαγωγικό όπως
στις άλλες πόλεις, αλλά ο σκο-
πός της π'ήσεως και της μουσι-
κής ήταν νά φρονιματίσ'η και νά
έξοικειώσ'η τ' αυτός τών νέων στά
πολεμικά έμβλήματα.

Χωρίς βέβαια νά υπερβάλουμε
τά πράγματα, πρέπει νά παρα-
δεχθούμε πώς στή Σπάρτη τόσο
ή μουσική όσο και ή ποίηση εί-
χαν τεθ'η στην έξυμπρέτση του
σκοπού πού άπέδιδαν μέ την ά-
γωγή τών νέων οί Σπαρτιάτες
κι' έτσι ένώ οί νέοι έψυχάζο-
υντο, σύγχρονα έδιδάσκοντο.

Τά Σπαρτιατικά μελικά ποιή-
ματα ήταν άπλά στό ύψος τούς
και τό θέμα των ήταν διαλεγμέ-
να κατά τέτοιο τρόπο πού νά
διεγείρη την φαντασία, νά ένθου-
σιάζ'η και νά σπρώχν'η τούς νέους
σέ μεγάλες και εύγενικές πρά-
ξεις. Σύγχρονα τά ποιήματα αύ-

τά ήταν ήθικοπλαστικά, ώστε έ-
παιζαν σημαντικό ρόλο στην δια-
μόρφωσι τών ήθων και του χα-
ρακτήρος τών νέων. Ο έπαινος
γιά όσους έπραξαν τό καθήκον
τους γιά την Πατρίδα και γενι-
κά τά πατριωτικά ποιήματα και
άσματα ήταν τά πιο συνηθμέ-
να. Επίσης πλατιά διαδεδομέ-
να ήταν στή Σπάρτη και τά
τραγούδια πού έστιγματίζουν
τούς άνάνδρους και τούς ριψά-
σιδες.

Στό σημείο αυτό πρέπει νά το-
νίσωμε ότι τό μεγαλύτερο έγ-
κλημα και ή μεγαλύτερη ντροπή
στή Σπάρτη ήταν ή άνανδρία
και ή φυγή μπροστά στόν έχθρο.
Δέν είναι άγνωστο πώς οί Σπαρ-
τιάτισσες μητέρες, όταν τούς ά-
γγελλαν τό θάνατο του παιδιού
των στή μάχη, ρωτούσαν άν τό
τραύμα πού τούς έκοψε τό νήμα
της ζωής τό δέχτηκαν στό στή-
θος ή στήν πλάτη. Και πενθοϋσαν
στην περίπτωση πού θά τούς βε-
βαίωναν πώς τό τραύμα τό είχαν
δεχτή άπό πίσω, γιατί τούτο έ-
σήμαινε πώς είχαν γυρίσει την
πλάτη στόν έχθρο, πράγμα άνά-
ξιο γιά ένα Σπαρτιάτη.

Γενικά οί ριψάσες στήν
Σπαρτιατική Κοινότητα δέν εί-
χαν καμιά θέσι. Όνομαζόταν
τρέσαντες και ήταν άπο-
έλκτοι της κοινωνίας. Η περι-
φρόνη τους συνώδευσ παντού.
Όταν ή Σπαρτιατίσσα έκείνη
μητέρα, δίδοντας στό γυίο της
την άσπίδα του, τού έλεγε:

«ή τ'άν ή έπ'ι τ'άφ»,
δέν έκανε τίποτε άλλο παρά νά
του υπενθυμίσ'η άποφθεγματικά
τόν άστυρό νόμο της Πατρίδας
του. Σύμφωνα μέ τόν άγραφο
αυτόν νόμο (άγραφοι ήταν όλοι
οί νόμοι στή Σπάρτη και ο γρα-
πτός νόμος άπηγορεύετο μέ ρή-

τρα. Ο παλός έκείνος νομοθέ-
της έπίστευε πώς όσα θά συντε-
λούσαν στην εύτυχία και τό με-
γαλειό της πόλης έπρεπε νά είναι
συνυφασμένα μέ τά ήθη και την
άγωγή. Γιά τούτο οί Σπαρτιά-
τες έδιδαν τόσο μεγάλη προσοχή
στην έκπαίδευσι. Η νομοθεσία
έξηρτάτο έτσι και έστηρίζετο
άπό την έκπαίδευσι. Οί Σπαρ-
τιάτες στή σύγκρουσι μέ τόν έχ-
θρο έπρεπε ή νά νικήσουν ή νά
φονευθούν. Όσοι δέν συνεμορ-
φούν μέ τόν άστυρό αυτό νό-
μο έθεωροϋντο άτιμοι. Τά αξιώ-
ματα της πολιτείας άπεκλείοντο
γι' αυτούς και δέν είχαν δικαίω-
μα ν' αγοράζουν και νά πωλούν.
Άπεκλείοντο άπό τά συστάσια
και κανείς δέν έδέχετο νά γευ-
ματίσ'η ή νά κινή μαζί τούς συν-
τροπείς. Στό δρόμο οί τρέσαντες
έπρεπε νά παραμερίζουν όταν
περνούσαν οί άλλοι άξιοι πολι-
τες και άν καθόντουσαν έπρεπε
νά σηκώνονται και νά σκυδούν
τό κεφάλι, έστω κι' άν αυτός
πού περνούσε ήταν μικρότερος
στην ηλικία. Άκόμα γιά νά δια-
κρίνονται έπρεπε νά έξυρίζουν τό
μυό τους γένι και νά φορούν
καλάρουχα. Καθένας είχε δι-
καίωμα νά τού προσβάλ'η και νά
τούς βέρ'η. Άν ήταν άγαμοί κα-
νείς δέν τούς έβιβε γυναίκα κι'
άν είχαν κόρη κανείς δέν έδέ-
χετο νά γίν'η γαμέρος τους. Τά
τραγούδια στή Σπάρτη ζωγρά-
φισαν την άθλία αυτή ζωή τών
άνάνδρων, ώστε οί νέοι νά μα-
θαίνουν νά μη παραλείπουν στην
δεδομένη περίπτωση τό καθήκον
των.

Η μουσική πάλιν ήταν μουσι-
κή πολεμική και στις μάχες οί
ήχοι τών αλλών συνώδευσαν πάν-
τοτε την έπίθεσι.

Τόση σημασία έπίστευαν οί

Σπαρτιάτες ότι είχε ή μουσική
άγωγή, ώστε, όπως αναφέρει ο
Πλούταρχος, στις έορτές έγινον-
το τρείς χοροί, άνάλογα μέ τίς
τρείς ηλικίες. Ο χορός τών γε-
ρόντων, ο πρώτος δηλαδή χορός,
άρχισε νά ψάλλ'η:

«Άμμες ποτ' ήμες άλκιμοί
[νεανίαι].
(“Ημεθα και ήμεις άλλοτε
[άνδρειοι])

και σέ συνέχεια έξιστορούσαν
παλιά κατορθώματα.

Ο δεύτερος χορός, ο χορός
τών άνδρών, σέ άπάντησι έψαλ-
λε:

«Άμμες δέ γ' ήμες σί δέ
[λ'ησ' πείραν λαβείν].
(“Ημείς είμεθα τώρα
κι' άν τολμάς δοκιμάσει).

Και ο τρίτος χορός, ο χορός
τών παιδιών, τραγουδούσε τό πε-
ρίφημο έκείνο:

«Άμμες δέ γ' έσόμεθα πολ-
[λ'ω κάρονες].
(“Εμείς δέ θά γίνουμε πολύ
[καλλίτεροι]).

Γενικά ή μουσική στή Σπάρτη
όσο και ή ποίηση έχρησιμοποιεί-
το στό ν' αυξάν'η την πολεμική
τιμή τών άνδρών, έστίοι τό κα-
λώς καθιερζιν είναι ίσον πρὸς
τό καλώς πολεμείν».

Πριν άπό την μάχη ο βασιλιάς
προέφερε θυσία πρώτα στις
Μούσες. Η θυσία αυτή είχε συμ-
βολικό χαρακτήρα και ένγινετο
γιά νά υπενθυμίσ'η στούς πολίτες
όσα έμαθαν και νά έχουν στό
μυαλό τούς πρόχειρα τούς κινδύ-
νους πού διέτρεχαν άν δέν έκα-
ναν τό καθήκον τους.

Άξιοσημείωτον είναι ότι στην
Σκιάδα, πού χρησίμευε άρχικά
γιά τούς μουσικούς άγώνες και
όπου άργότερα συνήχρετο ή έκ-
κλησία του Δήμου, οί Λακεδαί-
μονιοι έκρέμασαν την κιθάρα του
Μιλησίου Τιμοθέου, άφού πρώτον
τόν κατεδίδαξαν, γιαντί στις έπτά
της χορδές πρόσθεσε άκόμη τέσ-
σρες, πού οί Σπαρτιάτες θεωρή-
σαν άπαράδεχτο έπειδή έρχόταν
σέ σύγκρουσι μέ τά καθιερω-
μένα.

σ' ένα νεαρό έκαπτόνταρχο, την πρώτη
μέρα μάλιστα πού τόν γνώρισε... . “Ι-
σως οί πληροφορίες του νά ήταν σκο-
τεινές κι' άόριστες... . Ίσως πάλι οί
διάφορες παλατιανές αντίζηλίες νά
παιζαν τό μέρος τους. Γι' αυτές ο Μι-
χαήλ είχε μιά έντύπωση παράξενη... .
Τίς φανταζόταν σάν κάτι μυστικές δυ-
νάμεις πού παρακινούσαν τούς άρχόν-
τους στις πιο άντιφατικές και παράξε-
νες ενέργειες... .

Ός τόσο ό,τι κι' άν έτρεχε γιά ένα
πράμα ήταν βέβαιος: πώς οί Φωκά-
δες έμεναν πίστοι στό βασιλιά και
την κατάστασι κι' έτσι, μιά φορά πού
κινδυνεύαν οί φίλοι του, δέν είχε κα-
νένα λόγο νά μη ζητήσ'η τή βοήθειά
τους.

Ο Βλαδίμηρος δέν άργησε νά γυρί-
σ'η μέ δυο μουλάρια... .

Τό Λέοντα δέν τόν βρήκανε. Είχε
φύγει, λείει, πρωί-πρωί κι' ίσως νά μη
γύριζε ούτε κείνη την ήμέρα, ούτε την
άλλη.

Χωρίς ν' άργοπορήσ'η τράβηξε σ'
άρχοντικό του Νικηφόρου... . Τού φέ-
ρανε πολλές δυσκολίες, ως πού ν' ά-
ποφασίσουν νά τόν παρουσιάσουν.

Τόν δέχτηκε σέ μιά μεγάλη μισο-
σκότεινη σάλα. Είδε κι' έπαθε ο Μι-
χαήλ, καθώς μπήκε εκεί μέσα άπό τό
δυνατό μεσημεριτικό φώς, νά δια-
κρίνη τόν Δομέστικο πού καθόταν
μπροστά σ' ένα μικρό τραπέζι άκίνη-

τος... . “Ομοια σά θεριό πού παραμό-
νευε. Είχε μπροστά του σταφύλια και
μαύρο κρίθινο ψωμί.

— Ποιός είσαι και τί θέλεις... . Έλα
γρήγορα. Τού είπε.

Μ' όλο πού πολλές φορές τόν είχε
δη μαζί μέ τό Λέοντα τόν άδερφό του,
μά και στήν αϋλή του δικού του άρ-
χοντικού μέ τό Γρηγόρη και τούς άλ-
λους αξιωματικούς πού συχνάζαν έ-
κεί, δέν τόν άναγνώρισε εύτως.

Ο Μιχαήλ τού διηγήθηκε όλα άρχί-
ζοντας άπό την έντολή πού έδωσε στό
Δημήτρη ο παρακοιμώμενος ως τά ση-
μερινά γεγονότα, πού τόν άνάγκασαν
νά παρουσιάσ'η μπροστά του και νά
ζητήσ'η συμβουλή και βοήθεια. Δέν
παράλειψε τίποτα.

Ο Νικηφόρος τόν άκουε σκυφτός
τσιμπολογώντας άπό καιρό σέ καιρό
και καμιά ρόγα σταφύλι. Κάποτε
τόν έκοθε μόνο γιά νά ζητήσ'η περισ-
σότερες λεπτομέρειες.

Ίδιαίτερη έντύπωση τού έκαμε φαί-
νεται τό πιτάκιο πού έστειλαν στόν
παρακοιμώμενο και κάτω άπό ποιές
συνθήκες τούτος άνάθεσε στό Δημή-
τρη Γρηγόρη νά παρακολουθήσ'η και
νά τού π'η ποιοι πηγαίνουν κρυφά στό
μοναστήρι του Πετρίου.

— Έσείς γιατί άνακατευτήκατε σ'
αυτή την ύπόθεσι; ρώτησε.

— Γιατί ζήτησε τή βοήθειά μας ο
Δημήτρης.

— Π'ηρε την άδεια τού παρακοιμώ-
μενου γι' αυτό;

— Ναι... . Θαρρώ τού τό είπε.

— Και δέχτηκε μιά πού βρίσκεστε
στήν ύπηρεσία τών Φωκάδων;

— Ά, αυτό φαντάζομαι πώς δέν τό
ξέρει... .

— Είσαι βέβαιος;... .

— Μά ναι... . Ούτε έγώ ούτε ο Γρη-
γόρης πλησιάσαμε ποτέ τόν Ίωσήφ
Βρίγγα.

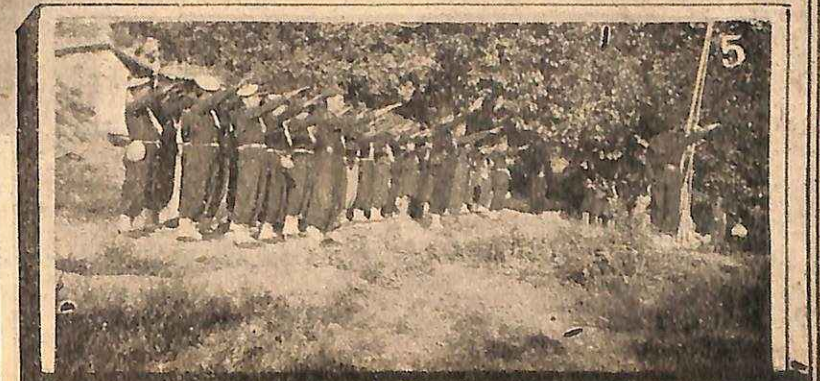
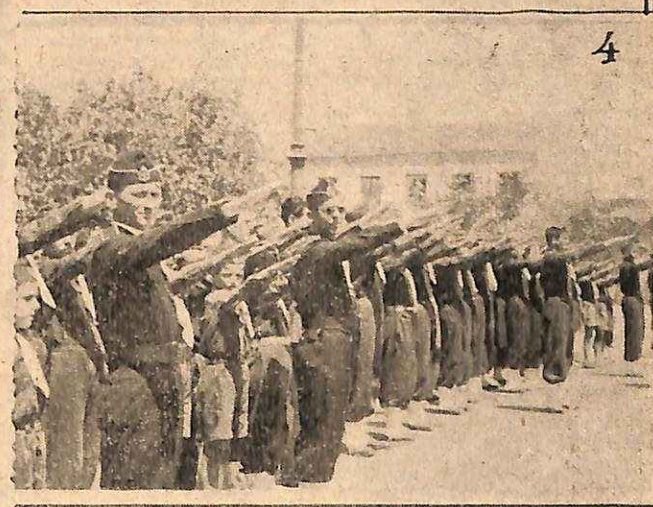
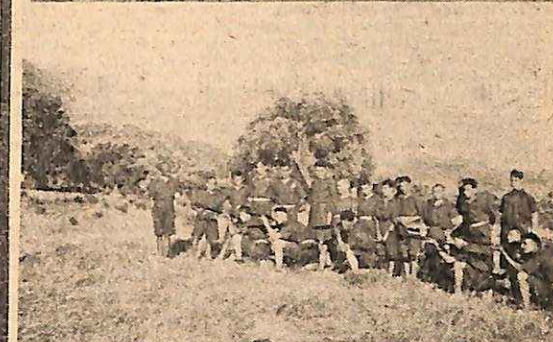
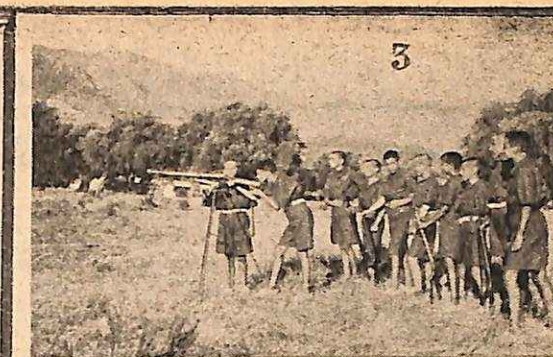
Γιά τά έπιλοιπα ο Νικηφόρος Φω-
κάς δέν ξαφνιάστηκε καθόλου... . Σά
νά ξανάκουε μιά ιστορία παλιά και
συνηθισμένη. Δέ φαινόταν ως τόσο ευ-
χαριστημένος γιά τόν τρόπο πού έ-
νεργήσανε οί τρείς φίλοι, ούτε άπό τό
γεγονός πώς θέλησαν νά κρατήσουν
κι' απ' αυτόν κι' άπό τόν άδερφό του
μουσική αυτή την ύπόθεσι. Γιά κάμ-
ποση ώρα έμεινε σκυφτός και συλλο-
γισμένος. “Υστερα σήκωσε τό κεφάλι
και τόν κοίταξε κατάματα:

— Ξέρεις, τού είπε, τονίζοντας τίς
λέξεις, πώς οί φίλοι σου μπορεί και
νά μη ζούν τώρα;

Τά γόνата του Μιχαήλ κόπηκαν... .

— Μά τότε πρέπει άμέσως νά τρέ-
ξωμε... . Φώναξε ξεχνώντας όλότελα
πώς βρίσκεται μπροστά στό Δομέ-
στικο.

(Άκολουθεί)

1. Τὸ μουσικὸν τμήμα τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Παγγαίου. 2. Τὸ μουσικὸν τμήμα τῆς Α13 Φάλαγγος τῆς Ε. Ο. Ν. 3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ στρατόπεδον Ρεθύμνης «Ι. Μεταξᾶς». 4. Σχηματισμὸς Ε. Ο. Ν. Φιλιατρῶν εἰς τὴν πλατείαν Καποδιστρίου χαιρετῶν. 5. Ὑποστολὴ καὶ χαιρετισμὸς τῆς Σημᾶς ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς 126 Φάλαγγος. 6. Ἀπὸ τὴν παρέλασιν τῆς Ε. Ο. Ν. Δράμας πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ Μακεδονομάχου. 7. Ὁ Ἀρχηγὸς κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Στρατόπεδον βαθμοφόρων Θηλέων Πρωτεύουσας. 8. Ὁ Σχηματισμὸς Ε. Ο. Ν. Ἀμυκλῶν - Σπάρτης μετὰ τῶν ἐπισήμων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Αίγιο λατρευτήκανε προεπαναστατικά τόσο από τους Έλληνες, όσο ο Αλέξανδρος Υψηλάντης. Ο Έλληναίσιμος, με της ψυχής του τα μυστήρια, τον έβλεπε σαν άνθρωπο ούρανοσταλτό, που είχε τάχα τη θεία εντολή να χάριση στους όμοιους του το θείο εκείνο δώρο, που τις περισσότερες φορές κερδίζεται με άγωνα σκληρούς, με αίματα και θυσίες.

Τόνομά του είχε γίνει σύμβολο. Σε όλα τα ελληνικά βουνά, στους ελληνικούς κάμπους, στις θάλασσες και στ' ακρογιάλια, τα χείλη των σκλαβωμένων το πρόφταναν με σεβασμό και οι κόρφοι τους εκρούσαν με άνειππη τρυφερόδα και στοργή τα χαιρετιστήρια του γράμματάς. «Οτι αυτός Έλεγε τα πρώτα εκείνα χρόνια ήταν νόμος για τους Έλληνες. Με το λόγο του μπόρεσαν και φούντωσε τις καρδιές όλων, άρχιτρεσαν και διάκων, κλεφτών και προεστών, ναυτών και καπετάνιων.

Στον Ύψηλάντη Έλαχε ο ζηλευτός κληρονόμος ν' άρχιση πρώτος των μεγάλων πολεμικών άγώνων του Έλληνισμού, που θα φαντάζεη πάντα στην ιστορία της Οικουμένης, σαν άγώνας Τιτάνων, μιά φλεβαριτική μέρα, πάνω στην Μολδοδαχία. Η μοίρα του όμως δεν το θέλησε να τον τελειώσει ο ίδιος. Αν όμως ο ίδιος ο Αλέξανδρος δεν μπόρεσε να το κάμει αυτό, τότε να ύστερα από χρόνια στην Πετρα της Βιωτίας ένας άλλος, και που έφερε το ίδιο όνομα. Ο αδελφός του ο Δημήτρης.

Αιώνες πολλοί φέρνουνε στα σπλάχνα τους τα σπέρματα του έακουσμένου αυτού ονόματος. Τα πρώτα σημάδια παρουσιάζονται στα 1040. Ένας τότε Ύψηλάντης, όπως μας λέει ο Πατριάρχης Γεροσόλυμων Νεκτάριος, ο Γιάννης Ξιφιλίνος, γίνηκε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως βασιλεύοντας του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Δούκα.

Ακόμα πιο έπίσημα στοιχεία μας παρουσιάζονται στα 1204 και ειδικά τότε που οι Λατίνοι γίνανε κυρίαρχοι της Βασιλεύουσας. Οι Ύψηλάντες τρυφούνε τότε για την Τραπεζούντα, όπου από τον Αλέξανδρο Κομνηνό Δούκα ιδρύθηκε η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας.

Στην αλλη των Κομνηνών κέρδιζαν ξανά τίτλους και αξιώματα και στα 1390 ο Κ. Ύψηλάντης ο Ξιφιλίνος, σταυλάρχης των άνακτόρων, πήρε γυναίκα του την κόρη του αυτοκράτορα Εμμανουήλ του Γ' Ευδοκία.

Στο 1461 πήγε στην Τραπεζούντα νικητής ο Μωάμεθ. Την ίδια στιγμή άρχισαν να το λαό, τη δυναστεία και τους φίλους της οι τραγικές συμφορές. Με τρόπο δόλιο έπρεσε τότε ο Αυτοκράτορας Δαυίδ και στον ίδιο σκοτεινό και ματωμένο δρόμο τον ακολουθούσαν και τα έξη βλασάτριά του, που ήταν οι έπίδοχοι συνεχιστές του αυτοκρατορικού μεγαλείου της γενιάς τους.

Πάνου σ' αυτές τις φονικές ώρες. Ένας Ύψηλάντης και Ένας Μουρούζης, και οι δύο Αντίοχοι όνομαζόμενοι, ύστερα από περιπέτειες αληθινά δραματικές, γύρισαν στην Πόλη. Οι δύο αυτοί Αντίοχοι είναι οι θεμελιωτές της νεώτερης δόξας των οικογενειών τους. Νέοι ήγεμόνες θα βγούν από τα σπλάχνα αυτών των δύο και νέοι «Ηλίοι θ' ανατείλουν, διά να χάρισουν το ζωγόνο τους φώς στους σκλαβωμένους όμοιοχούς.

Κείνος όμως που έδωσε την περισσότερη αίγλη και λαμπρόδα στη γενιά των Ύψηλάντων είναι ο πάππος και συνώνυμος του κεντρικού μας ήρωα, ο Αλέξανδρος Ύψηλάντης. Ο τελευταίος, γεννημένος στα 1726 και με γαλαζμένους μέσα σε μιά ήγεμονική αλλά συνάμα και επαναστατική ατμόσφαιρα, ήταν προωρισμένος να παίζη έναν ασύγκριτο θνυικό και πολιτιστικό ρόλο στις ήγεμονίες. «Ηταν άνθρωπος με μεγάλη πολιτική αντίληψη και γενικά άπ' όλους τους ισχυρούς χαρακτήριζε ότι ός ο πιο μεγαλεπήβολος ήγεμόνας της Βλαχίας. Πίστευε με πάθος στην έλευθρία, άγκάλιασε τα γράμματα και τις τέχνες και ίδρυσε άπειρα σχολεία στην ήγεμονία του. «Ο Φωτισμός στην ιστορία του γράφει πως η έφτάχρονη διοίκησι του Ύψηλάντη έκούστη η ώραιότερα έποχή της Βλαχίας η οποία έλειπε ο χρυσός αιώνας.

Τα φαινομένα άγρία αυτά του μεγάλου ήγεμόνα τ' άκούωθες πιστά το μεγαλύτερό του παιδί, ο Κωνσταντίνος. Τουτό γενήθηκε στα 1799 στη Βασιλεύουσα. Τις πρώτες του σπουδές τις έκανε στο λίκνο του Έλληνομοχί, με δασκάλους σοφούς, για να τις συνεχίση και να τις ολοκληρώση — αν ποτέ ολοκληρώνεται η μόρφωσι — στη Γερμανία. Οι μεγάλες γνώσεις τουδωκαν άπ' άρχης φήμη σοφοί και η μετάφρασι στην τουρκική

των έργων του Βωμπάν του έξοφάλλισε τον άπερίοριστο θαυμασμό του Σουλτάνου. Έλληνας αυτός, δεν έδίστασε, σαν έγινε μέγας της Πύλης διαρμηνέας, να φροντίση για την αναμόρφωσι της Τουρκίας. Νους πλατός και δημιουργικός, θέλησε πρώτος να διαλύση τα σκοτεινά σύννεφα που στερούσαν το δημιουργικό φώς του «Ηλίου από έναν μεγάλο λαό.

Η πολιτική του δραστηριότητα προκάλεσε κατάπληξι στα άνακτοβούλια της Εύρώπης. Δημιούργημα δικό του είναι και η Άγγλο-ρωσσο-τουρκική συμμαχία. Με τον τρόπο του αυτό ήθελε να προσφέρη στο Έθνος του το πρώτο έλευθερό τιμήμα, το Ιόνιο, διώνοντας από κει στα Γάλλους. «Επειτα από ένα σκληρόν διπλωματικόν άγώνα, μπόρεσε στα 1799 να υπογράψη την όριστική συνθήκη για τη Δημοκρατία της Έπτανήσου. Βάδις τώρα όλοταχώς για την όλοκληρώσι των σχεδίων του. Οι έχθροί του όμως εργάζονταν για την συντριβή του. Ύστερα από κάμποσον καιρό έπεισαν τον Σουλτάνο να τον άπομακρύνη από τη θέση του μεγάλου διερμηνέα και να τον κινή ήγεμόνα της Μολδαβίας.

Ο Ύψηλάντης κατάλαβε καλά τί έσήμαινε αυτό. Είπε με μιάς το κρέμισμα τώσον όνειρών. Από τη νέα του θέσι δεν θα μπόρουσε τίποτα να προσφέρη στο Ιόνιο κράτος που ήταν παιδί δικό του. Από τα όμορφα νησιά του Ιονίου πελάγους νόμιζε πως θα ξεκινάγαν κάποτε στρατοί και στόλοι, για να χάρισουν και στους όπολιους σκλαβωμένους τόπους κείνου που από χρόνια καρτέραγαν.

Ός ήγεμόνας καταπλήμισε κι' αυτός τις καταχρήσεις και πρόσφερε αληθινές υπηρεσίες στις χριστιανικές φυλές. Ο Γόρδων γράφει ότι από την έποχή της Γαλλικής Έπανάστασης λίγοι Έλληνες εργάστηκαν έτσι, σχεδιάζοντας αδιάκοπα την άπελευθέρωσι της πατρίδας των. Ός ήγεμόνας έκανε συνεννοήσεις με τη Ρωσία και πάσχιζε να μπάση στον πόλεμο τη μεγάλη αυτή χώρα. Το σχέδιο όμως τοτό δεν ήταν πραγματοποιήσιμο να δοκιμάση την έπιτυχία. Οι Τούρκοι, που είχαν από καιρό καταλάβει τους πόδους του, τον είχαν σε μιά άγρυπνη παρακολούθησι. Ακόμα και η Γαλλία έκανε το ίδιο. Οι διπλωμάτες της τελευταίας είχαν μαζέψει άπειρα ένοχοποιητικά χαρτιά και τα παρουσίασαν στο Σουλτάνο. Στο 1806 οι σκοποί του έγιναν γνωστοί στην Πύλη και υπογράφτηκε το χρόνο εκείνο η διαταγή της παύσης του και της θανατώσεως του. Για να γλυτώση πήγε στη Ρωσία.

Η άπομάκρυνσι του όμως από τον ήγεμονικό θρόνο δεν ήταν όριστική. Έπειτα από έντονες διπλωματικές ένεργειες της Ρωσίας και της Άγγλίας, ο Σελήμ αναγκάστηκε να υπογράψη στις 19 Οκτωβρίου 1806 το διάταγμα του ξανόδιορισμού του. Στις 19 του Δεκέμβρη ο Ύψηλάντης γύρισε στο Ιάσιο. Ο λαός ένθουσιαστική και όμορφα άνέθεσε την κυβέρνησι «εις τον παλαιόν ήγεμόνα αυτόν, ως υπερπληρώσαντα αυτούς εύργετημάτων». Μετά πήγε στο Βουκουρέστι. Και κει τον περίμεναν άλλες έκδηλώσεις. Τ' όνειρό του και πάλι τον βασάνιζε. «Είς άπαιτείται κλονισμός, έγραφε, ίνα μεταβή ο Σελήμ εις Ασία μετ' της σημαίας του Μωάμεθ». Τον κλονισμό όμως αυτό δεν ήτανε σε θέση να τον δώσουνε οι ρωσικές στρατιές. Τα μεγάλα σχέδια και οι μεγάλοι όραματισμοί θέλουν και τους μεγάλους έκτελεστές. Και δίπλα από τον Ύψηλάντη δεν υπήρχαν τέτοιοι. Τα στήθη των Ρώσων στρατηγών δεν τα έθέρμαινε ο ίδιος πόθος. Ο στρατηγός Μίχελσον φάνηκε τρομερά βραδυκίνητος και δεν μπόρεσε να δώση το θανατηφόρο κύπημα στα άτακτα τουρκικά στρατεύματα, όταν στα στερνά του Γενάρη του 1807 η Πύλη κήρυξε τον πόλεμο στη Ρωσία.

Έτσι, προτού ακόμα κινή και το αξίόλογο ο ρωσικός στρατός στις ήγεμονίες, ο Ναπολέων είχε σχεδόν εκμηδυνείσι διά συνευμάχων τον ρωσικό στρατό στο Βιστόλα. Η Ρωσία αναγκάστηκε τότε να υπογράψη μυστική συνθήκη με τη Γαλλία, που διεοίραζε τα έδάφη που κατείχε η Τουρκία κατά τις ανάγκες και τα συμφέροντα του κάθε Κράτους. Ο Ναπολέων έβλεπε να γυμνώση τέλεια τον Ύψηλάντη κι' έπρε σε μιά στιγμή στον Αυτοκράτορα Αλέξανδρο:

«Γνωσκώ τα σχέδια του Ύψηλάντη. Άπατα άμφοτέρους ήμιας. Μόνον διά τας χιμαίρας αυτού εργάζεται.

(Άκολουθεί)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Από των προϊστορικόν ακόμη χρόνων ή ανάγκη της άμύνης των λαών έγέννησε την ιδέα της δημιουργίας στρατών.

Έτσι κατά τους προϊστορικούς χρόνους ο στρατός, πρωτόγονος βέβαια και χωρίς καμιά όργάνωσι και σύστημα, άπετελείτο από ένα άθροισμα ροπαλοφόρων, μικρό ή μεγάλο άναλόγως των περιστάσεων, οι όποιοι υπερίσπιζον την πατρίδα των, είτε από τας έπιδρομάς άλλων λαών, είτε από τας έπιδρομάς θηρίων.

Οι σχετικώς όργανωμένοι στρατοί υπήρξαν περί το 2000 π. Χ., οι στρατοί των Άσσυρίων, οι όποιοι άπετελούντο από τους εύγενείς που μόνον αυτοί είχαν το δικαίωμα να φέρουν όπλα, και ο στρατός των Αιγυπτίων το 1500 π. Χ.

Η Ιστορία όμως υποστηρίζει ότι ο πρώτος καλώς όργανωμένος στρατός υπήρξεν ο Έλληνικός κατά τον Τρωϊκόν πόλεμον περί το 1200 π. Χ.

Στρατοί γνωστοί από την ιστορία είναι οι της άρχαίας Έλλάδος, της Ρώμης και του Βυζαντίου, οι όποιοι παρουσιάζουν σύστημα στρατολογίας και κατανομής σε μονάδας.

Οί στρατοί των Γαλατών και των Φράγκων κατά τους πρώτους Χριστιανικούς χρόνους έσχηματίζοντο από όλους τους δυναμένους να φέρωσιν όπλα, αλλά δεν είχαν καμμίαν πραγματική όργάνωσιν και ήσαν μάλλον όρδαί, που έπεδίδοντο εις την λεηλασίαν.

Ο Καρλομάγνος κατώρθωσε περί το 800 μ. Χ. να δημιουργήση έναν κάπως πειθαρχικόν και όργανωμένον στρατόν άποτελούμενον άποκλειστικώς από άνδρας που είχαν κάποιαν ιδιοκτησίαν.

Ύστερα όμως από τον θάνατον του Καρλομάγνου έπαυσαν να υπάρχουν στρατοί υπό την καθαράν σημασίαν της λέξεως και έδημιουργήθησαν οι μισθοφόροι στρατοί των φεουδαρχών, οι όποιοι είχαν την υποχρέωσιν να διατηρούν όρισμένον άριθμόν άνδρών εις την διάθεσιν του βασιλέως.

Ο δέκατος πέμπτος αιών υπήρξεν ή έποχή της άναγεννήσεως του στρατού, έρησιμοποιήθησαν δε τότε ή πυρίτις και τα πολεμικά μηχανήματα.

Κατά την έποχην αυτήν όργανώθη το πεζικόν της Γερμανίας και το περίφημον Έλβετικόν πεζικόν που παρείχε τας υπηρεσίας του σε κάθε χώρα που θα το έπληρωνε. Την ίδιαν έπίσημη περίοδον και ειδικά το 1439-1445 όργανώθη από τον Κάρολον Ζ' ο πρώτος μόνιμος στρατός εις την Γαλλίαν.

Κατά τους 16ον και 17ον αιώνας οι στρατοί έξευλίθησαν σημαντικά και άπέκτησαν έσωτερικήν όργάνωσιν.

Περί τα μέσα του 18ου αιώνος ή μορφή των στρατών ήρχισε κάπως να μεταβάλλεται, διότι έκτός της έθελουσίας, έπεβλήθη και ή διά της κληρώσεως υποχρεωτική θητεία.

8ον

Από τότε, λένε, έμεινε παράδοσι, στη γιορτή των Ώσχοφορίων, όταν τα παιδιά των Αθηναίων, με κλήματα και σταφύλια στα χέρια, πγαίνουν από το ναό του Βάκχου στο ναό της Σκιράδας Αθηνάς, να τα υποδέχωνται φωνάζοντας: «έλελεϋ, ιού ιού!». Το «έλελεϋ» έχει τη σημασία πολεμικού παιάνος, και το «ιού» είναι ένα έπιφώνημα που έκδηλώνει έκπληξι και ταραχή.

Αφού ο Θησέας έθαψε τον πατέρα του, έκτελώντας όσα είχε τάξει στον Απολλωνα, καθιέρωσε τη γιορτή του ψησίματος των όσπρίων στις έφτά του μηνός Πυαναίωνα (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος), την ήμέρα δηλαδή που άνέθηκαν στην πόλι ύστερα από τη σωτηρία τους. Αυτή ή γιορτή όνομάστηκε «Πυανέσια» ή, όπως θα λέγαμε σήμερα, «Όσπριοφαγία», ή «Κουκκιοφαγία». Γιατί «πύανου» λεγότανε τα κουκιά, στην άρχαία μας γλώσσα. Και ο λόγος αυτής της όνομασίας βρίσκεται στο ότι την ήμέρα εκείνη, όταν άποδιδάσθησαν οι σωσμένοι, έμάζεψαν τα όσπρια που είχαν περισσέψει στον καθένα ύστερα από το ταξίδι, κι' άφου τάψψαν όλα μέσα σε μιά κοινή χύτρα, εκέθησαν και τάφαγαν όλοι μαζί. Κατά την ίδια γιορτή κρατούν όλοι στα χέρια τους την ελρεσιώνη, δηλαδή ένα κλαδί έληας στολισμένο με μαλλιά, όπως ή ίκετηρία, και φορτωμένο με όπωρικά, σημάδι πως έτέλειωσε ή άφορία. Λένε μαζί και

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

το παρακάτω τραγούδι:

Η ελρεσιώνη φέρνει σϋκα [κι' άφοράτα ψωμιά Μελι στο σκουτέλι, λάδι [για φαγιά. Και κροντήρι ξέχειλο, για [μεθύσι και ύπνο.

Λένε, ώστόσο, πως αυτό το τραγούδι τέλεγαν για τα παιδιά του Ηρακλή, που, όταν ήρθαν προσφυγόπουλα στην Αθήνα, διωγμένα από τον Εϋρυσθέα, οι Αθηναίοι τα περιποιήθηκαν έξαιρετικά τρέφοντας τα πλουσιοπάροχα με όλα αυτά τα αγαθά που μας Ιστοράει το τραγούδι. Οι περισσότεροι όμως λένε πως αυτό δεν είναι αλήθεια και πως το τραγούδι αυτό ήτανε για τον Θησέα και τα λευτερωμένα παιδιά των Αθηναίων.

Το καράβι με τα τριάντα κουπιά που πήγε κι' έφερε το Θησέα μαζί με όλους τους σωσμένους από την Κρήτη, οι Αθηναίοι το διατηρούσαν ως τα χρόνια του Δημήτριου του Φαληρέα, βγάνοντας κάθε τόσο τα παλιά του τα έζυλα και βάζοντας στη θέση τους καινούργια και στερεά για να μη χαλάση. Αυτή ή δουλειά, ώστόσο, είχε φαίνεται τόσο πολύ παραγίνει, ώστε άργότερα, όταν έπασκωνόντουσαν μεταξύ τους οι σφαίτες, είχαν το καράβι του Θησέα για παράδειγμα, θέλοντας ν' άποδείξουν τη θε-

ωρία τους «περί αϋξανομένου λόγου». Κάθε πρᾶμα που αλλάζει και που αϋξάνει—έλεγαν— δεν είναι το ίδιο: «Αν έδανειστηκες έχτες, δεν χρωστάς σήμερα, κι' άλλαος σήμερα!» Έτσι και για το καράβι του Θησέα έλεγαν άλλοι πως μένει το ίδιο κι' άλλοι έλεγαν πως δεν μένει καθόλου το ίδιο, άφου από την έξοδα αλλαγή των έζυλων του είχε καταντήσει ένα έντελως καινούργιο καράβι.

Και τη γιορτή των Ώσχοφορίων που είδαμε παραπάνω, την άποδίδουν κι' αυτή στον Θησέα. Γιατί, καθώς Ιστορούν, όταν έφευγε για την Κρήτη, δεν είχε πάρει μαζί του όλες τις παρθένες που έβγαλε ο κληρος. Άλλά για ναχη μαζί του περισσότερους άντρες, έδιάλεξε δυο παλληκαρικά που το πρόσωπό τους έγυναικόφερνε, που ή καρδιά τους όμως ήτανε γυναικά και ύστερα από μιάν ιδιαίτερη αίαιτα, με ζεστά μαύρινα και με παραμονή κάτω από σκιά για ν' άσπρίσουν, άφου τους περιποίηκε τα μαλλιά και το δέρμα, κι' άφου τους έμαθε να περπατούν και να φέρνουνται σαν γυναίκες, έτσι που να μην ξεχωρίζουν καθόλου, τους έβγαλε μαζί με τα κορίτσια που πήρε

μαζί του, χωρίς κανείς να τον πάρη χαμπάρι και να καταλάβη το παραμικρό. Όταν έγύρισαν, ο Θησέας έπαρουσίασε τα δυο αυτά παλληκαρία στην πομπή, με τα ρούχα που φορούν έκτοτε στη γιορτή των Ώσχοφορίων οι νεαροί εκείνου που κρατούν τα κλήματα (τους οίσχους) σ' άνάμνησι—όπως λένε—το ό μύθου του Διονύσου και της Αριάδνης, ή μάλλον γιατί έγύρισαν άπάνω στην έποχή της συγκομιδής των καρπών. Έκτός από αυτό όμως, και οι «Δειπνοφόρες» που παίρνουν μέρος στη γιορτή των Ώσχοφορίων μιμούνται τις μητέρες των κοριτσιών που είχαν κληρωθή. Έτσι καθώς ήρθαν να τις υποδεχτούν κρατώντας στα χέρια τους φρούτα και τρόφιμα. Στην ίδια γιορτή, ακόμα οι δειπνοφόρες διηγούνται και μύθους, θυμίζοντας έτσι τις μητέρες πάλι των κοριτσιών που έλεγαν παραμύθια στις θύγατέρες των για να τους δίνουν κουράγιο και για να τις παρηγορούν, βγάνοντας το νοϋ τους από τη μαύρη τύχη που τις περίμενε.

Αυτά όλα μας τα λέει ο Δίηνας, στην ιστορία του. Αφιέρωσαν ακόμη κι' έναν ιερό χώρο για τιμή του Θησέα και ώρισαν ώστε όλοι οι άπόγονοι των οικογενειών που είχαν πληρώσει το φόρο του Μίνωα, να προσφέρουν και τα έξοδα της θυσίας. Τη φροντίδα αυτής της θυσίας είχαν αναλάβει οι Φυταλίδες, τους όποιους ο Θησέας είχε εύεργετήσει σ' άνάμνησι της φιλοξενίας που του είχαν προσφέρει όταν για πρώτη φορά έφτανε στην Αθήνα.

Η σκληροκοιτίτις

Είχαμε υποσχεθί εις άναγνώστας μας από πολύν καιρό να γράψουμε περί της σκληροκοιτίτιδος, αλλά μας παρέσυραν εν τώ μεταξύ άλλα θέματα, όπως ή διατροφή του παιδιού κ. ά. έξ ίσου ενδιαφέροντα. Η σκληροκοιτίτις λοιπόν είναι νόσημα της μόδας—έχει και ή Ιατρική μόδες και μάλιστα πολλές φορές επικίνδυνες από πάσης άπόψεως—το κοσμικόν της όνομα είναι «απαντιότι» από το Γαλλικόν Apprendite. Η περισσότερες δεσποινίδες του καλού κόσμου έχουν κάμει έγχειρήσιαν σκληροκοιτίτιδος, όδες δε δεν έκαναν έρωτον τους πατρους με ένδιαφέρον έαν έχουν «απαντιότι» για να την κάμουν με την προθυμίαν που πᾶνε στην πλάς ή στο Βέρμιον διά χιονοδρομίας. Ίσως να μην έχουν και άδικο, διότι έπιτέλους και αν δεν έχουν σκληροκοιτίτιδα θα άναγλαγούν διά της έγχειρήσεως ενός περιττού όρμου, το όποιον ίσως άβρουν να τους δημιουργήση Ιστορίες μεγάλες. Από αυτές λοιπόν της άπόψεως συμφωνώ και έγω με όλους τους χειρουργούς: Νά χειρουργήται ή σκληροκοιτίτις άπόφους, όχι όμως έπειδι πάσχει πάντοτε, διότι, όπως θα ίδούμε παρακάτω, τις περισσότερες

φορές δεν πάσχει ή σκληροκοιτίτις άπόφους άλλα άλλο όργανον. Η σκληροκοιτίτις άπόφους είναι ένα μικρόν έντερον που κρέμεται από το τυφλόν έντερον. Άλλοτε το μικρόν αυτό έντερον έκτελοϋσε λειτουργία όπως τα άλλα έντερα, αλλά με την πάροδον του χρόνου ήχρηστεύθη και σήμερα δεν έκτελει καμμίαν λειτουργίαν, παρά μόνον Ιστορίες εις βλάβην του όργανισμού του άνθρώπου. Έχει μήκος 6-10 εκ. και ένιστε μέχρι 15-18 εκ. είναι κυλινδρικόν, το πάχος του είναι 3-7 χιλ., όμοιάζει με σκούληκι και έξ αυτού και το όνομα.

Είναι κοίλον αλλά με αϋλόν πολύ στενόν, τόσοσ ώστε σπανιότατα εισέρχονται ξένα σώματα, όπως κοκκώδεια από φρούτα ή άλλα που νομίζει ο περισσότερος κόσμος.

Η σκληροκοιτίτις είναι ένα νόσημα συχνότατον εις τα νεαρά άτομα μεταξύ 10-35 έτών, σπανιότατον μετά τα 40 έτη, εξαίρετικώς δε σπάνιον εις την γεροντικήν ηλικίαν.

Πως γίνεται ή σκληροκοιτίτις; Με τα κουκίσια, όπως λέει ο λαός; Έτσι ένόμιζαν άλλοτε και οι γιατροί ακόμη και υπάρχουν σημερα άνθρωποι, σχολαστικοί βέβαια, που δεν τρώνε σταφύλια ή ντομάτες διά τον φόδον της σκληροκοιτίτιδος. Η σκληροκοιτίτις είναι μιά φλεγμονή της σκληροκοιτίδος άποφώσεως, μιά μολυσσις δηλαδή από διάφορα μικρόβια, όπως ή άμυγδαλίτις ή ένα άλλο νόσημα που αναπτύσσεται από μικρόβια. Εισέρχονται τα μικρόβια διά του αίματος ή διά του έντέρου και όταν έφθωρε ή άφορη, μιά φώξις, μιά άρρώστια που έξανηλε τον όργανισμό ή συνθέτοτερα έντερι-

κά νοσήματα ή κοιλιακά, όπως ο τύφος, βρίσκουν έδαφος τα μικρόβια και δημιουργούν την νόσον. Μεγάλη σέχμη με τη σκληροκοιτίτιδα έχει ή άμυγδαλίτις. Όλοι σχεδόν όσοι έπαθαν σκληροκοιτίτιδα είχαν προηγουμένως συχνές προσβολές άμυγδαλίτιδος. Έπίσης παρατηρήσαμε συχνά ότι ή σκληροκοιτίτις σπανίως άναπτύσσεται σε άτομα που άφαιρουν τις άμυγδαλές ή σταματούν ή προσβολές της σκληροκοιτίτιδος και ίδιως οι συχνόι πόνοι και έννοχλίες κατόπιν της έγχειρήσεως των άμυγδαλών. Φαίνεται λοιπόν ότι υπάρχει μεγάλη σέχμη μεταξύ της άμυγδαλίτιδος και της σκληροκοιτίτιδος και τοϋτο όφείλεται διότι έχουν την ίδιαν σύστασιν και έπομένως την ίδιαν ευαισθησίαν εις τα ίδια μικρόβια, τα όποια από τις άμυγδαλές ηγαίνουν στην σκληροκοιτίτις άπόφους. Έπειτα άλλα νοσήματα προάιθέτου η δημιουργία των νόσων εις τας ίδιαν μικροβίων την άνάπτυξιν της σκληροκοιτίτιδος. Τα χαλασμένα δόντια, ή οδύλιδες, ή άμειβάδες, τα έντερικά νοσήματα, ο τύφος και τέλος τα τόσοσ συχνά μητρικά νοσήματα των γυναικών. Η κατάληξις του κρέατος, των λιπαρών, και γενικώς ή πολυφαγία και καλοφαγία προάιθέτου άσφαλώς εις την άνάπτυξιν της νόσου. Είναι άλλωστε γνωστόν ότι επί 100 άτομων πασχόντων εκ σκληροκοιτίτιδος οι 98 είναι καλοφαγάδες ή εύποροι και οι δυο έργατικοί ή πτωχοί.

Εις το έπόμενον περί της συμπτωματολογίας της νόσου και των μορφών αυτής.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

«Η Έλλάς είναι μία ώραία παρθένος, την οποίαν στολίζομεν με όλα τα στολίδια τα όποια της δίδουν, αλλά πρώτα της δίδομεν εις το χέρι της την λόγχην, την ασπίδα και την περικεφαλαίαν της Άθηνας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,
Άγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,
Φαντασθήτε μία οικογένεια, που δεν μπορεί να κλείσει την πόρτα της, όταν πέσει το σκοτάδι, έναν οδοιπόρο που βαδίζει μέσα σ' ένα σκοτεινό δάσος χωρίς όπλο και χωρίς εμπιστοσύνη. Ο αδιάκοπος φόβος όλη τη νύχτα κουράζει και η αβγή βρίσκει τότε τον άνθρωπο με ξεσκισμένα νεύρα και άνικανο για εργασία.

Τό ίδιο κι' ένα έθνος, που νοιώθει τον έαυτό του όχι σέ θέσι να άμυνθί άν το παρουσιασθή ανάγκη. Κανέννας κλάδος του πολιτισμού δεν μπορεί να βλαστήσει και να καρποφορήσει όταν ή ρίζα του δένδρου δεν είναι γερή! Και σήμερα ρίζα κάθε έθνικού δένδρου είναι οι άμυντικές μιάς χώρας δυνάμεις. Μόνο αυτές γεννούν τό συναίσθημα της άσφαλείας. Και μόνο πάνω σ' αυτό τό συναίσθημα μπορεί να στηριχθή ή δημιουργική πράξι και δράσι άτόμου και συνόλου.

Η ιστορία μάς μεταδίδει πολλά παραδείγματα πάνω στο θέμα αυτό. Από την αρχαιότητα ως τη σημερινή πολυτάραχη και γεμάτη πολέμους και κινδύνους εποχή μας βλέπουμε ότι λαοί που είχαν μεγάλο πολιτισμό τον έχασαν τη στιγμή που άφσαν να έκφυλισθούν ήθικά και να ξεπέσουν όλικά οι άμυντικές έθνικές δυνάμεις. Και πάλιν ότι λαοί που έφκισαν λαμπρό πολιτισμό, ξεκίνησαν πρώτα από την ύστασι ή άνασύστασι των άμυντικών του έθνους δυνάμεων. Φωτεινό παράδειγμα οι Άθηναίοι και οι Σπαρτιάτες. Θέτοντας οι τελευταίοι ως άξιωματική αρχή τό «εις οίωνος άριστος άμύνεσθαι περί πάτρης» και άσκώντας την ψυχή και τό σώμα του πολίτου ασπίδα και φράγμα κατά παντός έχθρου, έθεσαν σέ δεύτερη μοίρα τον πνευματικό της Άθηναϊκής Πολιτείας πολιτισμό, άποδεικνύοντας ότι δεν είναι μόνο τό πνεύμα που μπορεί να φυλάξει την φυλετική και έθνική όντότητα, αλλά ότ τό πνεύμα αυτό μπορεί μόνο ν' άνθίσει κάτω από τη θαλπωρή του συναισθήματος της άσφαλείας.

Ο Πλάτων, ή άστείρευτη αυτή πηγή της σοφίας, ένοιωσε ότι για να στα-

θή τό αθηναϊκό πνεύμα είχε ανάγκη από τους «φύλακας», δηλαδή τους στρατιώτες. «Έτι δέ, ω φίλε, μείζονος της πόλεως δει ού τι σμικρόν, άλλ' όλω στρατοπέδω δ έξελθόν ύπέρ της ουσίας άπάσης και ύπέρ ών νυν δη έλέγομεν διαμαχείται τοίς έπιοΰσιν». Δηλαδή: «Υπάρχει λοιπόν ανάγκη φίλε μου, ή πόλις να είναι ακόμα πιο μεγάλη όχι σέ κάποια μικρή αναλογία, αλλά κατά όλόκληρο στρατόπεδο, που θα έκστρατεύει και θα πολεμήσει ενάντια στους έπερχομένους έχθρους για να υπερασπίσει όλη την περιουσία της πόλεως και όσα πριν από λίγο λέγαμε».

Αυτά του τό λόγια έγιναν άφορητή σέ πολλούς να πούνε ότι ο Πλάτων «έλακωνίζε», δηλ. ύπεστήριζε τό σπαρτιατικό σύστημα.

Δέν ήταν όμως έτσι. Ο Πλάτων διαισθανότανε μέσα στην άπειρή του σοφία ότι χωρίς στρατό θα κατέρρεε ή πνευματική των Άθηναίων δόξα και ότι κανείς φιλόσοφος και σοφιστής δεν θα μπορούσε να την σώσει. Μόνο ο στρατός, μόνον οι όρμητικοί και ήσκημένοι «φύλακες».

Τι θα γινότανε στις δύσκολες σημερινές περιστάσεις ή άγαπητή μας πατρίδα, άν δεν ήτανε δυνατή ή ασπίδα της, δηλ. ο στρατός της αυτή τη στιγμή! «Αν ή καταγίδα της εποχής μας ξεσποΰσε πριν από μία πενταετία π. χ. πόσους κλυδωνισμούς και πόσες άθαρσίες δεν θα πάβαινε τό έθνικό μας καράβι; Γιατί όλοι μας τό ξέρουμε και μπορούμε σήμερα πιά να τό όμολογήσούμε, ότι όπως όλα τα έπίπεδα της πολιτείας μας και ο στρατός μας είχε πάθει κάποιο ξεχαρβάλωμα όλικά και ψυχικά. Τά συμπτώματα της άρρώστιας φάνηκαν σέ διάφορα μικροκινήματα και πραξικοπήματα.

Τώρα όμως, που άληθινά του άνετέθη τό ύψιστο καθήκον της προασπίσεως των όλικών και ψυχικών του λαού μας άγαθών, έδάφους και πολιτισμού, τώρα που ο Άρχηγός μας χάρισε την άπέραντή του στοργή και φροντίδα σ' αυτόν, τώρα που ο λαός στο σύνολό του τον περιβάλλει με την αγάπη και την εκτίμησή του, τώρα είναι ο παραδειγματικός έκείνος από κάθε άποψι στρατός, που θα άγωνισθή γεμάτος αυτοθυσία ύπέρ της ουσίας άπάσης» κατά τον Πλάτωνα και ύπέρ όλων έκείνων τά όποία άποτελούν την όντότητα και την υπερηφάνεια της φυλής μας.

Όλοι μας, από τον πνευματικό άνθρωπο, τον καλλιτέχνη και τον έπιστήμονα, ως τον εργάτη των χειρών, τον έκφορτωτή και τον άρτοποιό, νοιώθουμε κάποιο συναισθημα άσφαλείας, σαν που κλείνουμε την πόρτα μας όταν πέφτουμε να κοιμηθούμε.

Μόνο μ' αυτό τό συναίσθημα μπορούμε ν' άτενίσουμε την έρχόμενη μέρα δυνατοί και δημιουργικοί.

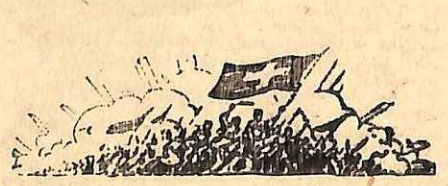
Σάν τεραστία φανταστική ασπίδα μάς καλύπτει σήμερα ή Έθνική μας Άμυνα. Κάτω απ' αυτή ξετυλίγεται ή λαϊκή μας ζωή άνεπηρέαστη ως τά σήμερα από την καταγίδα. Δημιουργούμε έν ειρήνη και ήσυχία. Είμαστε σεβαστοί στους έχθρους μας κι' άγαπητοί στους φίλους μας. «Όχι μονάχα για τά ντουφέκια και τ' άεροπλάνα, τά κανόνια και τά καράβια, αλλά και για τό στρατιωτικό πειθαρχημένο μας πνεύμα και την άφοβή έλληνική όρμητική ψυχή.

Η Έθνική Όργάνωσις της Νεολαίας καθιερώνοντας την «ήμέρα των ένόπλων δυνάμεων» γίνεται μεσίτης και έρμηνευτής όλων των πλούσιων συναισθημάτων της αγάπης, της στοργής, της εκτίμησεως, της πεποιθήσεως του λαϊκού συνόλου στις ένοπλες μας δυνάμεις.

Σάν άφρόκρεμα και συμύκνωμα της λαϊκής ψυχής, σαν πρόσκοπος και πρωτοπόρος συλλαμβάνει ή σκέψις της και έκτελεί ή θέλησή της τη σκέψις και τη θέλησι όλων μας. Μαζί της έχει πάντα την έλληνική ψυχή, γιατί μαντεύει τις έπιθυμίες της και τις μεταφέρει σέ πράξεις.

Όταν την Κυριακή στις 6 Όκτωβρίου στεκότανε σοβαρά και υπερήφανη στα μνημεία έκείνων που έπεσαν για την πατρίδα με τά στέφανα της προσφοράς, στάθηκε πλάι της όλος ο έλληνικός λαός. Και όταν οι διάφοροι σχηματισμοί της με τά τρυφερά ακόμα χέρια των νέων παιδιών της έψαυαν τά κανόνια και τους κινητήρας ήτανε τά ροζάρικα και δυνατά χέρια όλόκληρου τό δουλευτή έλληνικού λαού. Ένα ακόμα δράμα του Άρχηγού της γίνεται πραγματικότητα. Η συγχώνευσι όλων των παραγόντων που δουλεύουν και θα δουλέψουν για τό έλληνικό μεγαλείο μέσα στο μεγάλο κυτήριο της κατανοήσεως, της αγάπης, της εκτίμησεως του ένός προς τον άλλον. Έτσι στέκει σήμερα ή Έλλάς ώραία παρθένος με την λόγχη, την ασπίδα και την περικεφαλαία, μ' όλα της τά στολίδια, Άθηνά όπλισμένη και Έλλάς ζηλεμένη, όπως την είδε Έκείνος.

Σ. Καρ.

Η θεία έχει άδικο

Πόσες φορές με μία άπερίσκεπτη φράσι μας, άνόητη και μη μετρημένη χειρονομία γεννούμε μέσα στο μυαλό του παιδιού χάος και προκαλούμε στή σκέψι του άπορίες που τό βασανίζουν και τό άνησυχούν! Άς προσέχουμε λίγο την κάθε μας έξωτερικευσι άπέναντι των παιδιών, μάλιστα στο πολύ λεπτό σεξουαλικό ζήτημα που πρέπει να τό διαχειρισθούμε με μεγάλη λεπτότητα και τρυφερότητα από την αρχή, όταν τά παιδιά μας είναι ακόμα πολύ μικρά.

Η Έλενίτσα είναι έξ χρόνων. Ο μικρός της άδελφούλης Άντωνάκης τεσσάρων μόνο. Χθές τό βράδυ ή θεία έκανε λουτρό στο μικρό αγοράκι. «Ητανε χαρούμενο και τόσο ευδιάθετο, που τά γέλια του άκούονταν στην τραπεζαρία. Η Έλενίτσα άφηκε τά παιχνίδια της, έτρεξε, άνοιξε την πόρτα του μπάνιου κι' έχωσε τό κεφαλά-

κι της να δει τί συμβαίνει εκεί μέσα. Η θεία όμως κοκκίνισε, χτύπησε με θυμό τό πόδι της κάτω στα πλακά-

κια και φώναξε με δυνατή φωνή, που άντιλάλησε τό μπάνιο.

«Τά μικρά κορίτσια δεν πρέπει να δοΰνε γυμνά τ' άγόρια!».

Η Έλενίτσα κι' ο Άντωνάκης άνοιξαν τά μάτια τους διάπλατα. Τό μεγάλο «γιατί» ζωγραφίστηκε πάνω στα νεαρά τους προσωπάκια. Τρόμαξαν τόσο, που τους κόπηκε ή εύθυμία και τό γέλιο. Μάλιστα ο Άντωνάκης λίγο και θάρχιζε τά κλάματα.

Πόσο άδικο είχε ή θεία με τό θυμό της και με την άκατανόητη για τ' άνηψάκια της συμβουλή της.

Μέσα στο άηχοτό ακόμα μυαλό τους άρχισαν να πέφτουν οι άπορίες, που τους γέννησε, σαν βαρείες πέτρες μέσα στα ήσυχια και γαλήνια νερά μιάς λιμνούλας που καθρέφτιζε ακόμα τον ούρανό!

Πόσο άδικοι γινόμαστε έτσι κάποτε, με την άγνοιά μας, στα μικρά παιδιά μας, και πόσο πληγώνουμε την άγγελική τους άθωότητα!

Σ. Κ.

Μούστος και μουςταλευριά

Γιατί να παραπονιούμαστε πως δεν έχουμε ζάχαρι να φτιάσουμε γλυκίσματα για τό χειμώνα; Υπάρχει αυτή την εποχή ένας τρόπος, που μπορούμε χωρίς καθόλου ζάχαρι να φτιάσουμε ένα χειμωνακικό γλυκίσμα, πολύ νόστιμο και συνάμα πολύ θρεπτικό. Άπλούστατα με μούστο. Η Χώρα μας, ή γη μας είναι από τις πιο εύλογιμες στη γλυκά του σταφυλιού. Σε λίγες μέρες ο μούστος ζυμώνεται και μοσκοβολά σέ πιθάρια και βαρέλια. Μπορούμε δλες μας και στην ύπαιθρο και στην πόλι να προμηθευθούμε και ν' άρχίσουμε την προπαρασκευή των γλυκισμάτων μουςταλευριάς, που την άγαποΰνε έξ Ισού μεγάλοι και παιδιά.

Τον παλιό καιρό δεν είχανε οι πρόγονοί μας ζάχαρι. Έκαναν από τό μούστο τό «πετιμέλι» για τό χειμώνα που είναι από μούστο πολύ βελούνο. Έκεί μέσα διατηρούσαν φρούτα, ακόμα και τις έλμες τους.

Και τώρα ακόμα στα χωριά τό έχουνε καλό να βράσουν για τό χειμώνα οι γυναίκες πετιμέλι και να κάνουν μουςταλευριά. Άκόμα και σήμερα είναι συνήθεια οι Ιδιοκτήτες των άμπελιών να μοιράζουν μούστο στους φτωχούς της γειτονιάς των. Αυτό τους φέρνει γούρι.

Η καλύτερη μουςταλευριά γίνεται από μούστο άσπρων σταφυλιών κι' από μούστο προεργάμενο από «προποτάτι», δηλ. από τό πρώτο πάτημα. Τότε μόνο είναι άρώσι στο χρώμα, ξανθός και ευχάριστος στη γεύσι. Για τη μουςταλευριά λοιπόν χρειαζόμαστε μόνο μούστο και άλεύρι ή αμύγδαλα. Άλλοι βάζουν και κώλα από σιτάρι ή από πατάτες.

Βάζομε τό μούστο να βράσει με

στάχτη καθαρή από ξυλοκάθρου να ή με ένα ειδικό χάρμα, για να τον «κόψουμε» όπως λένε. Με την προσθήκη της στάχτης ή του χάρματος κατασταλάζουν δλες οι έλμες οόσιες στο κάτω μέρος του καζανιού και ο μούστος γίνεται καθαρός και διαυγής.

Υπολογίζομε σέ 5-6 δκ. μούστο μία κουταλιά της σούπας στάχτη κοσκινισμένη. Τη ρίχνουμε μέσα μούστο ή τη δένουμε σ' ένα πανάκι και την κρεμούμε μέσα στο καζάνι. Προσέχουμε να βγάσουμε τον άφρό. Σε 4-5 βράσεις τον παίρνουμε από τη φωτιά και τον άφήνουμε να κρυώσει για να καθίσουν, όπως είπαμε, τά περιττά. Τον στραγγίζουμε και τον βράζομε πάλι, βάζοντας σέ 8 ποτήρια μεγάλα μούστου ένα ποτήρι άλεύρι.

Τον άνακατεύομε με ξύλινη κουτάλα ως που να πήξει, κάνοντας φουσέκες στην επιφάνεια. Έπειτα τον κεινόνουμε σέ ρηχά ταψιά ή πιπέτες. Βάζομε και άμύγδαλα ή καρύδια, σουσάμι ή κανέλλα κατά τό γούστο μας. Όταν έξηραθή κόβουμε την έτοιμη πιά μουςταλευ-

Τά φορεματάκια των παιδιών μας

Έχω μία φίλη, που έχει πάντα τά κοριτσάκια της σαν κοΰλες τυμένα. Μην θαρρείτε όμως πως γι' αυτό ξεδεύει πολλά χρήματα αγοράζοντας διαρκώς ή έχοντας τη ράφτρα από τό πρωί ως τό βράδυ σπíti της. Κανένα από τά δυό. Ό,τι παλιό ή δ,τι περισσεύμα έχει θα τό φτιάσει ή ίδια ώραιες ρομπίτσες. Δοκιμάστε και σεις, είναι εύκολο. Ένα μικρό στηθάκι, μανικάκια φουσέκες και πρό πάντων ένα στολίδι στο επάνω μέρος του στηθους.

Υπάρχουν τόσοι τρόποι γι' αυτό. Σουρίτσες, άστεράκια, φουντάκια, μικρά κεντηματάκια, χρωματιστές γραμμίτσες με κλωστές κι' ένα σωρό άλλα που μπορεί να

ρια σέ κανονικά κομμάτια και τη φυλάμε. Κατά τον ίδιο τρόπο φτιάνομε και τά μουςτοκούλουρα ή και «σουτρώκια» που βλέπουμε τώρα να φαντάζουν στις βιτρίνες των ζαχαροπλαστείων.

Περνοΰμε σέ μία κλωστή παστρεμένα καρύδια και τά βουτάμε μέσα στο μούστο πολλές φορές. Κάθε φορά βέβαια πρέπει να στεγνώνη το μύγας που έπικολλάται. Όταν σχηματισθή τό πάχος που θέλουμε τά κρεμούμε στον άέρα για να έξηραθούν. Κατόπιν τραβούμε την κλωστή και τά φυλάνομε για τις χειμωνιάτικες θραυδίες μας. Έπιφωληθήτε λοιπόν τις μέρες αυτές την εύλογία της Έλληνικής γής. Τό μούστο.

έφεύρη ή φαντασία σας. Κι' αυτό γίνεται γιατί άγαπάτε δλες σας τά παδιά σας.

Οι μικρές φουντίτσες είναι πο-

λύ νόστιμες για γαρνίρισμα. Παρατηρήστε στην εικόνα μας τον τρόπο με τον όποιο γίνονται. Καί ράψετε τις με μ'σ μικρή σουρίτσα κατά διαστήματα κανονικά στο κορσάκι.

Έπίσης και τό σχέδιο με τ' άστεράκια. Περάστε κλωστές χοντρές — ίσως γκάνες — στο ύφασμα σταυρωτές κι' έπειτα σταυρώστε τις με βελονιές προσθέτοντας και σκορπιστά άστεράκια από πιο σκούρα κλωστή.

Έτσι θα έχετε πολύ άσυνήθιστα, εύκολα και άνέξοδα γαρνιρίσματα στα φορεματάκια των παιδιών σας.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΙ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝ. ΤΕΧΝΗ

Η νέα τέχνη, η οποία ξεπηδάει τώρα από το Έλληνικό πνεύμα, έπειτα από την τελειωτική νίκη επί των Περσών, πρέπει να χαρακτηριστεί δραματική.

Γιατί ο νέος απεικονιζόμενος ήρωας δρᾷ τώρα παραγμένος από το πάθος ή τη σκέψη, κατ' αντίθεσι του ήρωος της αρχαϊκής τέχνης, που δρᾷ γαλήνιος και άτάραχος. Ο δραματικός ήρωας συμβολίζει μάλλον μία άτομική θέλησι κι' έχει ώριμα άτομικά χαρακτηριστικά στην φυσιογνωμία του, ενώ ο αρχαϊκός ήρωας συμβολίζει τη θέλησι μιάς φυλής, και ως τύπο έχει τα χαρακτηριστικά της ιδίας φυλής.

Όπως ή πρωτόγονη τραγωδία μεταμορφώθηκε σε δράμα, όμοια και ή πλαστική τέχνη έγινε τότε δραματική.

Η ίδια ή είδωλοατρική θρησκεία άλλαξε και ο Ζεύς κατήχησε να γίνη ένας θεός δικαίος και τηρητής του νόμου, έχει το θρόνο του πάνω στις άπρόσιτες κορφές του Όλύμπου κι' είναι πιά τώνας πατέρας όλων των θεών και των ανθρώπων.

Η άλλαγή αυτή της έλληνικής τέχνης εκδηλώνεται με την πιο τετελεσμένη μορφή στα ανάγλυφα του Ναού του Διός της Όλυμπίας και στα ανάγλυφα του Παρθενώνος της Αθηνών.

Η τέχνη της Πελοποννήσου και της Σικελίας εκφράζει μάλλον το ανθρώπινο πάθος, όπως το δράμα του Αισχύλου, ενώ ή τέχνη της Αθήνας μάλλον την σκέψι και ή σοφία, όπως το δράμα του Σοφοκλέους. Η πρώτη είναι Δωρική, ή δεύτερη Ιωνική.

Οι μορφές των θεών και των ήρώων έχουν

τώρα νέες και διαφορετικές εκφράσεις. Τα κορμιά τους έπίσης ρυθμίζονται με στάσεις νέες και ή διακοσμητική σύνθεσι του αετώματος περιστρέφεται τώρα γύρω σ' ένα κεντρικό πρόσωπο, το όποιον συμβολίζει ή βασική ιδέα της όλης παραστάσεως.

Το άνατολικό αέτωμα λόγου χάριν, που έχει γιά κεντρικό πρόσωπο τον Δία, σύμβολο του Κράτους, της τάξεως και έπομένως της ειρήνης, παριστάνει έπεισόδια ειρηνικής φύσεως, δηλαδή των Όλυμπιακών Αγώνων, ενώ το δυτικό αέτωμα, που έχει γιά κεντρικό πρόσωπο τον Απόλλωνα, που συμβολίζει στην περίπτωσι αυτή το δραματικό άτομο, όπως έξηγήσαμε, παριστάνει τον αιματηρό άγώνα της ζωής μας, τον πόλεμο.

Οι σκηνές του άνατολικού αετώματος παριστάνουν το δρόμο των άρμάτων μεταξύ Πέλοπος και Οινόμαου: Στη μέση κάθεται στο θρόνο του ο Ζεύς. Ο Οινόμαος, ο άρχων της πόλεως, έχει στάσι ήσυχη, ενώ ο ξένος συναγωνιστής του, ο Πέλοψ, κυττάζει χάρω με ύφος σεμνό, συνοδευόμενος από πολλές γυναίκες.

Το δυτικό αέτωμα παριστάνει τον πόλεμο μεταξύ Λαπιθών και Κενταύρων.

Οι Κένταυροι άρπάζουν τη νύφη του Πρωτέως και τις άλλες γυναίκες που είχαν πάει στο γάμο.

Άρπάζουν κι' ένα παιδάκι και το σέρνουν σαν λάφυρο πολέμου, μα οι Λαπιθαι άμύνονται δίχως άρματα, αλλά με τα εργαλεία της θυσίας μαζί με τον Πρωτέα και τον Θησέα.

Στην κάθε πλευρά σχηματίζονται τρεις

διαφορετικές ομάδες και στις γωνίες των αετωμάτων είναι πολλές ξεπλωμένες γυναίκες έκφοβισμένες, που προσπαθούν να βοηθήσουν τους πολεμιστές.

Ο Απολλών δεν μοιάζει με τον αρχαϊκό κοῦρο, με τη φαιδρή του όψη. Δεν είναι ο νεαρός ήλιος που σκορπάει χαρά σ' όλη την πλάσι, μα είναι ένας θεός με αυστηρή όψη, όρθιος, άκίνητος, που άπλώνει το δεξιό του χέρι γιά να υποβάλη θέλησι και δρᾷσι.

Και πόσων κολοσσιάνων διαστάσεων είναι σι' αλήθεια τα άγάλματα αυτά των αετωμάτων του πελώριου ναού του Διός.

Κυττάζετε τα πρόσωπά τους! Πόσο περιέργα τα αινιγματικά είναι, είτε όταν έρχουν το χέρι τους στο στήθος τους, είτε στο πλευρό τους, είτε στο κεφάλι κλπ. Λες σαν κάποια σκέψι να τους έχη καταλάβει. Λες σαν να εκφράζουν την κρίσιμη εκείνη έποχή που περνούσε τότες ο Έλληνικός πολιτισμός. Έποχή που σημείωνε το τέλος της είδωλοατρείας και εισηγάγεε ένα νέο πνεῦμα στην θρησκεία και στην τέχνη, που θα όνομασθῇ πολύ άργότερα βυζαντινό.

Οι μετόπες του ίδιου ναού του Διός παριστάνουν τους δώδεκα άθλους του Ηρακλέους. Μεταξύ των τόσων παραστάσεων διακρίνουμε και μιά θαυμασία τέχνη, ή οποία μάλιστα σώζεται αρκετά καλά: Ο Ηρακλής, που λείει στον Άτλαντα να του δώση τή μῆλα των Έσπερίδων, ενώ ο ίδιος φορτώνεται το όθλο του Ούρανοῦ και ή Αθηνά, ή παρήγορη σοφή θεά, προσπαθεί να έλαττώνη το βάρος του.

Ι. ΚΑΪΜΗΣ

Μιλώντας σε περασμένο φύλλο γιά την σταφυλοθεραπεία, είπαμε πως τα σταφύλια τα διακρίνουμε σε «φαγουλάρικα» και «κρασοστάφυλα». Τα κρασοστάφυλα είναι αυτά που θα μας κάμουν τα ώραια κρασιά γιά τή όποια φημίζεται ή Έλλάδα. Μα γιά να είναι τα κρασιά έπιτυχημένα και άκόμη γιά να διατηρηθούν ως που να καταναλωθούν, εκείνο που πρώτ' απ' όλα πρέπει να μάς άπασχολήση είναι ή καθαριότης. Μιά καθαριότης σχολαστική. Γιατί όσο πιο πολλή καθαριότης έχει ή παραγωγή τόσο περισσότερο μπορεί να είναι βέβαιος κανείς γιά την καλή ποιότητα του κρασιού του.

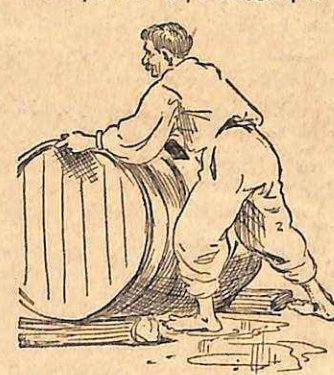
Η καθαριότης αυτή πρέπει ν' άρχιζῃ από τον τρύγο και να διαρκῇ ως την οίναποθήκη μας, που θα διατηρούμε καθαρή όλο το χρόνο.

Και πρώτ' απ' όλα το πατητήρι. Σε πολλά μέρη το ίδιο πατητήρι χρησιμοποιείται σχεδόν από όλο το χωριό. Και μένουν εκεί από τον προηγούμενό μας που πάτησε παλιά τσίπουρα και τσίμπουρα μιά και δυό μέρες, όσο να πάμε έμεις με τη σειρά μας να πατήσουμε. Πρέπει όμως πριν ρίξουμε το δικό μας στα-

φύλλι να φροντίσωμε να καθαρίσωμε καλά το πατητήρι.

Το ζεστό νερό γιά κάτω μαζι με την άπομάκρυνσι του κάθε τι που έμεινε από τον προηγούμενο και το συχνό άσπρισμα του τοίχου είναι άπαραίτητα.

Μα εκεί που χρειάζεται ή μεγάλη καθαριότης είναι τα βαρέλια μας. Αυτά που θα δεχθούν μέσα το μούστο πρέπει να είναι πεντακάθαρα. Θα έχουν ξεφουλωθῇ έγκαιρως, θα ξυστούν μέσα και θα ξαναφουλωθούν. Τότε πρέπει να ρίξωμε μέσα ζεματιστό νερό και λίγο άσθέστη α-

Μα εκεί που χρειάζεται ή μεγάλη καθαριότης είναι τα βαρέλια μας.

σθέστο και να τα ταπώσουμε καλά. Μετά θα τα ξεπλύνουμε και θα τα έχουμε ταπωμένα ως την ήμέρα που θα τα χρησιμοποιήσωμε γιά τον καινούργιο μούστο.

Παλιά άποφεύγαμε τα χημικά μέσα. Μα σήμερα ή πλάνη αυτή διαλύθηκε. Σήμερα οι χημικοί είναι όλοι έπιστήμονες και παρκαλοποιούνται από το Κράτος. Γι' αυτό και είναι άπαραίτητοι.

Το κυριώτερο όπλο που χρησιμοποιεί ο χημικός είναι ένα φάρμακο, το μεταμπισουλφίτ, το όποιον είναι άποστειρωτικό. Κρασιά που πήραν μέσα μεταμπισουλφίτ έγκαιρως και σε κανονική δόσι δεν έχουν 90% κίνδυνο να χαλάσουν. Τα άλλα φάρμακα που χρησιμοποιούνται είναι γιά την βελτίωσι της ποιότητος. Προσθέτουμε δηλαδή σε φάρμακα όσες ουσίες δεν έχουν τα σταφύλια μας.

Και τα φάρμακα αυτά είναι ή οινότανίνη, το κιτρικόν ή τρυγικόν δξύ γιά την ποιότητα και ή φωσφορική άμμωνία που υποβοηθεί την έγκαιρο ζύμωσι του μούστου.

Μα δεν πρέπει να άναπαυώμαστε πάνω στην ευθύνη του χημικού. Σ'ύν Αθηνά και χείρα κί-

νει». Και ή ιδική μας συμβολή θα είναι, όπως είπαμε και πάρα πάνω, ή καθαριότης. Η άποθήκη των κρασιών θα είναι πάντα καθαρή.

Μιά φορά στις 10 μέρες άς περνούμε το πάτωμα και τους τοίχους με ένα έστω και άραιό γαλάκτωμα από άσθέστη. Παράλληλα άς φροντίσωμε γιά την καθαριότητα των βαρελιών. Βαρέλι που στάζει από την κάνουλα ή από το στουπί σίγουρα θα ξυνίση. Προσοχή λοιπόν. Τα φούντια να τρίβονται τακτικά με ζεστό νερό, μέσα στο όποιο θα έχουμε λειώσει λίγη ποτάσσα.

Κι' άκόμη άπομακρύνετε από την άποθήκη κάθε περιττό. Το κρασί έχει το ίδιομα πάντα, αλλά κυρίως όταν άκόμη βράζῃ, να παίρνῃ κάθε μυρωδιά που βρίσκεται εκεί σιμά. Γι' αυτό είναι πολύ κακή συνήθεια μερικόν να κρεμούν στις άποθήκες σκόρδα και κρεμμύδια.

Όταν ή άποθήκη είναι καθαρή ή ποιότης του κρασιού είναι έξισφαλισμένη.

Αυτό άς έχῃ όπ' όψι του κάθε οίνοποιός, είτε γιά μεγάλη προσοχήτα κρασιού πρόκειται είτε γιά γιά ένα βαρελάκι του σπιτιού.

Κ. Χ. ΛΙΓΓ.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΠΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΚΑΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΙ' Ο ΚΑΛΟΣ ΑΔΕΡΦΟΣ

Ήταν μιά φορά ένας πραγματευτής κι' είχε δυό παιδιά, το ένα φρόνιμο, το άλλο άσωτο. Σάν πέθανε ο πατέρας τους, τα δυό παιδιά μοιράσανε το βίός τους. Ο μεγάλος, ο φρονιμώτερος, κυβέρνησε καλά το βίός του και το έκαμε πιο μεγάλο. Ο μικρότερος, σάν άσωτος που ήτανε, το έφαγε όλο. Μιά μέρα πήγε στον μεγάλο του άδερφό και του λέει:

— Άδερφέ μου, έχασα με τις πράματιες που κάνω, και δεν έχω πεντάρα.

Τότες ο άδερφός του τον έσπλαγχνίστηκε, και βγάξει και του δίνει δέκα χιλιάδες.

Αυτός πάλι τάφαγε, — όπως είχε φάει και τ'άλλα, — και πήγε πάλι στον άδελφό του και του διηγήθηκε πως ζημιώθηκε πολύ, κι' ο άδερφός του του λέει:

— Άδερφέ, εσύ δεν έχεις τύχη, μόν' κάθησε με τη γυναίκα μου έδω στο σπίτι και πηγαίνω εγώ στο ταξίδι να βγάλω κάμποσα χρήματα γιά μένα και κάμποσα γιά σένα.

Κίνησε λοιπόν ο άδερφός του και πάει στα ξένα με την πραγματία, κι' άφησε τέλεινο νοικοκύρη στο σπίτι τον άδερφό του. Αυτός, σάν άσωτος που ήταν, επανέλαβε πάλι τα ίδια, και σε τρεις μέρες, μετά που έφυγε ο άδερφός του, την άφινει έρημη τη γυναίκα του στους πέντε δρόμους. Τότες ή δυστυχισμένη φεύγει, παίρνει μαζί της όσα χρήματα μπόρεσε να κρύψῃ, και πάει και κτυπάει μιά πορτούλα, κι' ήταν μιά γρηά που κάθονταν μέσα και της λέει:

— Να ξευχτίσω κι' εγώ έδω μέσα; Κι' ή γρηά της άπάντησε:

Κάθισε και κοιμήσου! Το πρωί, σηκώθηκε ή γρηά, κι' ήταν έτοιμη να πάη στο λουτρό. Της λέει ή γυναίκα:

— Νάρθω κι' εγώ στο λουτρό; — Έλα, της είπε ή γρηά.

Και κίνησαν κι' οι δυό να πάνε και στο δρόμο που πήγαιναν, βλέπουν έναν που τον τραβούσαν να τον κρεμάσουν γιά πεντακόσια γρόσια.

Και τους λέει αυτή.

— Πέστε τους, πως του δίνω εγώ τα γρόσια και να μην τον κρεμάσουν.

Κι' έδωσε τα γρόσια κι' έφυγε.

Τρέχει τότες να τη βρῇ αυτός να την ευχαριστήση που του έκανε αυτό το καλό και σάν τη βρῇκε την πουλάει γιά σκλάβο, σ' ένα καραβοκύρη.

Την πήρε λοιπόν ο καραβοκύρης.

την έβαλε στο καράβι, και κίνησε να φύγῃ.

Στο ταξίδι, ο καραβοκύρης σάν κακός άνθρωπος που ήταν, θέλησε να την κακοποιήση. Μά ο Θεός είδε το κακό, και σηκώνει μιά φουρτούνα, τσακίζει το καράβι, και την βγάξει, με μιά σανίδα, ναυαγό, σ' ένα βασιλικό παλάτι. Τότες πήγε και στάθηκε σε μιά βρύση της βασίλισσας, κι' ή βάγια που πήγε να πάρῃ νερό της λέει:

— Τι είσαι συ αυτού;

— Άνθρωπος είμαι, λείει αυτή, και πές στη βασίλισσα, αν θέλῃ να με πάρῃ στο παλάτι χωρίς μισθό.

Πάει άμέσως ή βάγια και το λείει της βασίλισσας. Κι' έστειλε και την πήρε, και σάν την είδε φρόνιμη, την έκανε τέλεια νοικοκυρά σε όλο το βασίλειο.

Με τον καιρό, ήρθε ή ώρα να πεθάνῃ ή βασίλισσα. Έκραξε λοιπόν τους συμβούλους της, και τους παράγγειλε ότι εγώ πεθαίνω, και βάνω στον τόπο μου αυτή γιά βασίλισσα. Κατά την παραγγελία της την έβάλαν βασίλισσα. Άλλά τα χείλη της ποτέ δε γελούσαν. Πάντα πικραμένη και μαραμένη στέκονταν. Τότες της λέει μιά γρηά:

Υστερα φώναξε τον καραβοκύρη, του είπε κι' αὐτουνοῦ τα ίδια, να μαρτυρήσῃ τα όσα έκανε. Όλα τα είπε, μονάχα το πως έπούλησε τη γυναίκα δεν είπε.

Υστερα, όμως, κι' αυτό το μαρτύρησε, κι' έγινε καλά.

Την άλλη μέρα φωνάζει τον άντρα της ψηλά στο παλάτι και του λέει.

— Τι άντρας ήσουν εσύ που άφησες τη γυναίκα σου στα χέρια του άδερφού σου, να τραβήξῃ όλα αυτά που άκουσες; Άν έθλεπες την γυναίκα σου θα την έγνώριζες; Κι' αυτός της είπε.

— Η γυναίκα μου πέθανε έδω και δέκα χρόνια.

Πάλι του ξανάπε.

— Άν την ήης, την γνώριζες;

Κι' αυτός της λέει:

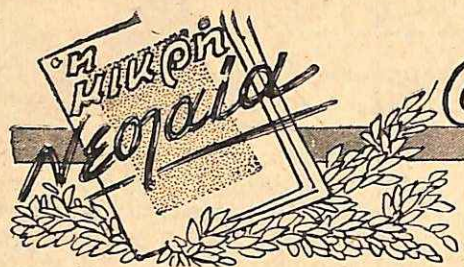
— Τη γυναίκα μου δε γνώριζω;

Τότες κι' αυτή ξεμπουμπουλώθηκε, βγάξει το κάλυμμα που της σκέπαζε το κεφάλι και του λέει:

— Έγώ είμαι ή γυναίκα σου, κι' όλα όσα άκουσες, εγώ τα τράβηξα!

Κι' άφοῦ άναγνωρισθήκανε, σηκώθηκε άπάνω, την έφίλησε, κι' έζησαν πιά καλά κι' ευτυχισμένα.

Κι' ή βάγια που πήγε να πάρῃ νερό της λέει: Τι είσαι συ αυτού;

Ο Κήρυξ

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Καθώς έπερνούσα προχθές από ένα συνοικιακό δρομάκο, φορώντας τη στολή μου, άκουσα μιά φωνή να με καλή από το παράθυρο ενός φτωχόσπιτου: «Σε παρακαλώ, παιδί μου, πέρασε μέσα κάτι έχω να σου πώ!». Ήταν ή μητέρα τριών παιδιών, που το μεγαλύτερο άγόρι ήταν ως δώδεκα χρονών. Από το σήμα που φορούσε φαινότανε πως ήταν συναγωνιστής, μα ή λύπη ήτανε ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Τά άλλα παιδιά ήταν μικρότερα—ένα αγοράκι ως έπτά ετών και ένα κοριτσάκι μικρότερο.

«Βρισκόμαστε σε μιά δύσκολη θέσι, άρχισε ή μητέρα, άφου μου έδωκε ένα κάθισμα. Ο συναγωνιστής σου έδω ό Τάκης είναι μαθητής. Ο πατέρας του είναι εργάτης και με το ήμερομίσθιό του μάς συντηρεί όλους. Δεν του περισσεύουν όμως χρήματα να αγοράση τά βιβλία για τη νέα τάξι που χρειάζεται ό Τάκης» είμαστε γι' αυτό όλοι λυπημένοι γιατί κινδυνεύει να χάση φέτος το χρόνο του. Μήπως θα μπορούσε να τον βοηθήσης;»

—Και βέβαια μπορώ, της είπα. Να έλθη άμέσως μαζί μου στον 'Υποτομέα και είμαι βέβαιος πως κάτι θα γίνη.

Μόλις φτάσαμε, δέκα συναγωνιστές προσεφέρθησαν να του δώσουν τά περυσινά τους βιβλία. Κι' ό Τάκης γεμάτος χαρά έγύρισε στο σπίτι του κρατώντας τά σχολικά βιβλία που του ήταν χρήσιμα. Την άλλη μέρα ή μητέρα του έστειλε ένα γράμμα που μαζί με τά άλλα έγραφε: «Εδώκατε τη χαρά στο παιδί μου και το έβοηθήσατε για το μέλλον του. Ευλογημένος να είναι ό Άρχηγός και ή Όργάνωσις που στέκουν προστάτες στα φτωχά παιδιά».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΗΝΕΑΣ

Τά μικρά Σκαπανέκια της οικογενείας Ι. Παπαγεωργίου, εκ Σερρών.

Το Δηγηματάκι μας

Τό φυεγάτο χελιδόνι

Ή Λέλα έβλεπε κάθε χρόνο τά χελιδόνια να φυεύουν και να ξαναγυρίζουν στη φωλιά τους.

—Πώς μπορούν, έλεγε, πως μπορούν και ξαναβρίσκουν το δρόμο; Πώς γνωρίζουν τη φωλιά τους; Μου φαίνεται πως δεν έρχεται στη σκεπή μας το ίδιο χελιδόνι κάθε χρόνο. Σίγουρα θα βρίσκη έτοιμη χτισμένη φωλίτσα κάποιος άδελφάκι του και έρχεται να γεννήση εκεί τ' αύγουλάκια του.

Έτσι το βραδάκι που τά μικρά χελιδονάκια είχαν κοιμηθι κάτω από τις φτερούγες της μητέρας και του πατέρα τους, ή Λέλα άνέθηκε σιγά σιγά, και τόσο άνάλαφρα που δεν τη νοιώσανε τά πουλιά και κύτταξε στη φωλιά τους. Κρατούσε στα χέρια της θηλιά από ροζ μεταξωτή κορδελίτσα. Απλώσε το χέρι της στη φωλιά. Μα ξαφνικά τά χελιδόνια τινάζανε τά φτερά τους. Ένα άνήσυχο τινάζανε άντλήχησε στο σκοτάδι. Οι καρδοούλες των μικρών πουλιών πηγαίνανε να σπάσουν. Ο πατέρας και ή μητέρα χυμήζανε κατά το φοβερό άσπρο χεράκι.

—Άχι φώναξε ή Λέλα χωρίς να

«Έπειτα κουβέντισαν γι' άλλα πράματα. Κι' έπειτα ό Γουρουνάκης κι' ή Χιονάτη σηκώθηκαν να πάνε σπίτι τους.

Στην άρχή πήραν το μονοπάτι, στην άκρα του Μεγάλου Δάσους, χωρίς πολύ κέφι για κουβέντα. Μα όταν έφτασαν στο ρέμα και βοήθησε ό ένας τον άλλο να περάσουν πάνω από τις χοντρές πέτρες, και μόρεσαν πάλι να περπατούν ό ένας πλάι στον άλλον, άνάμεσα στις φτέρες, άρχισαν να κουβεντιάζουν σαν καλοί φίλοι για τουτό και για κείνο.

Κι' όταν έφτασαν στα «Έξη Πεδικα ή Πούφ κοιτάξε γύρω, μην τύχη και τους άκούση κανείς κι' είπε με πολύ επίσημη φωνή:

—Γουρουνάκη, πήρα μιá απόφασι.
—Τι απόφασι, Πούφ;

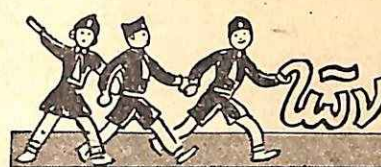
—Να πιάσω ένα έλέφαντα. Θα το κάνω, είπε ή Χιονάτη, με μιá παγίδα. Και πρέπει να είναι μιá πονηρή παγίδα, γι' αυτό πρέπει να με βοηθήσης, Γουρουνάκη!

—Πούφ, είπε ό Γουρουνάκης, θα σε βοηθήσω. Κι' ύστερα είπε: Πώς θα κάνουμε;

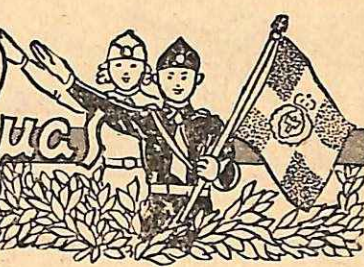
Κι' ή Πούφ άποκρίθηκε:

—Αυτό είναι το ζήτημα. Πώς; Κι' έπειτα κάθισαν χάμω κι' οι δυο για να σκεφτούν καλύτερα.

—Να σκάψουμε, είπε ή Χιονάτη, ένα βαθύ λάκκο και τότε ό έλέφας

των σκαπανέων

δειλιάση. Άρπαξε το χελιδόνι από τά φτερά και τά πόδια. Αυτό τσιμπούσε, άπελπισμένα, το μπράτσο της μικρού-

λας. Μα ή Λέλα δεν ήταν έχθρος. Ήταν φίλος. Πέρασε τη ροζ κορδελίτσα στο πόδι της χελιδόνας την χάιδεψε και την άφησε λέγοντας:

—Φοβιτσιάρα! Έγώ δεν θέλω το κακό σου.

Σε λίγες μέρες τά χελιδόνια φύγανε για τις θερμές χώρες. Στο μαύρο ποδαράκι της χελιδόνας κρεμότανε πάντα ή ροζ κορδελίτσα. Ή Λέλα τη φανταζόντανε να πετά πάνω από τις θάλασσες, μέσα στο κοπάδι σαν μήνυμα χαράς που στέλνει ό ένας τόπος στον άλλο...

Πέρασαν έπειτα οι μήνες του χειμώνα, οι παγωμένοι. Ή Λέλα μετρούσε κάθε μέρα από τον έρχομό της Άνοιξης. «Θάρθουν! Θάρθουν!» έλεγε κάθε μέρα με το μυαλό της κι' ό νους της πήγαινε στη χελιδόνα με τη ροζ κορδελίτσα στο πόδι. Θα γύριζε τάχα πίσω; Θα ξαναρχότανε στην ίδια φωλιά;

Κι' ένα πρωί, —χαρά της!— ή Λέλα άκουσε χαρούμενο τιτίθισμα. Έτρεξε γεμάτη λαχτάρα, πετάχτηκε έξω. Τά χελιδόνια διώρωναν τη φωλιά τους, που είχε χαλάσει λιγάκι από τους βοριάδες του χειμώνα. Σήκωσε ψηλά το κεφάλι να ιδή. Το ένα χελιδόνι έτοιμαζότανε να πετάξη. Ή Λέλα περίμενε. Σε λιγάκι έφτασε βιαστική ή κυρά χελιδόνα μ' ένα άχυράκι στο ράμφος. Στο πόδι της ήταν δεμένη μιá ξεθωριασμένη, κομματιασμένη, ρόδινη, μεταξωτή κορδελίτσα...
Γ. Δελ.

Ξενοναγκούτα

Ο Διδάσκαλος: — Τί ήτο ό Βύρων;

Μαθητής: — Άγαλμα στον κήπο του Ζαπτείου.

Η Δασκάλα: Πρόσεξε Γιαννάκη. Άν σου δώση ή μαμά σου δυό δραχμές κι' ό μπαμπάς άλλες τρεις πόσες θα έχης το δλον;

Γιαννάκης: Έξη κυρία!

Δασκάλα: Πώς έξη; Για σκέψου καλλίτερα.

Γιαννάκης: Μάλιστα κυρία, γιατί έχω και μιá που μουδωσε χθες ή γιαγιά μου.

Διασκευή από τ' άγγλικά

(Συνέχεια)

V.

Όπου ό Γουρουνάκης συναντά ένα έλέφαντα.

Μιά μέρα, εκεί που ό Πετρής, ή Χιονάτη κι' ό Γουρουνάκης κουβέντιζαν, κι' έλεγαν πολύ διασκεδαστικά πράματα, ό Πετρής κατάπιε την τελευταία μπουκιά του κι' είπε με άδιαφορία:

—Είδα έναν έλέφαντα σήμερα, Γουρουνάκη.

—Και τι έκανε; ρώτησε ό Γουρουνάκης.

—Πηδούσε, είπε ό Πετρής. Δε φαντάζομαι να με είδε.

—Εγώ είδα μιá φορά έναν, είπε ό Γουρουνάκης. Τουλάχιστον έτσι νομίζω. Μα μπορεί και να μην ήταν έλέφας.

—Τό ίδιο κι' εγώ, είπε ή άρκουδίτσα κι' άρχισε να συλλογίζεται τι τάχα να είναι ένας έλέφας.

—Δε βλέπει κανείς συχνά έλέφαντες, είπε ό Πετρής και καμώθηκε τόν άδιάφορο.

θάρθη και θα πέση μέσα... και...
—Γιατί; ρώτησε ό Γουρουνάκης.
—Τι γιατί; έκαμε ή Χιονάτη.
—Γιατί θα πέση μέσα;

Ή Χιονάτη έξησε τη μύτη της.
—Ο έλέφας μπορεί να πηγαίνη περίπατο, είπε. Και να τραγουδάη κανένα τραγουδάκι, είπε. Και να κοιτάξη ψηλά τον ούρανό, και ν' άπορη άν θα βρέξη. Κι' έτσι δε θα δη τον πολύ βαθύ λάκκο και θα γκρεμιστή μέσα και τότε θάναι πολύ άργά...

—Εκτακτη παγίδα! φώναξε ό Γουρουνάκης ένθουσιασμένος. Μα άν εκείνη την ώρα έπιανε βροχή...
Ή Χιονάτη έξησε πάλι τη μύτη της.
—Αυτό δεν το σκέφτηκα, είπε. Κι' έπειτα έλαμψε πάλι όλόκληρη κι' είπε:

—Άν βρέξη, ό έλέφας θα κοιτάξη τον ούρανό και θ' άπορη πότε θα σταματήσει ή βροχή, κι' έτσι δε θα δη τον πολύ βαθύ λάκκο προτού γκρεμοτσακιστή μέσα... Όποτε θάναι πολύ άργά...

Ό Γουρουνάκης τότε είπε πως τώρα που εξηγήθηκαν αυτή ή παγίδα ήταν άλήθεια μιá πολύ πονηρή παγίδα.

Ή Χιονάτη φούσκωσε από περηφάνεια όταν το άκουσε αυτό και της φάνηκε πως είχε πιάσει κι' όλας τόν έλέφαντα. Μα έμενε ακόμα ένα σημείο που έπρεπε να το συζητήσουν.

Που έπρεπε να σκάψουν το βαθύ λάκκο;

Ό Γουρουνάκης είπε πως ή καλύτερη θέσι είναι εκεί άκριβώς που βρίσκεται ό έλέφας προτού πέση μέσα. Νά, ίσια ίσια, είπε, ένα βήμα πιό πέρα.

—Μά τότε θα μάς δη να σκάβουμε.

—Όχι, άν κοιτάξη τον ούρανό.

—Θα ύποψιαστή, είπε ή Χιονάτη, άν τύχη και κοιτάξη χάμω.

Σκέφθηκε πολλήν ώρα κι' ύστερα προσέθεσε θλιμμένη:

—Δεν είναι τόσο εύκολο όσο νομίζουμε.

—Και θάτρεχα να το φάω... είπε ή Χιονάτη με μεγάλο ένθουσιασμό. Μονάχα θα έτρεχα με μεγάλη προσοχή, για να μη χτυπήσω. Και θάφτανα το βάζο και θα τόνγλειφα πρώτα καλά καλά άπ' έξω, σα να μην είχε άλλο μέσα... Και θάφευγα πάλι και θα σκεπτόμουνα λίγην ώρα. Κι' ύστερα θα ξαναρχόμουνα και θάρχιζα να γλειψώ άπ' τη μέση του βάζου κι' ύστερα...

Ή Χιονάτη, ό Πετρής κι' ό Γουρουνάκης κουβεντιάσαν...

ζουμε. Φαντάζομαι αυτός είναι ό λόγος που δεν πιάνουν τόσο συχνά έλέφαντες.

—Σίγουρα, αυτός θάναι, είπε ό Γουρουνάκης.

Άναστéναξαν και σηκώθηκαν. Κι' όταν έβγαλαν μερικά άγκάθια από

πάνω τους, ξανακάθισαν. Κι' όλη την ώρα ή Χιονάτη συλλογίζουσαν:

«Νά μπορούσα να σοφιστώ κάτι!».

Γιατί ήταν σίγουρη πως ένα πολύ ξευπνο μυαλό θα μπορούσε να πιάση έναν έλέφαντα, φτάνει μονάχα να ήξερε πως να τον πιάση.

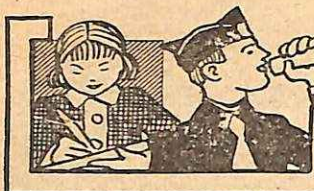
—Άν ύποθέσουμε πως ήθελες να με πιάσης, ρώτησε το Γουρουνάκη, τι θα έκανες;

—Νά, είπε ό Γουρουνάκης. Θα έκανα έτσι! Θα έκανα μιá παγίδα και θα έβαζα μέσα ένα βάζο μέλι και συ θα το μυριζόσουνα και θάτρεχες να το φας και...

—Και θάτρεχα να το φάω... είπε ή Χιονάτη με μεγάλο ένθουσιασμό. Μονάχα θα έτρεχα με μεγάλη προσοχή, για να μη χτυπήσω. Και θάφτανα το βάζο και θα τόνγλειφα πρώτα καλά καλά άπ' έξω, σα να μην είχε άλλο μέσα... Και θάφευγα πάλι και θα σκεπτόμουνα λίγην ώρα. Κι' ύστερα θα ξαναρχόμουνα και θάρχιζα να γλειψώ άπ' τη μέση του βάζου κι' ύστερα...

—Καλά, καλά, δεν μάς ενδιαφέρουν τά παρακάτω. Εκεί θα βρισκόσουν εκεί θα σ' έπιανα. Τώρα, το πρώτο πράμα που πρέπει να σκεφτούμε είναι τι άρέσει στους έλέφαντες. Έγώ θάλεγα ίσως βελανίδια. Έσύ τι λές; Θα μαζέψω ένα σωρό...
«Ε, ξύπνα Χιονάτη!»

(Άκολουθεί)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Παιδικόν πνεύμα

Ἡ πενταετής Νίσα ρωτᾷ τὸν μπαμπά της:

— Μπαμπά, ὅταν ρίχνουν ρουκέτες πηγαίνουν στὸν οὐρανὸ οἱ σπῖθες καὶ γίνονται ἄστρα, γιὰ νὰ βλέπη ὁ Θεὸς τὸ βράδυ;

Ἡ μητέρα ἔστειλε τὸν μικρὸ Πέτρο ν' ἀγοράσῃ σαρδέλλες καὶ τοῦ εἶπε:

— Πρόσεξε, νὰ πῆς τοῦ μπακάλη νὰ σοῦ τῆς δώσῃ ἀπὸ τὴν μέση.

Ὅταν ἐπέστρεψε τὸν ρώτησε:

— Ε, σοῦ τῆς ἔδωκε ἀπὸ τὴν μέση;

— Ὁχι, μητέρα, ἀπαντᾷ ὁ Πέτρος, μοῦ τῆς ἔδωκε ἀπὸ τὴν οὐρά...

Μίμης. — Γιατί, Μπέμμη, βγάζεις κάθε στιγμὴ τὸ κουφέτο ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ τὸ βλέπεις;

Μπέμμη. — Γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν τελείωσε.

Ἡ Κική. — Ξέρεις, Τοτό, γιατί λένε «μητρική γλώσσα» κι ὄχι «πατρική»;

Ὁ Τοτός. — Μά... Ἰσως γιατί ἡ μαμά μιλάει πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ μπαμπά.

Ἡ μικρὴ Σοφία, μπαίνοντας στὴν ἐκκλησίαν, ἀκούει τὸν παπὰ νὰ λέη:

— Σοφία ὀρθή!...

Καὶ γυρίζοντας στὴ μαμά της ἀπορεῖ:

— Μὰ ὀρθὴ δὲν εἶμαι;

Μεθοδικὸς ἄνθρωπος

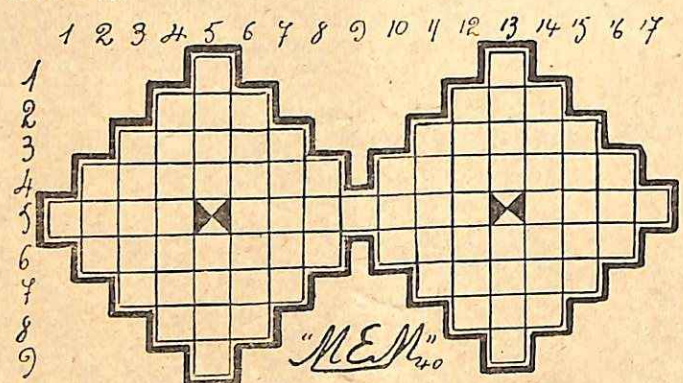
Μία φορὰ ἕνας χωριάτης εἶχε πάει στὴν πόλιν. Ὅταν ἤρθε τὸ μεσημέρι, πῆγε σ' ἕνα ἐστιατόριο γιὰ νὰ φάῃ κάτι. Ρώτησε τὸ γκαρσόνι τί ἔχουν, κι' ἐκεῖνο τοῦ ἔδειξε τὸν κατάλογο.

Τότε ὁ χωριάτης ἀγριεμένος λιγάκι τοῦ λέει:

— Παιδί μου, συνηθίζω πρῶτα νὰ τρώω καὶ ἔπειτα νὰ διαβάζω!

Ὁριζοντίως:

1. Σύμφωνον — Σύμφωνον.
2. Διότι (ἀρχ.) — Γάλλος στρατάρχης τοῦ πολέμου 1914—18.

3. Ὁ φίλος τοῦ Φιντίου — Ἐπὶ Σουλτάνου ἦτο στὴν Τουρκία δικαστής.

4. Ὁρισμένη ἐπιφάνεια τῶν χειρῶν μας (πληθ.) — Ἑλλην ποιητὴς σύγχρονος.

5. Ἀπαραίτητη στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ μιλή — Δὲν ὁμοιάζουν (οὐδ.) — Λάσπη (καθ.).

6. Ἑλλην καταγόμενος ἀπὸ τὰς νοτίους ἀκτὰς τῆς Μαύρης Θαλάσσης — Ἀγιάτρευτος.

7. Νεκρὸς — Ἐδίκασε τὸν Ἰησοῦν.

8. Προσωπικὴ ἀντωνυμία (δημ. πληθ.) — Ἀλογο.

9. Σύμφωνον — Φωνήεν.

10. Σύμφωνον.

11. Γνωστὸς Ἑλλην δημοσιογράφος.

12. Κάτοικος κράτους τῆς Β. Εὐρώπης.

13. Ἀρχαῖος Ἑλλην λατρός.

14. Τάξιμο — Συγκοινωνιακὸν μέσον τῶν πόλεων.

15. Κάτοικος πρωτεύουσας γειτονικοῦ τῆς Ἑλλάδος κράτους.

16. Ἄνθρωπος — Φαινόμενον.

17. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

18. Σύμφωνον.

19. Σύμφωνον.

20. Σύμφωνον.

21. Σύμφωνον.

22. Σύμφωνον.

23. Σύμφωνον.

24. Σύμφωνον.

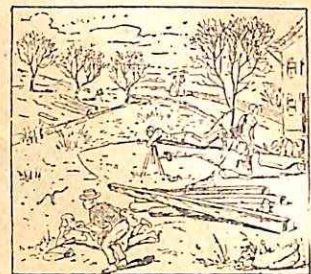
25. Σύμφωνον.

26. Σύμφωνον.

27. Σύμφωνον.

Μαγικὴ εἰκὼν

Στὸ ἐξοχικὸ τοπίο τῆς εἰκόνος μας τρέχει κι' ἕνας

ποδηλάτης τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, μὲ τὸ μονότροχο περίεργο ποδήλατό του.

Τὸν βλέπετε;

Αἰνίγματα

1ον

Σὲ ἔχω εἰς τὰ χέρια μου καὶ ἡ Ἑλλάς καμάρει καὶ σὲ διαβάζω μὲ χαρὰ γιὰτ' ἔχεις πολλὴ χάρι.

2ον

Ἦσαν ἀρχαῖο σύμβολον πρώτου πολιτισμοῦ καὶ στὴν Ε.Ο.Ν. σὲ θέσανε σύμβολον τοῦ σταυροῦ

3ον

Τὸ ὄνομά σου βρίσκεται σύμβολον ἱερὸν τὸ γένος σας ἀνήκετε σὲ πέλαιος ὕγρον.

4ον

Πόλις κι' ἐγὼ Ἑλληνικὴ ποτὲ δὲν περπατᾷ καθάλλα πάω στὴ βοσκὴ καθάλλα προσκυνᾷ.

5ον

Εἶμαι Ἑλληνικὸ νησί πέντε τὰ γράμματά μου μ' ἂν μοῦ ἀλλάξῃς κεφαλὴ δένδρα θὰ ξεφυτρώσουνε πάνω στὰ χρώματά μου.

Γ. Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν μέγαν καταρράκτην τῆς Ἀμερικῆς.

1 Μικροσκοπικὸς ἄνθρωπος, 2 Ἦρως τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας, 3 Ἀρχαῖος θεὸς, 4 Κράτος τῆς Εὐρώπης, 5 Ἀρχαῖος θεός, 6 Κουρέλι, 7 Πόλις τῆς Ἑλλάδος, 8 Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

ΣΤ. ΠΑΥΛΟΥ

Δυσκολομαζονίας

Ὁρθογραφία

Στὶς φράσεις πού θὰ διαβάσετε — ὄχι σ' ὅλες — ὑπάρχουν ὀρισμένες λέξεις ἀνορθόγραφες. Ἄν νομίζετε ὅτι εἰσθε καλοὶ στὴν ὀρθογραφία πρέπει νὰ βρῆτε τὶς λέξεις αὐτές.

Ὅταν θὰ δημοσιευθοῦν αἱ λύσεις, θὰ ἀποτελέσουν τὸ μέτρον γιὰ νὰ κρίνετε τὴν ὀρθογραφικὴν σας ικανότητα.

1. Ὁ Νίκος ἔκαμε ἐγχείρησι γιὰτὶ ἔπασχε ἀπὸ σκωληκοειδίτιδα.

2. Ὁ πατέρας τοῦ Κώστα διευθύνει ἕνα μεγάλο λιγνιτορυχεῖον.

3. Ὁ γιατρός ἐκλήθη κατεπιγόντως νὰ ἐξετάσῃ τὸν ἀσθενή.

4. Ὁ ἄγριος ἵππος εἶναι δυσμεταχίριστος.

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1. Καλλιεργεῖται καὶ ἀποδίδει τὰ γεωργικὰ προϊόντα.

2. Ὑποδιαίρεσις τοῦ χρόνου (δημ.).

3. Ἐνίκησε τὸν Γολιάθ.

4. Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἐφημερίς τῶν Ἀθηνῶν.

5. Μ' αὐτὸ τρώμε.

6. Σχηματίζεται ἀπὸ τὸ σπᾶσιμο τοῦ κύματος στὰ βράχια.

7. Γιὰ νὰ φαγωθοῦν τὰ φρούτα πρέπει νὰ εἶναι τέτοια.

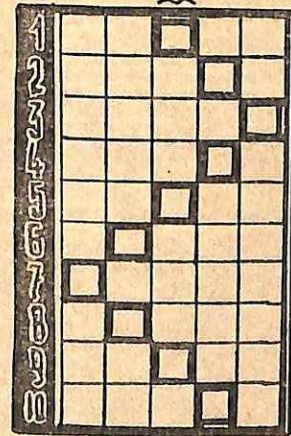
8. Εἶναι τὸ τριαντάφυλλο, τὸ γαρύφαλο κλπ.

9. Κατάρτα (ἀρχ.).

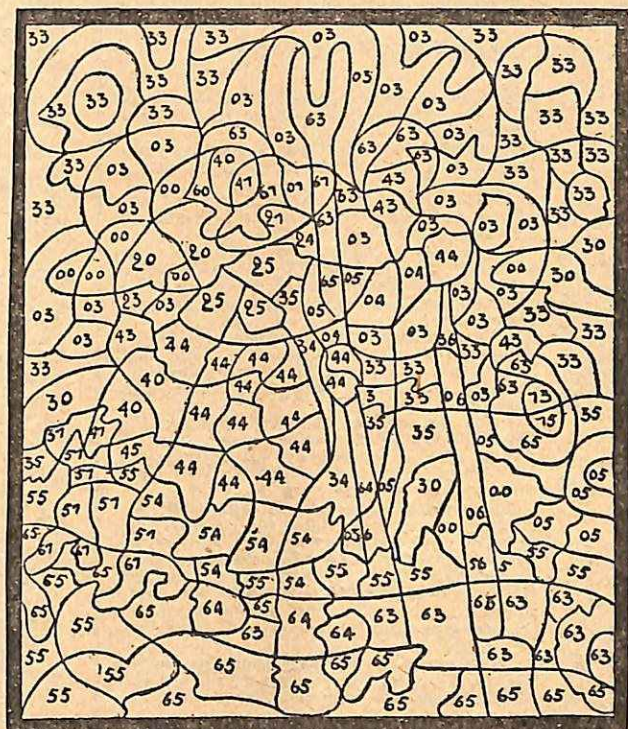
10. Περίφημο τὸ γεφύρι τῆς (γεν.).

Α—Β: Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς στὴν Ἑλλάδα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας δημιουργίας τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΑΓΓ. ΜΟΣΧΟΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτί ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ οδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 Μὲ μαῦρο, 2 μὲ κόκκινο, 3 μὲ μπλέ, 4 μὲ σταχτί, 5 μὲ πράσινο, 6 μὲ κίτρινο. Τὰ μέρη πού ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Ἐπειτα στερεώσατε διαφανὲς χαρτί καὶ χρωματίσατε οδηγούμενοι αὐτὴ τὴ φορά ἀπὸ τὸν δεῦτερο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ.

Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 7 8 = Ποιητής.
1 5 6 7 8 = Νῆσος.
2 3 4 5 2 = Κράτος.
2 6 5 3 = Κράτος.
2 7 8 = Νῆσος.
4 5 3 2 5 = Κράτος.
4 7 3 = Ποταμός.
5 2 3 7 8 = Ὑμνος.
6 2 7 3 = Ἀκρωτήριον.
7 8 8 5 = Ὅρος.
7 3 7 8 = Ζῶον.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Τρίγωνον

***** = Βασιλεύς.
***** = Καλός.
***** = Κουρέλι.
***** = Συνήθεια.
***** = Νῆσος.
***** = Ἀντωνυμία.
***** = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.
Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ἀστὴρ

* * * * * Ὁριζοντίως: Περιφέρειαν τῆς Πελοποννήσου. Καθέτως: Θυγάτριάς. Διαγωνίως: Ὁ Ἀρχηγός μας καὶ πόλις τῆς Ἑλλάδος.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Τετράγωνον

***** = Ἀρώματα.
***** = Νερό.
***** = Δένδρον.
***** = Θεός.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.
ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΥ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Μέγας καὶ Ἅγιος

Στὸν διαγωνισμό τῆς ἱστορίας τὸ θέμα εἶναι «Περὶ Μεγάλου Πέτρου». Κι' ὁ Νίκος ὕστερα ἀπὸ βαθεῖα σκέψιν γράφει θριαμβευτικὰ: «Ὁ Μέγας Πέτρος, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμὸν του ἀνῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς».

Μόλυβδος

Στὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν:

Ὁ καθηγητὴς: Πῶς κάνει Κώστα ὁ παρακείμενος τοῦ mollio;

Ὁ Κώστας δὲν ξέρει. Ὁ Νίκος ἀπὸ πίσω τοῦ σφυρίζει:

— Molivi! Molivi!

Κι' ὁ Κώστας πού δὲν χωνεύει τὴν δημοτικὴ ἀπαντᾷ:

— Μόλυβδος!!

Κατοχύρωςις

Ἡ μαμά: Πάλι τραβάς τὴν οὐρὰ τῆς γάτας παλιόπαιδο; Ἀ! δὲν ὑποφέρεσαι! Ἀπόψε θὰ σ' ἀφήσω νηστεία!

Ὁ μικρὸς: Καὶ τὸ γιατρικὸ μου, μαμά, πού πρέπει νὰ τὸ πάρω μετὰ τὸ φαί;

Ἡ βλακεία

Ὁ Κος Γιώργος μπαίνει ἐξαλλος στὸ ὁδοντιατρεῖο καὶ φωνάζει: «Τὸ δόντι μου, ἄχ τὸ δόντι μου!..»

Ὁ ὁδοντίατρος τὸν ἐξετάζει καὶ ρωτᾷ:

— Ὑποθέτω πὼς πρὶν ἔρθετε ἐδῶ πῆγατε καὶ σὲ κάποιον ἄλλον, ἔ;

— Μάλιστα στὸ διπλανὸ σας φαρμακοποιό.

— Καὶ τί βλακεία σας εἶπε;

— Μοῦ εἶπε νάρθω σὲ σᾶς!

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησης

Διάγγελμα του Αρχηγού διά την γενικήν απογραφήν του πληθυσμού

Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,
Εἰς τὰς 16 Ὀκτωβρίου ἀπεφασίσθη ἐν ἐνεργῇ γενικῇ ἀπογραφῇ τοῦ πληθυσμοῦ, τῶν οικοδομῶν καὶ τῶν ἐμπορευσιμηχανικῶν καταστημάτων.
Τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς ὁλόκληρον τὸ Κράτος πρέπει νὰ συμπληρωθῇ ἀπὸ κάθε ἀτομον καὶ κάθε οἰκογενεῖαν, ὡς καὶ ἀπὸ κάθε ἔμπορον, βιομήχανον, βιοτέχνην ἢ οἰκοτέχνην, τὰ διάφορα δελτία ἀπογραφῆς πού θὰ ἔχουν μοιρασθῇ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, γραφομένων με ἀκριβείαν τῶν ἀπαντησῶν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα αὐτῶν.
Διὰ νὰ ἐνεργῇ τὸ Κράτος τὴν ἀπογραφήν αὐτὴν, διὰ τὴν ὁποῖαν θὰ βαπνηθοῦν μετὰ ἀποδοχὰς, σημαίνει ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς χρησιμώτατα.
Καὶ πράγματι με τὴν ἀπογραφήν θὰ μάθωμεν:
— Πόσοι εἴμεθα ἐν ὅλῳ καὶ πόσοι εἶναι οἱ κάτοικοι εἰς κάθε νομόν, ἐπαρχίαν, δήμον, κοινότητα κλπ., πράγμα ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀσφαλὴ βάσιν τῶν μετῶν πρὸς βελτίωσιν τῆς διοικήσεως, τῆς υγιεινῆς, τῆς συγκοινωνίας, τῆς ἐκπαίδευσως κλπ.
— Τὸν ἀριθμὸν τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἀτόμων πού ἀποτελοῦν κάθε οἰκογένειαν, στοιχεῖα, διαφωτίζοντα τὴν ἡθικὴν, κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας.
— Τὴν σχέσιν ἀριθμοῦ κατοίκων καὶ κατεχομένων δωματίων, ἐνδείξεις χρησίμου τῆς υγιεινῆς ἢ ὄχι διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ.
— Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων, τῶν ὁποίων αἱ μεγάλοι ἀσφαροὶ ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γάμων, ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ κλπ.
— Τὴν καθ' ἑλκιστὸν σύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀπὸ τῶν ὁποίων φαίνεται ἡ δύναμις τῶν παραγωγικῶν ἡλικιῶν, τὸ ἐὰν πλεονάζουν τὰ παιδιά, στοιχεῖον πού ἀποδεικνύει τὴν ἀκμαιοσύνην τῆς φυλῆς, ὡς καὶ τὸ ἐὰν ὑποχωρῇ ἡ θνησιμότης καὶ αὐξάνουν τὰ ἔτη τῆς ζωῆς κλπ.
— Ἐὰν ὁ ἀστικός πληθυσμὸς αὐξάνῃ εἰς βάρος τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, λόγω τῆς ἀστυφιλίας, δηλαδὴ τῆς μετοικήσεως τῶν

κατοίκων ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ μικρῶν κέντρων εἰς τὰ μεγάλα καὶ ἰδίως τὰ βιομηχανικά κέντρα.
— Κατὰ πόσον προοδεύει ἡ μόρφωσις τῶν κατοίκων καὶ ἐλαττώνεται ἡ ἀγραιοσύνη.
— Τὸν βαθμὸν τῆς οἰκογενείας τῶν κατοίκων ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς θρησκείας καὶ γλώσσης.
— Τὴν καθ' ἑλκιστὸν κατάταξιν τῶν κατοίκων, στατιστικὸν δεδομένον τοῦ ὁποῖου ἡ κοινωνικὴ σημασία εἶναι μέγιστη καὶ τὸ ὁποῖον μόνον με τὴν ἀπογραφήν ἐπιτυγχάνεται.
— Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν καταστημάτων κατ' εἶδη καὶ τὸν μηχανικὸν καὶ τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς δυνάμεως κάθε κλάδου.
Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα θὰ μάθωμεν ἀπὸ τὴν ἀπογραφήν. Διὰ τοῦτο πρέπει ὅλοι νὰ ἀπαντήσωμεν με ἀκριβείαν καὶ εὐληκρίαν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα, διότι ὅλα εἶναι χρήσιμα καὶ κανένα δὲν εἶναι περιττόν.
Δηλοῦται καθαρὰ ὅτι αἱ πληροφωρίαι πού ζητοῦνται ἀπὸ κάθε κάτοικον με τὴν ἀπογραφήν συγκεντρώνονται μόνον διὰ στατιστικούς σκοπούς καὶ ὄχι διὰ στρατολογίαν ἢ φορολογίαν. Οἱ πίνακες πού θὰ γίνων ἀπὸ τὴν στατιστικὴν ὑπηρεσίαν θὰ δίδουν μόνον ἀριθμούς, χωρὶς ὀνόματα, ἀριθμούς πού εἶναι χρήσιμοι διὰ τὴν μελέτην τῆς προόδου τοῦ τόπου μας.
Ἡ ἀπογραφή θὰ μᾶς δώσῃ διὰ μέσου τῶν ἐξηρῶν ἀριθμῶν τῆς στατιστικῆς τὸν ἐπιδημικὸν παλμὸν τῆς ζωτικότητος τῶν Ἑθνῶν.
Διὰ νὰ φέρῃ ὅμως τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἡ ἀπογραφή πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ.
Πρὸς τοῦτο καλὸν τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν νὰ συντρέξῃ τῶς ἀπογραφῆς καὶ νὰ συνεργασθῇ με τὸ Κράτος, ὅπως ἀρμόζει εἰς πολιτισμένον καὶ πεπαιγμένον λαόν, συμπληρώνων με ἀκριβείαν καὶ προθυμίαν τὰ δελτία ὥστε ἡ ἀπογραφή τὴν φερὰν αὐτὴν νὰ ἐπιτύχῃ ἀπολύτως.
Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἑθνικοῦ Κυβερνήτου ἀπεστάλη πρὸς τὴν Ἀεροπορικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν (Ἐταίριαν Τεχνικῶν καὶ Ἀεροπορικῶν Ἐκμεταλλεύσεων) ἡ κάτωθι ἐπιστολή:
«Φίλοι Κύριοι,
Ἐλαθὼν γινώσκω τὴν εὐγενοῦς συμμετοχῆς σας εἰς τοὺς ἀνάσας κυπέλλους τῆς «Βραδυνῆς» ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς μας Ἀεροπορίας καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας δι' ἀεροπλάνου σας, τὸ ὁποῖον ἐρίψατε τοὺς κληρούς εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας ποδοσφαιριστάς.
Σὰς βεβαίω δι' ἡ πράξις αὐτὴ με συνεκίνησεν ἰδιαίτερος, διότι εἰς τὴν ὥραιαν προσπάθειαν τῆς ἀθλουμένης νεότητος διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας προσελθοῦσα ἡ σχολὴ σας ἀρωγός, ἐπέδειξε τὸ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον τῆς διὰ τὴν ἀθλητικὴν κίνησιν τῆς χώρας μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκριβὴ ἢ ἐνὶ ἀντιλήψει περὶ τῆς ὅλης ἐπιδωκομένης διὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἑθνικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν μας, διὰ τὰ παιδιά τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, τὰ ὁποῖα μετ' ὅλης τῆς πατρικῆς μας στοργῆς περιβάλλομεν πάντες.
Ἐκφράζων ὁδὸν τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν εὐγενῆ σας αὐτὴν πράξιν, σὰς συγχαίρω θερμῶς.
Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν.
Ἰωάννης Μεταξάς»

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΕΙΣ ΤΑ «ΟΛΥΜΠΙΑ»

Τὴν 7ην μ. μ. τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπιτροπὸς κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ὁμιλήσας ἐνώπιον πολυπληθοῦς συγκεντρώσεως Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγισ-

σῆς Κυριακῆς καὶ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐτελέσθη δοξολογία χοροστατούντος τοῦ Ἀγίου Δράμας Βασιλείου. Παρέστησαν κατ' αὐτὴν ἡ Α. Ε. ὁ Ἑθνὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξάς, οἱ ὑπουργοὶ τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων κ. κ. Παπαδόπουλος, Παπαθεοδώρου καὶ Οἰκονομάκος, ὁ ὑφυπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Κ. Μανιάδης, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Τζιφός, ὁ ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Πολιτικῷ Γραφεῖῳ κ. Μπουμπουλίτης, ἀνώτατοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι αξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ — ὅλων τῶν ὁπλῶν — τοῦ ναυτικοῦ, τῆς ἀεροπορίας καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν Ἀρχῶν. Ἐπίσης ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Ν. Κανελλόπουλος μετ' ὅλης ἑπαιθείας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν., οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, οἱ Διοικηταὶ τῶν Δ.Α.Σ. καὶ τῶν Ταγμάτων Ἑργασίας μετ' ὅλης ἑπαιθείας τῶν κατ' ἑπὶ τελευτῶν Ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης.
Ποῦ τοῦ Ναοῦ τμήματα ὄλων τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἀπέδωσαν τιμὰς με ἐπὶ κεφαλῇς τοὺς σηματοφόρους καὶ τὰς μουσικὰς τῆς Ὀργανώσεως.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ

Τὴν 11ην π. μ. ἅπαντα τὰ τμήματα καὶ ὅλοι οἱ ἀντιπροσωπεῖαι αἱ παρευρεθείσαι εἰς τὴν δοξολογίαν παρετάχθησαν πρὸ τοῦ Μνημεῖου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, ὅπου ἐν σμῆνι ἀλλὰ καὶ ἐπιδημικῶς τελετῇ, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησαν χιλιάδες Ἀθηναῖον, κατετέθη στέφανος ἐκ μέρους τῆς Γενικῆς Ἐπιτελείας Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν. Εἰς τὴν τελετὴν παρευρέθησαν ἀντιπροσωπεῖαι — ἀξιωματικοὶ — ὄλων τῶν ὁπλῶν, ἑρῶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος.
Μετὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν ἅπαντα τὰ τμήματα με ἐπὶ κεφαλῇς τὰς μουσικὰς τῶν — ἐν αἷς καὶ ἡ μεγάλη μουσικὴ τῶν Φαλαγγιστῶν Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἐθλέων Πρωτευούσης — παρήλασαν πρὸ τοῦ Μνημεῖου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ ἀκολούθως διὰ τῆς πλατείας Συντάγματος τῆς ὁδοῦ Σταδίου, τῆς ὁδοῦ Κοραῆ, τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Λεωφόρου Ἀμαλίας καὶ τῆς ὁδοῦ ὁποῖον τοῦ Ζαπτείου μέχρι τοῦ ἀγάλματος τοῦ δισκοβόλου.

ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ

Τὴν ἰδίαν ὥραν τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ἔγιναν ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ὁπὸ ἀντιπροσωπειῶν τῶν σχηματισμῶν Δ.Α.Σ. καὶ Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης καταθέσεις στεφάνων εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀφανοῦς Ναυτοῦ, εἰς τὸ Ἡρώων τῶν πεόντων ἀεροπόρων, εἰς τὸ Ἡρώων τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, εἰς τὴν Ἀναθηματικὴν Στῆλην τῶν πεόντων ἐν πολέμοις φοιτητῶν, εἰς τὰ Ἡρώα τῶν Μονάδων τῆς Φρουρᾶς Ἀθηνῶν καὶ εἰς ὅλα τὰ Μνημεῖα πεόντων τῶν προστελῶν, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς Περιφέρειας Πρωτευούσης.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΩΝΑΣ

Ἐξ ἄλλου ἐπεσκέφθησαν τοὺς ἐν Ἀθήναις σχηματισμοὺς τοῦ στρατοῦ ἀντιπροσωπεῖαι Φαλαγγιτῶν, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἐνθουσιωδῶς δεκταὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ τοὺς ἀξιωματικούς. Παντοῦ προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά εἰς τοὺς Φαλαγγίτας.
Τὴν νύκτα ὅλα τὰ κτίρια τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα ἔσαν σηματοδότηστα ἀπὸ τοῦ Σαββάτου, ἐφωταγωγήθησαν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΝ

Ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀττικοβοιωτιαν οἱ κατὰ τόπους σχηματισμοὶ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐξώρτασαν μεγαλοπρεπῶς τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. «Ἡμέραν τῶν Ἑθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Εἰς ὅλας τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία ἐφάλθησαν δοξολογίαι καὶ κατετέθησαν στεφάνοι εἰς τὰ Μνημεῖα τῶν πεόντων εἰς τοὺς πολέμους. Ἐπίσης ἔγιναν συγκεντρώσεις, ὁμιλίαι καὶ παρελάσεις, μία δὲ ἀντιπροσωπεῖα ἐκ 200 Φαλαγγιτῶν κατέβησε στέφανον ἀπὸ λουλούδια τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸν τάφον τοῦ Στρατηλάτου Κωνσταντίνου.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν πρωΐαν τῆς παρελθοῦ-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησης

ΠΛΕΚΤΑ ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἤρchiσαν αἱ κατὰ Σάββατον συγκεντρώσεις τῶν μελῶν τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.
Ἡ πρώτη ταύτη συγκέντρωσις συνέπεσε μετ' ὅσον προεορτασμὸν τῆς Ἡμέρας τῶν Ἑθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀπὸ τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἥτο δὲ πανηγυρικὴ καὶ ἐπισημὴ διὰ κάθε Σχηματισμὸν τῆς Ὀργανώσεως, διὰ κάθε Ὑποτομέα.
Παντοῦ ἔγιναν ὁμιλίαι σχετικαὶ μετ' ἡστορίαν, τὴν ὁδὸν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐνόπλων τοῦ Ἑθνους δυνάμεων, μετ' ὅσον προορισμὸν τῶν καὶ τὴν σημερινήν, χάρις εἰς τὴν Ἑθνικὴν Κυβέρνησιν τῆς 4ης Αὐγούστου, τεραστίαν δυνάμιν τῶν.
Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὅσαι Φαλαγγίτισσαι ἔχουν ἔτοιμα πλεκτά τὰ προσέφεραν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς Ὀργανώσεως τῶν ἱερῶν σταλόντων εἰς τοὺς στρατιώτας τῶν συνόρων. Τὰ ἄλλα δῶρα, βιβλία, ταϊγάρια, γλῦκα κλπ., πού ἔχουν προσφερθῇ ἀπὸ ἄλλα παιδιά τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγίτας, Φαλαγγιστάς, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας, εἰς τὸν σταλόντων εἰς τοὺς φρουρούς τῶν συνόρων.

Ἐξ ἄλλου ἀνεχώρησαν διὰ τὰς φρουρὰς τῶν συνόρων ἀποστολαὶ Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Πρωτευούσης, Δ.Α.Σ. καὶ Ταγμ. Ἑργασίας, αἱ ὁποῖαι θὰ φέρουν τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν εἰς τοὺς ἐντεταλμένους τὴν φρουρὴν τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξύ ἄλλαι ἀντιπροσωπεῖαι θὰ ἐπισκεφθῶν καὶ φρουρὰν καὶ κάθε μονάδα τοῦ Στρατοῦ τοῦ Στoλoυ καὶ τῆς Ἀεροπορίας διὰ νὰ φέρουν ἐπίσης τὸν ἰδίον χαιρετισμὸν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ νὰ ἐκδηλώσων τὸν ἰδίον θαυμασμὸν τῶν μελῶν τῆς πρὸς τὰς ἐνόπλους τῆς χώρας δυνάμεις.

ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τῆς προχθεσινῆς Δευτέρας προβάλλεται εἰς τὸ «Σινεάκ» μίᾳ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ταινία τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐμφανίζονται οἱ χιλιότραγον ἡμιθέες μαγευτικῶς καλλόνες τῆς Κερκύρας. Ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν δοκιμασίαν προβολῆς τῆς ταινίας ἐκφράζονται ἐνθουσιωδῶς δι' αὐτήν. Πρόκειται πράγματι περὶ μοναδικῆς εἰς τὸ εἶδος τῆς ταινίας.

ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ»

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις Νεολαίας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ εορτασμοῦ τῆς Ἡμέρας τῶν Ἑθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἐφιλοτέχνησεν ὡραίᾳ ἐγχρώμους εἰκόνας, παριστάσας τὸν σύνδεσμον τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας μετὰ τὰς ἡρωϊκὰς Ἑλληνικὰς Ἐνοπλῶν Δυνάμεις. Αἱ εἰκόνας ἐτοιχοκλήθησαν εἰς τὰς δημόσιαις ταστήματα καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς Πρωτευούσης.

Αἱ ἐγγράφαι εἰς τὰ Νυκτερινὰ Γυμνάσια τῆς Ε.Ο.Ν. Παλαιοῦ καὶ Νέου Τύπου Ἀρρένων καὶ Θηλέων θὰ συνεχισθῶν μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνός. Διὰ τὰ Γυμνάσια τοῦ παλαιοῦ τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Μετῶνας τοῦ Ἀγριολοῦ, διὰ τὰ τοῦ νέου τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34. Διὰ τὰ νυκτερινὰ μαθήματα ξένων γλωσσῶν, δακτυλογραφίας, στενογραφίας καὶ λογιιστικῶν αἱ ἐγγράφαι θὰ συνεχισθῶν ἐπίσης μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνός εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34.

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Π. Δ. Θ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Πρὸς τὴν Περιφ. Διοικήτριαν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολή ἐκ μέρους τῶν γονέων Φαλαγγιστῶν τοῦ Πειραιῶς:
«Ἐκ μέρους γονέων τῶν ἐπανακαμφσῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου Ζούμπερι Φαλαγγιστῶν τοῦ Πειραιῶς ὑποβάλλομεν θερμὰς εὐχαριστίας καὶ εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον καὶ στοργικὴν φροντίδα ὅμων ὑπὲρ τῶν παιδιῶν μας, διὰ τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ μόρφωσιν τῶν καὶ διὰ τὰ ἐπιδεικνύμενα αἰσθηματικά τὰν στρατοδραγῶν καὶ βιβλιοφιλίαν, αἱ ὁποῖαι ἀνεδεικνύσαν ἀξίαν τοῦ προορισμοῦ τῶν καὶ τῶν θεσῶν εἰς τὰς ὁποῖας ἐτάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.
Ἡ εἰς τὸ Ζούμπερι παραμονὴ τῶν παιδιῶν μας παραμένει σὲ ὅλα ἀληθινότην»

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Εἰς τὸ πεδίον ἀσκήσεως τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, παρὰ τὸ Πανελλήνιον Σκοπευτικὸν Κέντρον τῆς Ὀργανώσεως, καὶ παρουσιαὶ ὄλων τῶν Διοικητῶν Σχηματισμῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης ἔγιναν ὑποδειγματικαὶ ἀσκήσεις Φαλαγγιτῶν εἰς διάφορα συνεργεῖα, ἥτοι: προσανατολισμοῦ, ἐκτιμήσεως ἀποστάσεων, πηξέως σκηνῶν, χρησιμοποίησεως προσωπίδος κατὰ τὰς ἀσφύειογῶν, ὀνοματολογίας ἐδάφους, πρώτων βοηθειῶν, ἔργων ἐκστρατείας, σηματοδοσίας κ.λπ.
Αἱ ἀσκήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ συνεχισθῶν πλέον δις καὶ ἑξοδόμῃ καὶ κατὰ Τάγμα, βασιεῖ τῆς ἐπιδείξεως πού ἔγινεν, ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΣ

Κατ' αὐτὰς λήγουν τὰ μαθήματα τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης εἰς τὰ μέσα συνδέσμου καὶ διαβιβάσεως (ραδιοτηλεγραφία, τηλεφωνία, ὀπτικός τηλεγραφός). Ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου θὰ γίνων αἱ ἐξετάσεις τῶν ἐκπαιδευθέντων διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν πτυχίων. Ἐν συνεχείᾳ θ' ἀρχίσουν ἴδια μαθήματα διὰ δευτέραν σειρὰν Φαλαγγιτῶν.

ΟΙ Α' ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Τὴν προπαραλθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Πανελλήνιον Γυμναστήριον ἐτελέσθησαν οἱ α' ἐσωτερικοὶ ἀγῶνες τοῦ βου τάγματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Ἀθηνῶν.
Μετὰ τὴν μεγαλειώδη παρελάσιν ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀγωνισμάτων, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:
Δρόμος 50 μ. Σκαπανέων β' κατηγορίας.— 1) Λαβδωτῆς Κ. 8' 4) 10.
Δρόμος 80 μ. Σκαπανέων α' κατηγορίας.— 1) Παπαγεωργίου Υ. 11' 9) 10.
Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Ναυπλιώτης Ν. 12 2) 10, 2) Πρέκος (ἐκτὸς συναγωνισμοῦ) 12 4) 10.
Δρόμος 400 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Φραγκιαδάκης Ν. 60' 2) 10.
Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιτῶν.— 1) Φραγκιαδάκης Ν. 2' 26' 8) 10.
Σφαίροβολος.— 1) Γιαννακούλοπουλος Ἀλ. 13.80 μ.
«Ἄλμα εἰς μῆκος.— 1) Ναυπλιώτης καὶ Δρακινός 5.50 μ. Ὁ Παναλιόσκος (ἐκτὸς συναγωνισμοῦ) 6.10 μ.
Σκυταλοδρομία 4x50 Σκαπανέων.— 1) Ιος Λόχος 31 2) 10, 2ος Ιος Λόχος 31 5) 10.
Σκυταλοδρομία 4x100 Φαλαγγιτῶν.— 1) Ιος Λόχος 54' 4) 10, 2) Ιος Λόχος 56' 2) 10.

Ἀπὸ τὸν εορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.—Κατόπιν έγκριτικής άδειας του Υπουργείου Οργανισμών και Εθνικής Παιδείας, θ' άρχισή λειτουργούν εντός του μεγάρου της Στέγης Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης νυκτερινόν Γυμνάσιον άρρένων νέου τύπου, οστινος α' μ'ν α', β', γ' και δ' τάξεις θέλουν λειτουργήσai από του σχολικού έτους 1940-41, α'ι δε λοιπά δύο ανά μία καθ' έκαστον τών έφ'εξής σχολικών ετών μέχρις ολοκληρώσεώς του. Ε'ις τ'ο σχολείον τουτ'ο δε φοιτάσι μόνον ο'ι εργαζόμενοι Φαλαγγίται.

Ε'ξ άλλου, από του τρέχοντος μηνός θα άρχισουν λειτουργούντα τέσσαρα σχολεία αναπαράστατων ε'ις τους συνοικισμούς Βαρβαρίων, Καλαμαριάς, Χαριλάου και Αγίας Φωτεινής. Ε'ις τ'α ανωτέρω σχολεία αναπαράστατων θα φοιτούν μαθηταί έχοντες ηλικίαν άνω των δέκα ετών και ε'φ' όσον αποδεχόμενοις εργαζόμενοις ημερησίως προς συντηρήσιν των.

Επίσης από της 1ης 'Οκτωβρίου ήρχισεν ή λειτουργία των τ'άξεων γυμνασιακής εργαζομένων άνδρών και γυναικών εν τ'ο κλειστό γυμναστηρίω της Στέγης Φαλαγγίτου. Τέλος από της 'Οκτωβρίου ήρχισαν τ'α νυκτερινά τμήματα της Στέγης Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης. Θ'α λειτουργήσουν τμήματα αγγλικών, γαλλικών, γερμανικών, σχεδιαγραφίας, στενογραφίας και λογιστικών. Τών λογιστικών θα είναι δύο τμήματα, διά τους φοιτησάντας κατά τ'ο παρελθόν έτος και δι' αρχαρίους. Γίνονται δεκτοί μαθηταί άμφότερων τών φύλων. Πληροφορίαί και έγγραφαί ε'ις τ'α γραφεία της Στέγης.

ΦΛΩΡΙΝΑ.—Ε'ις τήν έδραν της 163ης Φάλαγγος Θηλέων Φλωρίνης έσημειώθη ζωηρά κίνησις.

Ε'ις συγκέντρωσιν τών Φαλαγγιτών μας εν τη Λαση ενέγνετο διδασκαλία επερί του τρόπου παρουσιάσεως υπό βαθμοφόρου του στρατοπέδου, ώς και άνάγνωσις διαφόρων διαταγών. Τ'α μέλη άκολούθως έψαλαν πατριωτικά άσματα.

—'Ο συναγωνιστής Κυβερνητικός 'Επίτροπος κατά την διέλευσιν του εκ της πόλεως μας ενέγνετο ένθουσιωδώς δεκτός παρά τών Φαλαγγιτιστών μας, προς τ'ας όποιαις και ώμίλησεν ε'ις τήν σ'ίθουσιν του 'Ολοκληρώσεως. Ε'ξώθεν της εισόδου ομάδες Φαλαγγιτιστών και Φαλαγγιτών είχαν παραταχθή προς άπ'όδοσιν τιμών. Τήν όμίλιαν παρηκολούθησεν ό στρατηγός, ό Γενικός 'Επ'όπτης, α'ι 'Αρχαί Φλωρίνης, τ'ο έπιτελείον της Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων, άπαναι α'ι Φαλαγγίτισσαι και α'ι Σκαπανίσσαι ως και πλήθος κόσμου. Τών συναγωνιστήν Κυβερνητικών 'Επιτροπών όμιλούντα διέκοπτον ζωηρά χειροκροτήματα και τ'ο πέρας της έμνευσιμένης αυτού όμίλιας εκάλυσαν ζητωκραυγαί υπέρ της Α. Μ. του Βασιλέως και του 'Εθνικού ήμών Κυβερνήτου.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ.—Υπό τών 'Υ(π)σων Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων και Θηλέων Καστοριάς εκυκλοφόρησεν ή κάτωθι μεστή νοημάτων προκήρυξις: «'Η 'Εθνική 'Οργάνωσις Νεολαίας της 'Ελλάδος και 'Ιδιαίτερος της Καστοριάς μετά ζωηρού ενδιαφέροντος παρακολουθεί τήν εξέλιξιν του σημερινού πολέμου, θέτουσα ως κύριον σκοπόν της τήν τιμήν και τήν άκεραιότητα της μητρος 'Ελλάδος.

Επιθυμούσα να αποδείξη και έμπράκτως τήν άλληλεγγύην και τήν άγάπην προς τους φρουρούς τών συνόρων μας, οτινες με τ'ο όπλον ανά χείρας άγρυπνούν διά τήν έλευθερίαν μας, άπεφάσισεν όπως έλθ' άρωγός ε'ις αυτούς διά της παροχής τσιγαρών και άλλων ειδών.

Πρός τόν σκοπόν τουτόν συνεστήθη 'Επιτροπή, ήτις θα διέλθ'η εκ της οικίας σας προς λήψιν χρηματικού ποσού.

Ε'ιναι γνωστή, φίλε Κύριε, ή προθυμία σας όσάκις καλείσθε να ενισχύσ'ετε σκοπούς κοινής ώφελείας. 'Ο σκοπός όμως δι' όν τήν φοράν ταύτην ζητείται ή οικονομική ήμών προσφορά είναι ύψιστης σημασίας, όστι απλόστα προέκειται να δείξουν τήν άγάπην και τ'ο ένδιαφέρον σας ε'ις τούς στρατιώτας μας, οτινες εν δεδωμένην στιγμήν θα προσπίπτουν όχι μόνον τήν τιμήν της Πατρίδος μας, αλλά και τήν ίδιήν σας και όλων μας.

Επιβάλλεται λοιπόν να δείξετε γενναιοδω-

Κινήσις Περιφερειακών Διοικήσεων

ρίαν και άνωτερότητα άνάλογον τών περιστάσεων.

Η προσφορά έκάστου θα δημοσιευθή ε'ις τήν έφημερίδα «Καστοριανή Ζωή».

Η 'Εθνική 'Οργάνωσις Νεολαίας Καστοριάς σ'ας ευχαριστεί θερμώς εκ τών προτέρων.

Πιστεύομεν ότι τ'ο κοινόν μας θα έκδηλώσ'η ένθερμον τόν ζήλον του διά τόν έθνικόν σκοπόν, δι' όν καλείται.

ΣΕΡΡΑΙ.—'Ο Γενικός 'Επ'όπτης της Ε.Ο. Ν. νομού Σερρών, πληροφορηθείς εξ αναφοράς της Α. ΧΧVΙ Περιφ. Διοικήσεως ότι ό έν Νιγρίτη κατοικών Φαλαγγίτης 'Ι. Καλφ'οπουλος, προσφερθείς ως αιματοδότης, έσωσεν εκ βεβαίον θανάτου τόν βορέας άσθενήσαντα τ'εως ειρηνοδόκην Νιγρίτης εξέδωκε τήν κάτωθι ήμερησίαν διαταγήν:

«'Ασθενήσαντος βαρέως του τ'εως Ειρηνόδικου Νιγρίτης και μη υπάρχοντος κατά τήν γνώμην τών θεραπόντων Ιατρών ετέρου μέσου προς διάσασιν του πλ'ην του της μεταγωγίσεως αίματος, ό Φαλαγγίτης Καλφ'οπουλος 'Ι. της 'Υποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων Βισαλτίας, εύχριστός προσφερθείς, έδωκε 425 γραμμάρια εκ του αίματος του, σώσας αυτόν εν λόγω τ'εως ειρηνοδόκην εκ βεβαίον θανάτου. 'Επαίνων τήν ώραιαν ταύτην πράξιν τού Φαλαγγίτου Καλφ'οπουλου 'Ι., πράξιν ή οποία τιμά και αυτόν και τήν όργάνωσιν ή ε'ις τήν όποιαν άνήκει, έντέλειον όπως ή παρούσα μου, μερίμνη τών οικείων Περιφ. Διοικήσεων 'Αρρένων και Θηλέων, κοινοποιήβ'η ε'ις άπαντας τούς Σχηματισμούς της Γεν. 'Επ'οπτείας Ε.Ο.Ν. Σερρών και άναγνωσθή κατά τ'ας σχετικές συγκεντρώσεις άπάντων τών τμημάτων τους».

ΔΡΑΜΑ.—'Ο συναγωνιστής Κυβερνητικός 'Επίτροπος Ε.Ο.Ν. 'Ελλάδος κ. 'Αλέξανδρος Κανελλόπουλος, συνοδευόμενος υπό του 'Επιθεωρητού της 'Επιθεωρήσεως κ. Γρηγόριδου, κατά διέλευσιν του εκ της πόλεως μας, έπεθεώρησε τ'α Γραφεία της έδρας της Περιφ. Διοικήσεως, τ'α 'Υποδιοικήσεως Δράμας μετά φιλαρμονικής, παραταχθέν ε'ις τήν διασταύρωσιν τών όδων Δράμας—Καβάλλας, απέδωκε τιμές.

Υπό της Περιφερειακής Διοικήσεως παρετέθη γεύμα ε'ις τόν κ. Κυβερνητικών 'Επιτροπών και τήν συνοδείαν του ε'ις τ'ο έστιατόριον «Γαλλία».

—'Ο συναγωνιστής Κυβερνητικός 'Επίτροπος μετέβ'η ε'ις τ'α Γραφεία της Περιφ. Διοικήσεως 'Αρρένων Δράμας, ένθα ό Περιφερειακός Διοικητής παρουσίασεν ε'ις αυτόν τούς 'Επιτελείς και Διευθυντάς Γραφείων και Διευθύνσεων της Περιφερειακής Διοικήσεως και της 'Υποδιοικήσεως Δράμας.

Ακολούθως ό Κυβερνητικός 'Επίτροπος συνειργάσθη μετά του κ. Γενικού 'Επ'όπτου Νομάρχου Δράμας κ. Κ. Δήμα, του Περιφερειακού Διοικητού και του Διοικητού της 'Υποδιοικήσεως Δράμας.

—'Ο κ. Κυβερνητικός 'Επίτροπος κατέθεσε στέφανον ε'ις τόν άνδριάντα του Μακεδονομάχου. Παρατεταμένα τμήματα Φαλαγγιτών απέδωκαν τιμές.

Τ'ο έσπέρας άπαντες ο'ι Διευθυνταί Γραφείων και Διευθύνσεων της Περιφερειακής Διοικήσεως και 'Υποδιοικήσεως Δράμας συνεκεντρώθησαν ε'ις τ'ο Δημαρχιακόν Μέγαρον, ένθα ό Κυβερνητικός 'Επίτροπος Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κανελλόπουλος ώμίλησε π'ος αυτούς περί του ρόλου ένός έκάστου τούτων εν τη Ε.Ο.Ν. και του σκοπού δν αύτή επιδιώκει.

Μετά τ'ο πέρας του λόγου του και εν μέσω ένθουσιωδών εκδηλώσεων ό Κυβερνητικός 'Επίτροπος Ε.Ο.Ν., συνοδευόμενος υπό του 'Επιθεωρητού της 'Επιθεωρήσεως, άνεχώρησε διά Καβάλλαν προκειμένου να μεταβ'η ε'ις τ'ο έν Καλλιράχη της Θάσου Στρατόπεδον Ε. Ο. Ν.

ΚΗΦΙΣΟΣ.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.—'Ο κ. Γενικός 'Επ'όπτης της Ε.Ο.Ν. έκάλεσε προς σύσκεψιν άπαντα τ'α μέλη του 'Επιτελείου της Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων και Θηλέων και ώμίλησε προς αυτά γενικάς περί του τρόπου εργασίας τών διαφόρων γραφείων με τήν ένάρξιν της έντατικής εργασίας καθ' όλην τήν χειμερινήν περίοδον.

—Τ'α στρατευόντα μέλη της Ε.Ο.Ν. άμα τ'η λήψει τών άποσταλέντων μικρών δώρων υπό της Ε.Ο.Ν. άπηύθυναν προς τ'ας Περιφ. Διοικήσεις 'Αρρένων και Θηλέων εύχαριστήριους επιστολάς. Παραθέτομεν τ'ο κείμενον μιάς εξ αυτών.

«'Ο ύπογεγραμμένος Στρατιώτης Τ. Κ. αίσθάνομαι τήν άνάγκην να εύχαριστήσω τήν Περιφ. Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. Θηλέων 'Ιωαννίνων γιά τ'α δώρα τ'α όποια έλαβα και διά τών όποιων τ'ονώνεται τ'ο ήθικόν τών στρατευομένων μελών της Ε.Ο.Ν.

Μετά σεβασμού

—'Ο στρατιώτης Τ. Κ.»

—'Η Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μετσόβου, κατόπιν σχετικών διαταγών της Περιφ. Διοικήσεως, συνέλεξε και απέστειλεν ε'ις τήν Περ. Διοίκησιν άρκτην ποσότητα χαμομηλίου, τ'ο όποιον έπωλήθη ε'ις τ'α έντασια φαρμακεία. Τ'ο ποσόν κατετέθη ε'ις τήν Νομαρχιακήν 'Επιτροπήν.

ΠΡΕΒΕΖΑ.—'Η Περιφερειακή Διοικητρια Πρεβέζης έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Θηλέων Σμυρτούλας, Μιχαλιτσιού, Φλαμπουρών, Νέας Σαμψούτης, Λούρου, Κερασσίδου, Στεφάνης, Φιλιπιάδος και Θεσπρωτικού.

—'Η Περ. Διοικητρια έμνευσε άπολυτός εύχαριστήριον εκ της έπιθεωρήσεως, παντού δέ έγένετο άντικείμενον θερμών εκδηλώσεων εκ μέρους τών Φαλαγγιτιστών και Σκαπανιστών, α'ιτινες εξέδηλωσαν τόν ένθουσιωδόν τών διά ζωηρών ζητωκραυγών υπέρ της Α. Μ. του Βασιλέως, του 'Αρχηγού και της Ε. Ο. Ν.

ΛΑΜΙΑ.—'Ο κ. Γενικός 'Επ'όπτης Ε.Ο.Ν., συνοδευόμενος υπό του νέου Περιφ. Διοικητού κ. Λύτρα, του 'Υποδιοικητού και της Διοικητριας Θηλέων, έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Λοκρίδος και ένόνισε τήν άνάγκην της έντατικής εργασίας κατά τήν άρχομένην περίοδον.

Κατά τήν παρελθούσαν έβδομάδα τήν έδραν της Περιφ. Διοικήσεως έπισκέφθη ό 'Επιθεωρητής Ε.Ο.Ν. συναγωνιστής Χαϊνάς Γ. προς μελέτην και επίλυσιν διαφόρων ζητημάτων της Ε.Ο.Ν.

—'Η άθλητική όμάς έλαβε μέρος ε'ις τούς αγώνας 'Ελευσίων και επ'αυτών τήν πρώτην βαθμολογίαν. Κατά τήν επ'αυτών της έτυχεν ύποδοχής ε'ις τόν Σιδερόδρομικόν σταθμόν υπό της Φάλαγγος με επί κεφαλής τ'ο Μουσικόν Τμήμα της Ε.Ο.Ν. Τήν έσπέραν έγινε παρέλασις και δέξιασις τών άθλητών ε'ις τ'α Γραφεία της Ε.Ο.Ν. υπό του συναγωνιστού κ. Γενικού 'Επ'όπτου, όστις συνεχάρη τούς νικητάς. 'Η πόλις προς τιμήν τών νικητών έφωταγώγη.

—'Ο Περιφ. Διοικητής μετά τών 'Υποδιοικητού έπεθεώρησε τούς Σχηματισμούς Στυλίδος, Ράχων και Πελαγονίας.

Επίσης έπεθεώρησε τήν 'Υποδιοίκησιν Δομοκού και τ'ας Τετραρχίας 'Ομβρικής και Μελαίας. Ε'ις τ'α διάφορα Τμήματα έγιναν διάφοροι όμιλιαί και συγκεντρώσεις με θέματα εκ της ύγεινης, της παθητικής άεραμύνης, της πολιτικής διαφωτίσεως και της έθνικής άγωγής.

ΝΑΥΠΑΙΟΝ.—Τόν παρελθόντα μήνα εξεργάγη πυρκαϊά ε'ις θαμνώδη έκτασιν περί τ'ας Μονάς Αγίας Τριάδος και 'Αγίου Ματρώνη της νήσου 'Υδρας, εκ της όποιας εκινδύνεον σοβαρώς τ'οσόν σ'ι ως άνω Μοναί όσον και τ'ο ε'ις μικράν άπόστασιν κείμενον πευκοδάσος.

Πρώτοι και χωρίς να παροτρυνθούν όπωσδήποτε υπό του Διοικητού του 'Υποτομέως 'Υδρας έόπευσαν ε'ις τόν τόπον της πυρκαϊάς ο'ι Φαλαγγίται. Παρά τόν καυστικόν μεσημερινόν ήλιον, παρά τ'ας άνωμολίας του εδάφους και παρά τήν έλλειψιν καταλλήλων όργάνων (σκαπανών κλπ.), ο'ι Φαλαγγίται επέδειξαν άξιοθαύμαστον και ζήλητην δραστή-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσις Περιφερειακών Διοικήσεων

ριότητα ε'ις τ'ο επικίνδυνον και δύσκολον τουτό έργον.

Με κλάρες, τίς όποιες απέκοψαν από τ'α πεύκα του έγγύς δάσους, ήγωνίσθησαν υπερανθρώπως διά τόν έντοπισμόν και τήν κατάσβεσιν της πυρκαϊάς. 'Η τρίωρος προσπάθειά των έστέφθη υπό έπιτυχίας, κατωρθώθη δέ τελικώς ή κατάσβεσις του πυρός και ούτω δέν έθίγησαν α'ι Μοναί και ούδεν π'εϋκον εκ του δάσους έπαθε τι.

Α'ι τοπικάί άρχαί εξετίμησαν δεόντως τ'ο έργον τουτό τών Φαλαγγιτών. Συγκινητικό ήτύρηξε τ'ο γεγονός ότι παρ' όλον ότι και τ'α ένδύματα και τ'α ύποδήματα τών Φαλαγγιτών κατεστράφησαν, ούτοι ούδεμίαν εξέφρασαν έπιθυμίαν άποζημιώσεως τών άλλ' άντιθέτως ή πρότασις της 'Ασυν. 'Αρχής 'Υδρας περί ύλικής άποζημιώσεως των προεκάλεσε μεταξύ αυτών ζωηράς και έντόνους διαμαρτυρίας.

Διά πολλοστήν ούτω φοράν ο'ι Φαλαγγίται απέδειξαν αδιάφυστα πόσον α'ι άρχαί της α'υτοθυσίας και άλληλεγγύης έχουν ριζώδη βαθύτητα ε'ις αυτούς.

—'Ο κ. Νομάρχης 'Αργολιδοκορινθίας, ως Γεν. 'Επ'όπτης Ε.Ο.Ν., απέμνευσε κατόπιν τών ανωτέρω έπ'α'ινον προς τόν Σχηματισμόν 'Υδρας διά τήν άξιοσημείωτον ταύτην πράξιν τών Φαλαγγιτών του, τήν έμνευμένην από τήν άμιλλαν προς πάν ό,τι άφορά τ'ο εύγενές και ύψηλόν.

ΧΑΝΙΑ.—'Από ήμερών ήρχισεν ή πρακτική έκπαίδευσις τών μονάδων της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μουρνιών και Σούδας.

Φαλαγγίτισσαι και Σκαπανίσσαι ήσαν συγκεντρωμένες κάτω από τ'α πλατάνια της Αγίας Βαρβάρας, όπου ό συναγωνιστής Χατζηνιωργάκης, συνεργάτης της Κεντρικής Διοικήσεως και άπεσταλέμενος διά τήν παρακολούθησιν τών Β' 'Αθλητικών Αγώνων, ή Διοικητρια της 250ης Φάλαγγος Περιχώρων, μία Τετραρχία και δέκα Λοχίτιδες άνέλαβον τήν εκπαίδευσιν τών μικρών συναγωνιστριών των. 'Ηταν ένα από τ'α ώραιότερα και μάλλον άποτελεσματικά μαθήματα, διότι εκεί στον άνοιχτόν ουρανόν, κάτω από τ'α καταπράσινα δένδρα που δίπλα τρέχει κρυστάλλινο νερό, νοιώθει κανείς τόν έαυτόν του δοσμένο όλοκληρωτικά στην μητέρα 'Ελλάδα.

Σ'ε λίγο έφθασε και ή Περιφερειακή Διοικητρια, τήν όποιαν ή Νεολαία υπεσέχθη με έξελικτην ένθουσιωσμον, διότι σ'ο πρόσωπό της βρίσκει τόν πιο ένθερμον έρμηνευτή των άρχων της 4ης Αυγούστου, τήν άκούραστην συναγωνιστρια τήν πιο ε'ιλικρινή φίλην. Μετά τ'ο μάθημα παρετέθη πλούσιον γεύμα, ε'ις τ'ο όποιον παρέκδυσαν άπαντες ο'ι συναγωνισταί και α'ι συναγωνιστριαί, ενώμειν όλοι σ' ένα άδιάσπαστον σύνολον, άδελφωμένοι και συνδεμένοι με τόν κρίκον της συναγωνιστικής άλληλεγγύης, άποτελούντες μιά οικογένεια με ένα έθνικο σκοπό και μιά κοινή ιδέα.

Κατά τήν διάρκειαν του γεύματος ήγέρθησαν προτάσεις εκ μέρους τών συναγωνιστών και συναγωνιστριών και μιά μυρωμένη αύρα πατριωτισμού και άγάπης διέπνεε τ'α πάντα. 'Ολοι έξητ'ωκ'αυγασαν υπέρ του 'Αρχηγού της Κυβερνήσεως, του Κυβερνητικού 'Επιτροπών και της 4ης Αυγούστου.

Μετά τ'ο γεύμα ό ένθουσιωδός και ή εύθυμία έφθασαν ε'ις τ'ο κατακόρυφον. Χοροί, τραγούδια, γέλια γέμισαν τήν ατμόσφαιρα από έσολήν παρά.

Στίς 3½ έγινε ή εκκίνησις γιά τ'ο Σούδα, όπου ήσαν παρατεταγμένες Σκαπανίσσαι και Φαλαγγίτισσαι. Καί εκεί έγινε ή αύτή πρακτική εκπαίδευσις και στίς 5½ όλοι εύγ'ρισαν ένθουσιωσμον σ'α Χανιά.

Ε'ξ άλλου έγινε συγκέντρωσις τών 248ης και 249ης Φαλαγγών ε'ις τ'ο Γυμναστήριον. 'Η Περιφερειακή Διοικητρια παρέκάλεσε τόν συναγωνιστήν Χατζηνιωργάκην όπως μεταβ'η μετ' αύτης ε'ις τόν τόπον της συγκεντρώσεως και παρακολούθησ'η τήν εκτέλεσιν του μαθήματος. 'Ο συναγωνιστής, εύγενώς άποδεχθείς τήν παράκλησιν της Περιφερειακής Διοικήτριας, μετέβ'η ε'ις τ'ο Γυμναστήριον, όπου εξέτελεσθη ή εφαρμογή της πρακτικής εκπαίδευσως.

Τ'ο άπόγευμα της ίδιας ήμέρας ό Γενικός Γραμματέης της Γεν. Διοικήσεως Κρήτης κ. Κοντομήτρος, ή Περιφερειακή Διοικητρια με-

τά του 'Επιτελείου της και ό συναγωνιστής Χατζηνιωργάκης μετέβησαν ε'ις τήν 367ην Φάλαγγα Θηλέων Καστελλίου Κισσάμου προς έπιθεωρήσιν τών εκεί μονάδων της Ε.Ο.Ν. 'Η Νεολαία της κομποπόλεως, πλήρης ένθουσιωσμού, εύρίσκετο παρατεταγμένη ε'ις τ'ο Σχολείον, α'ι δέ 'Αρχαί αύτης ήλθον επ' α'υτοκινήτου 10 χιλιόμετρα έξω της πόλεως προς ύποδοχήν.

Εκ της γενομένης έπιθεωρήσεως, ήτις ήτο λ'ιαν ικανοποιητική, απέδειχθη ότι τ'α ένθουσιωτήρια κηρύματα της 4ης Αυγούστου βρήκαν άπήχησιν στίς καρδιές και της πιο μικρής Σκαπανίσσας άκόμα.

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ.—Με άλλητην συγκίνησι β'λέπει κανείς τήν εύγενή προσπάθεια τών Φαλαγγιτιστών Παλαιοχώρας, ο'ι όποιες ήσ'οχολήθησαν ε'ις τήν κατέργασιν ξύλου καταλλήλου διά ρόκες, διά να έπεξεργασθούν άργότερον νήμα και να πλέξουν με αύτό φανέλλες και κασκόλ γιά τούς στρατιώτας μας. 'Η εκδήλως αύτή προθυμία τών Φαλαγγιτιστών μας και ή εύγενής προσπάθεια γιά κάθε καλή πράξη δείχνει ότι ένθερμοί έμψυχώ και εκά μ'νευσταί της 4ης Αυγούστου είναι άποφασισμένοι να συνεχίσουν με τήν αύτην θερμήν και πατριωτικόν τόν δρόμον που έχαραξεν ή άνατολή της ένθουσιωτηριου ήμέρας της 4ης Αυγούστου.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Α'ι άρκετά συγκινητικά και πλήρη πατριωτισμού διαθέσεις άπάντων τών μελών της Ε.Ο.Ν. έεδηλώθησαν διά μίαν ακόμη φοράν μετά τήν καταστροφήν του πολεμικού μας πλοίου «Ελλάς». Καθημερινώς τούς εκδρομείς βαθμοφόροι της 399ης Φάλαγγος. Τήν έπομένην μεχρί μεσημέριους εξέτελεσθη τ'ο πρόγραμμα πλήρως, περιλαμβανόν κατασκηνώσιν, άσκήσεις πυκνής τάξεως, διάφορους θεωρίας και έφορμωγήν αυτών ε'ις τήν πράξιν. Τ'ο άπογευματινόν πρόγραμμα λόγω της πεσοφής βροχής έματαιώθη.

Τήν προπαραβούσαν Κυριακήν Τμήματα Ε.Ο.Ν. της 320ης Φάλαγγος εργάσθησαν επί τριώρον ε'ις τ'ο Πρότυπον 'Αγρόκτημα Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων, τ'ο παραχωρηθέν παρά της Γεωργικής 'Υπηρεσίας.

Κατά τήν αύτην ήμέραν βαθμοφόροι της 252ας Φάλαγγος έπεσόδθησαν ε'ις τήν τελείαν εκμάθησιν τών μουσικών σημάτων.

Παρά τών Φαλαγγιτών και Σκαπανέων τών λοιπών Φαλαγγών έγιναν α'ι καθορισθείσαι συγκεντρώσεις και έφημερίσθη πλήρως τ'ο πρόγραμμα.

—'Από τόν έορτασμόν της 4ης Αυγούστου ε'ις τ'ο χωρίον 'Αδ'οδ Πεδιάδος Κρήτης.

—Πρό ήμερών έστάλη ε'ις τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν υπό του Λόχου 'Επισκόπου συγκινητική επιστολή άπευθυμένη προς τόν 'Αρχηγόν, εκφράζουσα τ'α εύγενή τών Φαλαγγιτιστών και Φαλαγγιτών αισθήματα, με τήν παράκλησιν όπως άποσταλ'η ε'ις τόν 'Αρχηγόν μετά 1.505 δραχ. υπέρ της «Νέας 'Ελλάς». 'Οσάυτως ή όμάς 'Αρχοντικής απέστειλεν 150 δραχ., τ'ο τμήμα Σελλίου 200, τ'α δέ τμήματα Λευκαγείων, Γιαννιού και 'Ασωμάτων 2.350 δραχ., ποσόν εισπραχθέν εξ έράνων μετεόν τών μελών και τών κατοίκων τών ως άνω χωρίων.

—Χαρακτηριστικά είναι α'ι προκηρύξεις, τ'ας όποιες τ'α τμήματα Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων και Θηλέων Λευκαγείων και Γιαννιού άπηύθυναν προς τ'α μέλη της Ε.Ο.Ν. και τούς κατοίκους, δι' όν ζητούν να έμψυχώσουν άπαντας και να ζήτησουν από αυτούς τήν ενίσχυσιν ε'ις τ'ο Ιερόν έργον, τ'ας σιτιμιάς που όλοι μαζί άδελφωμένοι πονούμε και ύποφέρουμε γιά τόν άδικο χαμό του πολεμικού μας.

Με μεγάλην επίσης προθυμίαν ο'ι συμπολίται άπήνησαν ε'ις πρόσκλησιν τών Περιφερειακών Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης, προς διενέργειαν έράνων και τήν προσφοράν δώρων και ψυχολογίας κατά τήν ήμέραν της 6ης 'Οκτωβρίου, καθιερωθείσας ως ήμέραν τών 'Εθνικών μας 'Ενόπλων Δυνάμεων.

Τ'ο μεχρί σήμερον συλλεγέον ποσόν άνέρχεται ε'ις 6.970 δραχ., α'ι εισφοραί δέ συνεχίζονται άδρόα.

—'Η Περιφερειακή Διοικητρια μετά 3 βαθμοφόρων του 'Επιτελείου της έπισκέφθη τ'α τμήματα του Τάγματος Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρουσικόν, προς έπιθεωρήσιν του 'Αρχείου και δι' ύπηρεσίαν του 'Υφαντηρίου της Ε.Ο.Ν.

—'Η Περιφερειακή Διοικητρια έδωσεν οδηγίαις ε'ις τ'ας Διοικήτριας τών τμημάτων Ρουσικόν, 'Αγ. Κωνσταντίνου, 'Αργυροπόλεως και 'Επισκοπής, σχετικές με τήν έν γενείν πρόσδον τών τμημάτων. Ε'ις δέ τ'ας συγκεντρωθείσας Φαλαγγίτισσας ώμίλησε διά τήν λειτουργίαν και τ'ο έργον του έν Ρεθύμνη λειτουργούντος 'Υφαντηρίου της Ε.Ο.Ν. και του Πρατηρίου αύτης και εξέηγησε τ'ας εύκολίας τ'ας όποιες παρέχει ε'ις αύτας να διδασκωνται και να εκτελούν εργασίας ύφαντηρίου επί πληρωμή προς εξάπλωσιν της λαϊκής κρητικής τέχνης και άκόμα να αναλαμβάνη τ'ο Πρατήριον του 'Υφαντηρίου της Ε.Ο.Ν. να πωλή διαφόρους άλλας άτομικας τών εργασίας, έάν τ'ο έπιθυμούν. Ε'ις τ'α ανωτέρω τμήματα α'ι Φαλαγγίτισσαι έμνευαν εύχαριστήριαι και πολλά εκ τούτων εξέτησαν να τούς άνατεβ'η έργασια.

Τ'ο άπόγευμα της ίδιας ήμέρας ή Περιφερειακή Διοικητρια έπεσέκεφθη και τ'α τμήματα Μετογιών και Γωνιάς και έδωσε τ'ας αύτας ως άνω οδηγίαις.

—'Από τήν όλην έπιθεωρήσιν ή Περιφερειακή Διοικητρια έμνευσε ικανοποιημένη τ'οσον από τήν εργασία τών Δι'τριών τών τμημάτων όσον και από τήν πρόθυμον δήλωσιν συμμετοχής τών Φαλαγγιτιστών διά τήν εξέπλωσιν της λαϊκής κρητικής τέχνης.

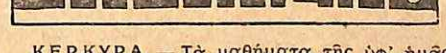
ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Πρό ήμερών όμας εκ 47 Φαλαγγιτών της 253ης Φάλαγγος εξέτελεσε διήμερον εκδρομήν ε'ις 'Αρχάνας.

Κατά τήν διάρκειαν της πορείας έγιναν νυκτερινά άσκήσεις (άνιχνευσιν, προσανατολισμός κ.λ.π.). Ε'ις 'Αρχάνας υπεσέχθησαν τούς εκδρομείς βαθμοφόροι της 399ης Φάλαγγος. Τήν έπομένην μεχρί μεσημέριους εξέτελεσθη τ'ο πρόγραμμα πλήρως, περιλαμβανόν κατασκηνώσιν, άσκήσεις πυκνής τάξεως, διάφορους θεωρίας και έφορμωγήν αυτών ε'ις τήν πράξιν. Τ'ο άπογευματινόν πρόγραμμα λόγω της πεσοφής βροχής έματαιώθη.

Τήν προπαραβούσαν Κυριακήν Τμήματα Ε.Ο.Ν. της 320ης Φάλαγγος εργάσθησαν επί τριώρον ε'ις τ'ο Πρότυπον 'Αγρόκτημα Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων, τ'ο παραχωρηθέν παρά της Γεωργικής 'Υπηρεσίας.

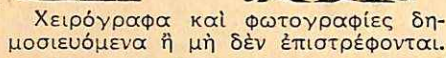
Κατά τήν αύτην ήμέραν βαθμοφόροι της 252ας Φάλαγγος έπεσόδθησαν ε'ις τήν τελείαν εκμάθησιν τών μουσικών σημάτων.

Παρά τών Φαλαγγιτών και Σκαπανέων τών λοιπών Φαλαγγών έγιναν α'ι καθορισθείσαι συγκεντρώσεις και έφημερίσθη πλήρως τ'ο πρόγραμμα.

ΚΕΡΚΥΡΑ.—Τ'α μαθήματα της ύφ' ήμας Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κερκύρας εδιδάχθησαν κανονικάς.

Ε'ις τ'ο 1ον Τάγμα, κατόπιν άποδείξεως της Κεντρικής Διοικήσεως, ενέγνετο ανάπτυξις της θέματος «Διατί ό σίτος παρέμεινε ε'ις τήν αύτην τιμήν». Τήν όμίλιαν παρηκολούθησε και ό 'Επιθεωρητής της όης 'Επιθεωρήσεως, όστις μετά τ'ο πέρας αύτης έκαμην ύποδειγματικήν διδασκαλίαν. 'Επηκολούθησαν άθλητικά άσκήσεις και μαθήματα πο

ΑΝΤ. ΚΑΛΟΥΔΗΝ. Συγκινητική ἡ πρὸς τὸν

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

»Τὰ σημερινὰ αὐτῶν ράκη νὰ μὴ
ριφθῶσι, ἀλλὰ νὰ πλυθῶσι καὶ νὰ φυ-
λαχθῶσι χωριστὰ ἐντός δέματος, ἐφ-
οῦ νὰ σημειωθῇ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ὄ-
νομα τοῦ παιδιοῦ. Νὰ καταγράφη-
εἰς ἰδιαιτερον κατάστιχον τὰ ἐνδύμα-
τα ὅσα λαμβάνεις καὶ νὰ ἀναφέρῃς
ἐγγράφως κατὰ μῆνα περὶ τῆς χρή-
σεως αὐτῶν.

» Κατά πρώτην μὲν παρεκτροπὴν νομίμως ἐπιπληρώσας ἀστυριῶς τὸν ἄτακτον παρόντων ὄλων τῶν παιδιῶν. Τὴν δευτέραν νὰ λιγοστεύσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν τροφήν καὶ τὴν τρίτην νὰ ἐκβάλῃ τὸ νέον ἔνδυμα καὶ νὰ βάλλῃ ἄντ' αὐτοῦ τὰ παλαιὰ ράκη. Καὶ μὴ

νον μετὰ παρέλευσιν ὥρων εἰκοσιπτεσσάρων νὰ συγχωρῇ τὸν ἄκτατον, ἀφοῦ σὲ παρακαλέσωσιν οἱ συνταξίται του. Ἡ δὲ ἔκδυσις καὶ ἔνδυσις νὰ γίνωνται ἐνὸς πινον ἀπάντων τῶν μαθητῶν. Ἐγὼ δὲ θὰ ἀποφασίζω μετὰ τὴν ἀναφοράν σου εἰς ἀρμόζην νὰ δεχθῶμεν βαρυτέρας πονίες.

Ὁ λαός μὲ ἐνθουσιασμόν ἐδόθη
τὸ ἔργον αὐτό, διότι ἔδιδε ἀπὸ μό-
ρφωσιν. Ἐκεῖ ποὺ συνήντησεν ὁ κυβε-
ρήτης δυσκολίας ἦτο εἰς τὴν ἑκπαί-
δευσιν τῶν νουναικῶν. Κατὰ τὴν ἐπο-
χὴν ἔκεινην ἴσχυον αἱ τουρκικαὶ συνή-
θειαι, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ γυναῖκα ἔ-
πρεπε νὰ εἶναι κλεισμένη εἰς τὸ σπίτι
καὶ νὰ μὴ ἀσχολῆται εἰς τίποτε ἄλλο
ἐκτὸς ἀπὸ τὴν οἰκονόγειαν. Κατ' οὗ-
δένά λοιπὸν τρόπον ὁ λαὸς ἤθελε νὰ
στεῖλῃ τὰ κορίτσια του εἰς τὸ σχο-
λεῖον. Ἐν τούτοις σιγὰ - σιγὰ, χάρις
εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Καποδιστρια, ἡ
πρόληψις αὐτῇ ἤρχισε νὰ ἐγκαταλεί-
πεται καὶ δὲν ἔβράδυσε νὰ συστηθῶν
καὶ σχολεῖα θηλέων.

Κώστας Καιοροφύλας

Π Ρ Ο Σ Ε Υ Χ Η

Φώτισε τὰ θολὰ μυαλά
καὶ δεῖξε τὴν ἀλήθεια
στὰ πλανημένα, στ' ἄγρια,
καὶ τρελλαμένα πλήθη...

— ΛΕΑΝΣ. ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗ. Τα παραμύθια σου πολύ γινώσται. Στείλει μας κάτι ή δυνατόν διωλιγότερο γνωστό, αφού — μικρή ως είσαι — δεν μπορείς να γράφεις πρωτότυπα. —
— Μείωσε τὸ όνομα τῆς συγγραφέως. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε μὲ τὴν σημείωση: 'Εστὼλη ὀν κλπ.— ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΝ. Κι' ἐδὼ ὅτις σὺ πέσεις στὸ ἴδιο λάθος μὲ τὴν Διαμαντάκη. 'Εστειλες δι' ἡλᾶθαι ἡμᾶς μῦθο τοῦ Αἰώποιο μὲ τὴν ὑπογραφή σου. Σὰ νὰ τὸν ἔχῃς ἐμπνευσθὴ καὶ γράφεις σὺ ὁ ἴδιος, ἐνῶ ἀπᾶν τοὺς νὰ τὴν γράφεις ἀπὸ τὸ ἀνάγνωστο σου. — ΦΡ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ. — Στείλει τὴν μαρτυρὰ καὶ ἂν εἶναι καλὴ καὶ διηγεση. — Μ. ΜΑΡΚΟΜΑΝ. — Ἐστὼ μὴ μάρτυρησθαι τὴν Ἀρχανὰς, ὅτις ἔχεις ἄσπερ ἀπὸ κάθε ὁποῦν. Τὸ μέγεθος εἶναι ἀμείβορα καὶ χυκὸ (ὁ υἱὸς) ὁ κάθε στίχος ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 ἀμφιβαρεῖς καὶ δύο οὐλλασθεῖς. Στίχοι καὶ τὰ ἄλῃ κτ κτ κτ. Ἠλᾶθαι ὅσον περισώμα δύο οὐλλασθεῖς τὸ τελευταῖον μέτρον: σκορπᾶ, πλάσῃ, (χα)ροπᾶ κλπ. Τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ.

- Βραδιάκια γλυκά που

Στ' ὀλόμαυρο φόντο
ψηλά τ' οὐρανοῦ
Τρεμάμενα λάμπουν
τ' ἀστέρια τὰ πλάνα
Φαντάζει βαριά ἡ
μορφή τοῦ βουνοῦ
Καί πέρα γροικᾶται
τοῦ γκιώνη τὸ κλᾶμα.

(Συνέχεια της αλληλογραφίας)

δαίνει ο πατέρας, πεθαίνει η μητέρα, πεθαίνει κι ο υιός! Προς Θεού! "Ας σταματήσει πια αυτό το μόνιμο τραγούδι του θανάτου! Νέα παιδιά έσείε, χρέος σας να προσέχετε, ν' αγαπήσετε και να τραγουδήσετε τη ζωή. Προσέχειτε! Γράφετε και πώς το γράφετε: Στην άλλη μέρα ο ήλιος αν πάλλει ξαναδύθηκε και φώτισε τη βάλασσα, φώτισε τ' ακρόγιάλι, την πιο λαμπρή άχτη που του έβγαλε στην καλύβη. Και κει φωτογραφούσε μάννα, πατέρα, υιό. Κι όταν φάρμακες μιά φορά με τα ψαρωτάκια(;) τους ήρθαν στην τυχή κατά κεί... τρία κουάρτια βρήκαν. Το ένα ήταν παράμερα, τα δυο άγκυλασμένα. Κι ένα από τα δυο τα κοντίνια, τα δυο τ' άγκυλασμένα, μαγαζί έβγαλε στην καρδιά μέσα βαθιά χαμένο. Κι η βάλασσα η έπουνι σιγά-σιγά κουνούσε με κυματάκια απαλά, τα δολιχόβυστα της. Το διαβάει κανείς και δεν ξέρει τι πρέπει να κάνει. Νά γέλοιο ή να κλάψη! "Επειδή πραγματικά δεν μπορεί να μείνη τέτοιος διάφορος. ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΞΟΥΡΙΔΑΝ. "Ιδού το έξιμνο και κούτο: «Ο Δ Α Σ Κ Α Λ Ο Σ : — Γιατί Μίμη την 25ην Μαρτίου στολίζομε την πόλιν μας έδωσαν τόσα πολλά λέπτα: Ο Μίμης... πιά να δείξωμε, κύριε, ότι η "Ελλάς έχει πολλά λεπτά!...». Όσο και αν προσπαθούσε δεν καταρρώσασαι να βρούμι το χιούμορ, δηλ. το αστείο, την έξιμνια ή έν θέλησι την έξιμνη κουταράρα. Ύνευμιζώμε ακόμη ότι δεν είναι επιτρέπεται να κάνω πνεύμα, αλλά καλό ή κακό, διάφορο πάντα ες θρησκευτικές και πατριωτικές εκδηλώσεις, όπως είναι ο έορτασμός της 25ης Μαρτίου. Είσαι, μάς γράφεις, «Εκπανακιά και μάλιστα από τα Μεσολογγίι. Σύγγραφο πώς κάποιος άλλος σου τ'γραψε: «Έξιμνο και κούτο από γιαν... και τα βράμματα και τα... και...» — ΑΝ ΔΡΕΑΝ ΚΑΡΠΑΥΟΡΗΝ. Πολύ καλό και θα δημοσιευθί. — ΠΑΝΤ. ΔΑΜΑΣ ΚΟΠΟΥΛΟΝ. Περσάτες από τα Γραφεία του περιοδικού και ζητήσατε τα έν λόγω τέλη. — ΜΑΡΙΑΝ ΚΑ.ΨΗ. — Ο... ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΜΑΝΔΑΛΕΝΑΚΗΝ. Δέξου θερμά συγχαρητήρια διά τας ύγιεις άρχας σου, τα όποιας εκθέσεις εις το άρθρο σου «4η Αυγούστου». — ΓΕΩΡΓ. Α. ΤΖΙΡΑΝ. Στις συζητήσεις έλασε την επικριστική του. — Α. ΒΕΛΙΤΣΙΩΤΗΝ. Τα χειρόγραφα δημοσιεύμενα ή μη δεν έπιτοφείσαν. Αλλά γιναι επώδυνη. "Επαισες να τη διαβάσεις; — ΣΤΑΜΑΤ. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΝ. "Όπως ο άλλος Καλές Τέχνες έτσι και η ζωγραφική απαιτεί καλλιέργεια. Τα σκίτσα που μάς έστειλες φανερώουν ότι υπάρχει δέξιότεχνία. Δεν λέει τα α λ έ ν ο, τουλάχιστο προς το παρόν. Φρονίμως καταγιγνώμ' έπιμονή και όμοιη. Είναι κάποια σχαλιά ζωγραφικής, που διαφιμίζετα στον καθημερινό τύπο (Α, Μπέ, Σέ). Τα Γραφεία της είναι στην όδον Πανεπιστημίου. Ζήτησε σχετικά πληροφορίες. Πολύ πιθανόν να σ' ένοιαφεί. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΙΠΕΡΑΝ. "Αλλ' απάι τούτο! "Εκοιμς από ένα τετράδιο σου εκδόσεων, με χρονολόγησι 15η Μαΐου 1932 (1) μίαν σύθεσιν, την 14ην γιά την άκρίβειαν, και την έστειλες να την δημοσιεύσωμε. Νά δημοσιεύσωμε μια έκθεσι, που γράφτηκε πρό β' τάξι. Σκέπουν πόση δύσκολη θα ήταν ή θέσι του περιοδικού, αν όλοι ο αναγνώστης του, που διατίπουν τα μαθητικά τους τετράδια, έκαναν τα ίδια. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΠΑΚΙΜΠΟΥΡΟΥΛΟΝ. "Επειδή πολλοί κάνουν το ίδιο με σένα σφάλμα, αναγκαζόμεθα να όπισθιδιόσωμε ότι ο Βασίλειος μας ονομάζεται ΓΕΩΡΓΙΟΣ. — ΤΑΚΗΝ ΖΑΦΕΙΡΟΥΠΟΥΛΟΝ. "Αραιότατος ο λόγος, τον όποιον εξεφώνησες στο παρρησιαστικό κέντρο Κερκίνη. Λυσιμέθεα, διότι λόγω έλλειψης χώρου δεν είναι δυνατή ή δημοσίευσίς του. Παραθέσωμε έδω το τέλος της έν λόγω ύμνλης σου: «Όλοι με το χαμόγελο της αισιοδοξίας στά χελιά άς ακολουθήσωμεν τόν "Εθνικόν Κυβερνήτην και άς γονατισώμεν μπροστά στο θωμό της 4ης Αυγούστου, εις τον όποιον απαρτέσθαι η "Ελληνική "Ιδέα και προσκυνείται η "Ελληνική Πατρίς. "Όλοι άς ευχθώμεθα ές βάθειν να ζήση ο "Αρχηγός και Πνευματικός Πατέρας μας κ. Γ'ωάννης Μεταξάς και να δοίμες την "Ελλάδα βασιλεύσα εμπρός στεφανωμένη με την παλιά της δόξα». — Β. ΚΑΡΟΥΝΤΖΟΝ. Μάς γράφεις: «Είμαι ευτυχισμένος διότι είμαι "Ελληνοπούλο, διότι έχω πατρίδα με μεγάλη και ένδοξη ιστορία, διότι είμαι ένα από τα παιδιά της Ε.Ο.Ν., την όποιαν ύψωσαν ο "Αρχηγός μας και πάνω σ' αυτήν στριβέει το μέλλον της πολυαναγμένης μας Πατρίδος "Ελλάδος». Τα λές ωραία και σωστά. Στο πολίμα θυμός; Για πρόσδεε: "Ελλάδα μου γλυκεία πολυδοξασμένη χώρα, που με της δόξας το στεφάνι τιμημένη είσαι τώρα πώς μάς έλλεπες κι' έθρηνησες, ως την άγια μέρα που ποθούσες.

Τὰ γαλανά τὰ μάτια σου δάκρυα πολλά εἶχαν
καὶ τὰ μαρμαρένια χεῖλη σου ποτὲ εἶχαν
ὁ φθόνος καὶ ἡ θλίψη μαζὺ σου εἶχαν καθίσει
καὶ ποτὲ δὲν ἄφησαν στὸ δροσερὸ κορμὶ σου
λουλούδι γιὰ ν' ἀνέθῃ.

Ποιά εἶν' αὐτὴ ποθεῖ προβάλλει
 μὲ ὀλόλευκα φτερά;
 Ἄγγελόμορφη, οὐρανία,
 ἐπαράλλαχτη θεά;
 Χρυσοδάφνινο στεφάνι
 στὸ κεφάλι της φορεῖ,
 φῶς τριγύρω της σκορπίζει
 καὶ πετάει καὶ προχωρεῖ.

— ΝΙΚ. ΖΑΓΚΛΑΒΗΡΑΝ. *Αναμφισβήτητος ποιητική διάθεσης, λαμπρή ιδέα η αρχίσιμη από το Σολωμό τις μελέτες σου της νεοελληνικής ποιήσεως. Γράφει όμως συνταμωτέρα ποιήματα. Πρόσχει έπισης η αποδεχόμενη τις αντιποιητικές λέξεις και τούς τύπους εκείνους, που είναι πιθανόν να στέκουν στὸν πεδὸ λόγου και που δὲν στέκουν δύσως διὰ τὸν ἐμμέτρο. — ΕΡ. ΜΕΛΙΝΔΑ ΛΙΒΑΔΑ. Δημοσίευσε σὴν ὀψίλην αὐτῆς τὴς δύο πρώτες στροφές τοῦ ποιήματός του ἑΗ Νεολαία:

Μὴ τὴν πίστιν τῇ μεγάλῃ
καὶ τὸν ἱερὸ σκοπὸ
νὰ μᾶς ζήσης Νεολαία
μὲ τὸν ἱερὸ σκοπό.

Κ. Π. Τὸ σταυρῶλεον χωρίζεται σὲ ἄλλα μικρότερα. Κακὸν. Τὸ μηχανισμό τοῦ κρυπτογραφικοῦ φαίνεται ὅτι δὲν τὸν καταλάβατε. — Δ. Σ. ΚΡΙΚΟΝ. Μὰς συγκινεῖν τὰ ἀγαθὰ σὰ ἀσθένεια. Συγχρητρία γιὰ τίς ὁράσεις σας ἰδέες. Οἱ ἀσκήσεις ἐγκρίνονται. — Ν. Γ. ΣΠΙΝΑΡΗΝ. Γράφετε σὲ μιά κανονικὴ κόλλα χαρτίου κ' ἔχει σὲ κορυφαία. — Κ. Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. — Χ. Κ. ΤΣΙΑΓΚΑΝ. Δυστυχῶς ἡ ἐπεξηγήσις ὅτι ἡ νῆρος εἶναι ἀνορθογραφος, δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν δημοσίευσιν τῆς Σύρου ὡς Σύρου. Πού θυμίσθηκα τὸν Κίσο; Μεχμέτ Πασά; Στὰ σταυρῶλεά μας πρέπει νὰ ἔχουμε ἐθελὸς μαλλὸν λέξεις. Ἐπειτα ἐκεῖνο τὸ Σ Σ Τ. — Π. Γ. ΠΑΛΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΝ, Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. — Δ. Ι. ΚΟΥΡΜΠΑΛΟΝ. Δὲν εἶναι κατάλληλον τὸ σταυρῶλεον. — Π. ΚΟΚΚΑΝ. Θὰ δημοσιευθῶν. — Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. Μπορεῖτε νὰ γραφῇτε συνδραμητὴς καὶ νὰ στείλετε ἀμέσως τὰ χρήματα. — Σ. Γ. ΜΑΡΟΥΛΗΝ. Καλὰ, ἐκτός τοῦ σταυρῶλεου. — ΓΑΡ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ. Γνωστὸς οἱ ἐρωτήσεις σας. — Π. Κ. ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΗΝ. Ἀπορρίπτεται. — Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ἀπὸ τὸ σταυρῶλεον ποῦ στέλλεται, θὰ δημοσιευθῶν μερικὲς ἀσκήσεις. — Ν. Ι. ΖΗΚΟΝ. Ἀπὸ τίς ἀσκήσεις πιθανόν νὰ δημοσιευθῶν μερικὲς. — Α. Κ. ΚΑΡΑΤΖΑΝ. Ἐγκρίνονται. — Β. ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗΝ. Ἐλήφθησαν ὅτ' ὤρην. — Π. Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΝ. Συγχρητρία γιὰ τίς ὁράσεις λύσεις. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Ἐλήφθησαν οἱ ἀσκήσεις σας. — Ε. Π. ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΟΥ. Ὅλα καλὰ, ἀλλὰ τὸ σταυρῶλεον σας ἔχει ἓνα μεγάλον ἐλάττωμα· νὰ χωρίζεται σὲ πέντε μικρότερα. — Ε. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Ε. Γ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑ, Κ. ΣΟΥΡΗΝ, Δ. Χ. ΠΡΟΦΗΝ. Ἀπορρίπτεται. — Α. Γ. ΒΑΣΙΔΗΝ. Καλὰ. — Χ. Κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ. Γνωστὸ ἡ χωρίς ἐνδιαφέρον. — Ν. ΡΕΒΑΝΟΓΛΟΥ. Νὰ γράφετε μὲ τότε ἄλλη φορὰ, γιατί ἔτσι ποῦ μας τὰ στέλλετε δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ ξεχωρίσετε. — Λ. ΚΕΚΗΣΗΝ. Προτιμῶμε τετράγωνον σχήματα σὲ σταυρῶλεα. — Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Ἐλήφθ' ἡ νέα συνεργασία σας. — Θ. ΚΟ. ΣΙΔΗΝ. Ἐγκρίνονται. — Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Ἀπορρίπτεται. — Γ. Α. ΚΑΝΤΙΑΝΗΝ. Ἐλήφθησαν, ἀλλὰ ἄλλη φορὰ νὰ γράφετε σὲ κανονικὸν σχήματος χαρτί. — Π. Ν. ΛΙΝΑΡΔΟΝ. Καλὸ τὸ σταυρῶλεον, ἀλλὰ ἔχει ἐξερρηγμένους λέξεις. Τὰ ἄλλα ἐλήφθησαν ὅτ' ὤρην. — Χ. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐπρεπε νὰ γίνει καλοσυγδιασμένον καὶ μὲ σινική μελάνη. — Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον, τὰ παιδιὰ. Πνεύματα καλὰ. — Χ. ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΝ. Δὲν δεχόμεθα ἀσκήσεις γραμμένους σὲ χλιαρὸν κορυλοῦλχαρτα. Χάσκει μιά κοινὴ κόλλα; — Γ. Δ. ΜΑΝΩΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Ἐγκρίνεται τὸ 9x9. — Θ. Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, Θ. ΠΑΣΧΑΛΗΝ. Ἀπορρίπτεται. — Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Πρὸς Θεοῦ, λυπητὴς μὰς! Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀσχολοῦμεθα κάθε τόσο μὲ τίς ἐκατοντάδες τῶν ἀσκήσεων σας. Λίγα ἄλλα

φορά, έκλεκτά εθικά και κυρίως να είναι καθαρογράμμένα. Και άξια δημοσιεύσεως, «Οὐκ ἔστι πολλὰ τοῦ εὖ...» — Α. ΜΑΪΤΙΑΝΗ, Ν. ΤΣΟΛΑΚΗ. Λίγο άκρίβη και θα πετυχαίνετε. — Κ. ΚΟΜΛΙΑΝ, Ι. ΖΑΚΚΑΝ. Γνωστά και χωρίς ένδιαφέρον. — ΡΑΦ. ΑΣ. ΦΡΕΤΗΝ. Δεν είναι καλές οι λέξεις των ασκήσεων σας. — Α. ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ. Είναι σταυρόλεξοι τό; — Α. Σ. ΜΟΛΕΤΑΝ. Νομίζετε ότι είναι ελαφτό αίνιγμα το τρώμενο πράγμα πού μας ταχυδρόμασε; Επρόθετος ήγγικη πικράς προδοσίας — τεκμήριον ότι άδυστα — φίλος; — Παίζουμε; — Γ. ΚΑΡΚΑΝΗ. Γνωστά, γνωστά γνωστά. Πώς να τα άγκυρώνουμε; — ΠΑΥΛΟΣ. Θα δημοσιεύθουν με τη σειρά τους. — ΧΡΟΣΤΕΡΗΡΗΝ. Άνυπονοήτως; Άλλα δλοι βρίσκονται και ως εκ τούτου σκανταρώνουν. Γιατί να μάς στείλετε 25 κακές ασκήσεις; Προτιμούσαμε τούς καλές. Τις περιέμενουμε πάντοτε. — ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Χλιοδρησισιεύμενα. — Α. ΛΟΥΣ. Πολλά σάκρια έχει το σταυρόλεξο σας (ΡΑΡ, ΣΚΜ, ΟΝΑ κλπ.) και δύσκολες λέξεις. Η λέξις άλφρος είναι άγνωστη στα παιδιά και αυτή χαλά το καλό κατά τα άλλα παιγνίω. — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Δεν είναι δύσκολο. Μ' όλη μας την καλή διάθεσι, είναι άδύνατον να σας έξηγησουν τόν μηχανισμό τών ασκήσεων. Υπάρχει όμως ένας απλοστάτος τρόπος να μπείτε στο νόημα: Πάρτε τις ασκήσεις ενός φύλλου και κυττάτε με προσοχή τις λύσεις που υπαίουν στο έπόμενο. Θα κατατοπισθίτε εύκολα. — Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ. Στις ασκήσεις να διαλέγετε λέξεις εύκολοιταίδικές. *Ηταν δύσκολο να βρήτε λέξι να άρχίζη από Ε και βάλατε: *Ευλιον; *Ελλάς; *Εκάθη; *Εύρωπη; *Ερώτας; *Εύρος; *Εάρασε και, κλπ... — Δ. ΜΟΥΡΕΛΑΤΗΝ. Δεν είναι καλό το σταυρόλεξο. — Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Καλά. — Η. Σ. ΚΟΚΚΑΛΗΝ. Συνοψς; *Ευεις γνωρίζουμε ότι την Κόρινθον κατέστρεψεν ονοσίμω. Είναι δυνατόν νά τέτοιες λέξεις (όπως μέ: Σέο, Ηάο) να δημοσιεύη σταυρόλεξον; Γιατί δέν προσέχετε; Και άφού καταλαβαίνετε ότι πρόκειται περί κακού μάλλον πράγματος, γιατί θέλετε να μη στή «Εσολάα»; — Χ. Ι. ΤΣΙΝΑΝ. Δυστυχώς έχουν δημοσιεύη πρό καιρού. — Γ. ΚΟΣΚΑΡΙΑΝ. Μέτριες οι ασκήσεις. — Δ. ΚΑΡΡΟΤΣΙΕΡΗΝ. Ναί, έκτός τών σταυρόλεξων βέβαια που έχουν στη σειρά τα μαύρα τετραγώνια. — Σ. ΑΒΔΗ, *Εγκρίνω. — Θ. ΑΒΔΗΝ. Η εύθυμία άκατάλληλη για το περίοδικό μας. *Όσο για το τρίγωνο, δέν είναι δυνατόν να δημοσιεύη, όπως μπορείτε να κρίνουν και οι συνάδελφοί σας; *Είμαι ιδιοκτήτρια Παρθενιαγέλιου Θεσσαλονίκης, άν μου κομίση το κεφάλι γίνομαι οικιακό πούλι (ανωρόγραφο) κλπ. *Η περί ής ο λόγος ιδιοκτήτρια δέν είναι γνωστή εις όλους τους έλληνοήταδας, οι όποιοι θα συνεκινούσαν βέβαια από την τραγικήν τύχην τού άποκεφαλίσμω της, χωρίς όμως να έννοησουν τόν λόγο για τόν όποιον άποτέλεσμα και προλόν της κακογούρου αυτής πράξεως θα ήταν ένα πούλι ανωρόγραφο. *Η παρατηρήσις άφωρά πολλούς; Στις άσκήσεις χρησιμοποιούνται γενικές λέξεις και όχι λέξεις τού προσωπικού σας περιβάλλοντος. *Αν έχετε στην άκροστιχίδα λέξι που άρχίζει από Κ, θα βάλετε Κόδρος ή Κέρκυρα και όχι Κωνσταντίνους (=έπιθετον διδασκάλου τού χωριού μου). — Χ. Δ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΕΛΗΝ. Γνωστός ο άνταγγραμματισμός. Μαγικές εικόνες έχομε υλιόλες για δημοσίευσιν. — ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΝ. Χαριτωμένον τού *Αρχηγού. Θα δημοσιεύη. — Η. ΝΟΤΑΡΑΝ. Το σταυρόλεξο έχει πολλά μαύρα τετραγώνια. *Η διπλοστιχίς άγκυλώνται. — Γ. Β. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ. Είναι καλά όλα μάλλον γνωστά. — Γ. Π. ΣΚΡΟΠΟΛΙΩΝ. Δεν είναι καλά άλλα όστε και δημοσίευσιν. — Σ. ΒΕΝΑΡΔΟΝ. *Έχετε λάθ στη σταυρόλεξά σας (Ισοσι, ρόλ, άαυ κλπ.). Καλά τα σχήματα. — Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. *Εγκρίνεται το τρίγωνον. — Ν. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΝ. Μη γράφετε από τις δύο θείας τού χαρτίου. — Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ. *Επρέπε νάην καλοσχεδιασμένο και με σινική μέλανη το σταυρόλεξό σας *Η άγέλαιος. — Τ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ. Γνωστά. — Π. Χ. ΤΣΙΛΙΓΙΑΝΝΗΝ, Δ. Α. ΣΚΟΥΛΙΑΝ, Α. Μ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΝ, Π. ΛΕΦΟΠΟΥΛΟΝ. *Απορρίπτονται. — Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ. *Οασίς, μέσα στα κακογράμμενα συνήθως χειρόγραφα τών άλλων, είναι ο καθαρός σας γραφικός χαρακτήρ. Θα δημοσιεύσθουν. — Ε. Γ. ΤΖΑΧΑΝΗΝ. *Απορρίπτεται (Ζόνερ, *Ινκα). — Ι. Δ. ΚΑΤΣΟΥΔΑΝ. Κλίσιο; Είναι δυνατόν να λυθί τέτοιο σταυρόλεξο; — Κ. Π. ΠΙΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΝ. Ναί. — Ι. Χ. ΜΑΥΡΟΓΩΡΓΟΝ. Το σταυρόλεξό σας έχει στη σειρά τα μαύρα τετραγώνια. — Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. *Εγκρίνεται. Στα κρυπτογραφικά γιατί παραλείπετε τούς αριθμούς. — Γ. Π. ΒΑΡΥΠΟΜΠΙΩΤΗΝ. Νά γράφετε από την μία όψη τού χαρτίου. — Α. Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΝ. Γιατί γράφετε το σταυρόλεξο σε άλλα μικρότερα. — Μ. Β. ΑΝΤΩΝΤΑ. Δεν είναι κρυπτογραφικόν αυτό.

